

Библиотека
ХУМОР И САТИРА

Књига 230

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ АФОРИЗАМ
JUŽNOSLAVENSKI AFORIZAM
JUŽNOSLAVANSKI AFORIZEM
ЮЖНОСЛАВЯНСКИ АФОРИЗЪМ
2023

Алма

Београд, 2024

I

ΑΦΟΡΙΣΜΙ

AFORIZMI

**Bosna i Hercegovina / Босна и Херцеговина /
Bosna in Hercegovina**

Србија / Srbija / Сърбия

Hrvatska / Хрватска / Хърватия / Hrvatska

**Црна Гора / Crna Gora / Черна Гора / Črna
Gora**

АЛЕКСАНДАР БАЉАК

Ако министар пољопривреде буде стално на терену, ниједна птица штеточина неће смети да слети на наше њиве.

Ако наши људи наставе да одлазе у иностранство, у земљи ће остати само они који су два метра испод.

Афористичару је довољно да напише један ред јер много говори између редова.

Баш сам одужио с тим уласком у најбоље године. Све данас ћу, сутра ћу...

Београђани су презадовољни водоснабдевањем. Кад падне мало јача киша, све улице су им пловне.

Време је растегљиво. На пример, јутро траје све док си у пицама.

Да би се сачувала тајност гласања, ни чланови жирија нису знали које су књиге у конкуренцији за награду.

Данас сам поставио лични рекорд. Никад пре нисам оволико дуго живео.

Добра вест за оне који пате од клаустрофобије: Свемир се шири!

Живот не може да чека. Није стрпљив као смрт.

Живот у Србији? Ма није то ништа, проћи ће!

Заједничко им је оно што немају, а немају ни стида ни срама.

Зараћене стране не задовољава примирје. Оне теже вечном миру.

И као што рекох, немам речи.

Кад нико ништа не сме да пита, одговори се сами намећу.

Код нас просјаци немају шта да траже.

Лектира коју ђак није ни пипнуо школски је пример платонске љубави.

На делу је велеиздаја! Пардон, није само на делу, него је на целој територији земље!

Највише староседелаца има у чекаоницама.

Наш брод не тоне, него ми сагледавамо свој положај све дубље и дубље.

Нису крали гласове. Куповали су их!

Од ноћи која пада нема бољег доказа да мрак долази одозго.

Он не бежи од закона. Напротив, гази га!

Питаће те старост где ти је била младост, ако се сети шта је хтела да пита.

Стар си кад немаш никог ближег од даљинског.

Тешко је ништа не радити, али нама ништа није тешко.

Толико је нереченог да више немамо о чему да ћутимо.

У паклу сезона грејања траје целе године.

Уместо да живиш неоптерећен прошлошћу, ти навалио да сазнаш ко те је убио.

МИЛОЈКА БАНДУКА ЈОВОВИЋ

Ако будемо избацивали смеће из себе, многи ће остати на депонији.

Више времена је са љубавницом, него са женом. Њу чува кад занемоћа.

Волио је негро, али никако да свари монтенегро.

Гледајући шта ко ради, не зна се ко је менаџер, а ко мешетар.

ДНК је унио пометњу у комшилук. Није јасно чији отац умрије.

Док политичар уређује рупе у закону, правда виси.

Елиминишући занимања дође до политичара и кажу – снашао се.

За сваки скуп политичара порасте потрошња тоалет папира.

Замало ти њу не причести. Зар се то тако каже?

Зечеви се намножили. У сваком грму леже по два.

Кад ђаво уђе у политику, дошао је код својих.

Кад муж испадне из такта, пристаје на два десно, два лијево.

Кад се политичар огради врбовим кољем, чупа ко стигне.

Кад се посвађају коке, нема приче дубоке.

Кад се разум закачи за празнозов, срце гријех плаћа.

Кад сила претаче своје гејзире, народ кључа.

Кад су мислили да су се ријешили Исусових мука, пришили су им петокраку.

Кад ти се Запад у кућу увуче, у кутији са пијеском воња урин малцагенијалца.

Коме мозак прелије, странци га окрећу у свој ток.

Не би он преписивао туђу пјесму, али му памет стане кад хоће своју да напише.

Не треба нам државна тајна. Уби нас и ово што видимо.

Нема више чојства ни јунаштва. Паре све поваљају.

Неће баба ни у чији кревет да легне. Ако је стрефи смрт, мислиће да се швалерала.

Неће он више живјети псећим животом. Добио је смјештај у азилу.

Распјевано срце у свакој пјесми нађе своје мјесто.

Распознајемо се по Карађорђу. Једни уживају уз звијезду, други уз шницлу.

Са првим мужем изгубила је вид. Сад и не бира.

Све што у теби кува, други су давно покусали.

Скројеној историји често крпе шавове.

У браку постадоше разрооки. Хватају погледе са стране.

Ударац у душу наплаћују бездушници.

Чиме год се огртали, народ чува поњаву.

МИЛОРАД БИБИН

Ако дозволиш да ти сваким откуцајем сата истекне време, много тога ће ти сигурно пасти на теме...

Ако народ не узме ствари у своје руке, остаће без много ствари!

Ако су већ бацили око на твој посед и на твоју имовину, чувај се да и тебе после негде уз пут не баце...

Да би човек успео у животу морају да му се „сложе коцкице“, а не да почне да се коцка!

За оно што је урадио, заслужио је да му скинемо капу. Грешком, отишла му и глава...

И неваљали људи и неваљали пси воле да јуре туђе мачке!

Кад неки имају бесну имовину и кад возе бесна кола, па мора онда и народ да мало побесни!

Кликере можете купити у свакој трафици. Кликераши се већ мало теже продају...

Људи су слични часовницима. Има их и добрих и покварених!

Маните се људи ћорава посла, да не постанете и сами ћорави.

На нека врата он не мора да куца. Довољно је да само неке у пет до дванаест откуца...

На неким вратима не вреди куцати. Да би сте ушли унутра, морате пуцати...

Не гледајте тако „безобразно са стране“ и тако „високо“, јер могу да вам због тога ископају око...

Не морају тројански коњи да нам тумарају туда, јер и ови наши „коњи“ могу да нам направе чуда...

Он нема сат и не зна како он куца, али зна пошто ће неке „да откуца“...

Он са својом женом игра жмурке. Кад је затекне са неким у кревету, он једноставно зажмури...

Опрао је пуно прљавог новца. Сад је ред на држави да му их некако „осуши“...

Пет до дванаест је време опасно, нажалост, многи то схвате веома касно...

Правда је као Сизифов камен. Тешко је то изгурати до краја...

Свако ко се умеша у послове око прања пара, кад-тад ће изгубити „чист образ“ и морати да одговара...

Све злонамерно одапете геноцидне стреле могу као бумеранг и вас лично да устреле...

Сизиф се уморио гурајући толики камен уз брдо. Зато су нам неки путни коридори остали незавршени...

Човек је као риба. Кад је гладан, на свашта се може упецати...

Чуди ме што толико њих се око прања пара труде, јер, и кад новац оперу, увек им образ прљав буде...

ДЕЈАН БОГОЈЕВИЋ

Били су језичак на ваги док им маца није појела језике.

Био је поштен. Није био свестан свог порока.

Више нема идеологије. Све сами идоли.

Вратио сам главницу, а камату – дао под камату.

Временом погледи се шире, а видици сужавају.

Дошло је до суштине општих места.

Дугопругаш је трчао по затворској економији.

И не помишљам више да пишем љубавну поезију. Оптужиће ме за сексизам.

Има ли нешто нормално у овој лудници?

Имала је дивно тело. Људских руку дело.

Имао је и тело и оружје и алиби. Лош кримић.

Као по команди гасимо цигарете. Већ смо попушили.

Кладио сам се у живот. Знам за јадац, рече пророк.

Коалицијом „жутих“ и „црвених“ сви посташе сиви.

Корак по корак – грешка у корацима.

Лебдео је животом. И пушио цоинт.

Љуби, љуби, ал' никог не уби.

На великом одмору су се среле педагошкиња, психолошкиња, дефектолошкиња. Не може ништа једноставно.

Није до рукописа. Порукe нису јасне.

Од покушавања да дохватим маску за спасавање добио сам упалу мишића.

Они нису националисти. Они нас само мрзе.

Пљувао је као кочијаш док није изгубио кајасе.

Поднели смо жалбу. Да би молбу активирали.

После толико стихова схватио је да у прози лежи зец. И корњача.

Пре правде – правдање.

Са комшиницом сам заглавио у ауту. На ваздушним јастуцима.

Савремени живот уместо романа пише – цртице.

Сањам отворених очију. Све сами кошмари.

Тражећи сопствену срећу, изгубиш властиту.

У тој драми нема чиновна. Глуми све сама обична војска.

Уместо руке дали су ми рукавицу – уместо палца клинац.

ЖИВКО БУКОЊА

Ако желите да усрећите незналицу, само га пустите да прича.

Ако се закачиш са неким из власти, неће ти он ништа.
Има ко ће!

Будала има тренутна решења за све проблеме. Мудар промишља шта ваља чинити.

Да ли је бик одговоран за агресивно понашање тореадора?
Докле год буду постојале овце и људи са макама, биће шишања!

Зашто у време дизања цена имамо субјективни осећај да су нам спустили?

Због јаке конкуренције није лако освојити медаљу на шампионату глупости.

Још није пронађена вакцина за пандемију лажи.

Када држава није правна, и право је криво.

Када дупе зине, срце се скупи.

Када лаву испадну зуби, на престо седне други.

Ко лошем човеку каже: „Животињо једна!“, учинио је комплимент животињи.

Ко се постиди, не мора поцрвенети. Може се стидети и у црно-белој техници.

Лав не мења понашање када пудлица залаје.

Лаж је као дрога. Почнеш да лажеш, па се навучеш.

Медвед има зимски сан. Неки људи преспавају читав живот.

На тркама побеђују најбржи. У сексу спори су шампиони. Најдуже траје умор нерадом стечен.

Научници манипулишу са генима, а политичари са људима.

Нека буде што бити не може! Прво да видимо како да буде оно што може бити.

Неко је за Исток, неко за Запад, а неко није ни за шта.

Очекује се да ћемо ускоро наћи планету настањену људима, иако је и на земљи човек ретка појава.

Памти па скрати, мото је диктатора.

Постоји нека фина разлика у изразима: „Боли ме“ и „Баш ме заболе!“

Прљавштина прође и кроз густо сито.

Пројектанти зла не остају без посла.

Пукла зора, пукла веза, пукла брука, пуца ми прслук,
Ништа без пуцања на овим, нашим просторима.

Тешко је разумети говор животиња, још теже понашање људи.

Често се чује упозорење. „Не таласај!“ Због тога има толико жабоквечине.

ДУШАН ВИДАКОВИЋ

Ближи су они што су отишли на крај света. Од оних што су отишли у политику.

Борба против загађења? Немамо ми три чисте за то. Ваше право да знате све. Што они желе да знате.

Деца су увек најбољи изговор за све. Укључујући и оно чега ће се стидети.

До сметње на везама између власти и народа долази услед крчања. Црева.

Док они нису постали елита, ни проституција није могла бити елитна.

Доказујемо да нико није незамењив. Горим од себе.

И власт и опозиција се труде око неодлучних гласача. Да случајно не изађу на изборе.

И наше чедо је под заштитом државе. Родили смо мечку.

Иде нам од руке. Да останемо празних шака.

Има места за све. У рупи без дна.

Кад нема мора, послужиће и поплава.

Коначно ћемо моћи да се погледамо у очи. Када сви будемо могли да станемо под једну шљиву.

Лепо смо се испричали. Пре него што сам успео било шта да кажем.

Ми смо фаворити на папиру. А папир трпи све.

Мора да му је говор оружја матерњи језик. Ако је политичара убедио речима.

Мртви нису за промене. Увек гласају за оне који су на власти.

Наши играчи су оставили срце на терену. Међутим, мозак нису ни понели на утакмицу.

Не знамо где нам је глава. Нити нам недостаје.

Не патимо од кризе средњих година. Јер смо у кризи од рођења.

Није толико страшно бити Сизиф. Док ти не увале туђи камен.

Образ који га лоше служи му је доказ. Да га памет, још увек, добро служи.

Политичари се залажу за неговање културе сећања. И рачунају на заборавност бирача.

Политичари чине све да грађани испуне обећања. Која нису ником дали.

Реците шта треба да прихватимо. Да бисмо знали шта је неприхватљиво.

Само нека је за цабе. Па, макар и од Данајаца.

Спремни смо да кренемо од нуле. Уколико успемо да је досегнемо.

Хлеба и игара на срећу. Претворило се у: срећа ако буде хлеба.

ЖИВКО ВУЈИЋ

Ако медији не лажу, онда је стварност лажна.

Баш нас брига што се на Земљи тешко живи. Ми смо небески народ.

Врх је дно, зато што је дно на врху.

Дали су нам демократију. Без упутства за употребу.

Данас нам није добро због оних којима никада није лоше.

Живим како знам. А како, то не знам.

Живот је промашај који смрт обавезно погоди.

Ко сув уђе у воду, немогуће је да не постане мокар. Ко чист уђе у политику, немогуће је да не постане прљав.

Колико новац пуни џеп, толико његовом власнику празни душу.

Машина за испирање мозга има само један програм. Страначки.

Међународно право се не односи на нас. Ми смо мимо свијета.

Највећа народна трагедија је кад народ види, а вођа не види – да је слијеп.

Најдуже се памте оне вође, које нису заслужиле да се памте.

Наш вођа има све што ниједан други нема. По томе се успјешни разликују од њега.

Незапосленост је овдје презапослена.

Незапосленост нема свуда исти статус. Она на послу се плаћа.

Обећавају боље. Боље да не обећавају.

Ово данас је све даље од бољег сутра.

Од горег има горе. То горе је горе.

Онолико богатство није стекао преко ноћи, већ преко мандата.

Питате за трошкове живота? Трошкова има, а живота нема.

Покварена роба траје читав мандат.

Потребан нам је диктатор демократије.

Први задатак политичара је да не лаже, други да не краде. А трећи – да лаже да не краде.

Проток шверцоване робе може да успори једино – лежећи полицајац.

Сваки нови избори су поправни испит за народ.

Свега имамо више, само је људи све мање.

Сиротињо, и Богу си тешка. Влада се труди да Богу олакша посао.

Слијепи поданици не виде даље од вође.

Тупи имају оштар језик.

ЗОРАН ДОДЕРОВИЋ

Алергија на политику се лечи на дугме. Кад је угашен телевизор.

Ако се нешто не промени, избори ће као и до сада бити фер и поштени.

Демонстранти су на правом путу. Блокирали су аутопут.

Демократија нас је на смрт преплашила. Скинула је маску.

За темељне реформе треба копати дубље. По досијеима.

Издигли смо се изнад проблема. Гурнули смо га под тепих.

Имамо демократски оквир. Слика је радикалска.

Један позив мења све. Онај на буђење.

Кад је изборни резултат тесан, победник је онај ко преко ноћи скупи више гласова.

Кад се ствари помере на горе, страдају они доле.

Министри су као старо вино. Најбољи су кад одлеже.

На изборима су нам понудили себе. Нису имали ништа паметније.

На поразима се учи. А ми опет победили.

Народ је сам себи пресудио. На изборима је изабрао најбоље.

Наш лавиринт има само један излаз. Улицу.

Наш пут у боље сутра је на низбрдици. Нема му равног.
Обавештајне информације су пресушиле. Фризерка је
отишла у Грчку на море.

Они без ослонца пропадају брже.

Откад имам лажљиви телевизор, нема шта немам.

Пацијент је закаснио на операцију, али је срећно стигао
на опело.

Политичар мора бити зелен да би обрао бостан.

Празан новчаник највише жуља.

Принудни извршитељи грађанима ништа добро нису
донели. Трудиле су се да однесу.

Пут у Европску унију је трасиран. У току су радови на
обилазници.

Са стране се боље види, а са врха лакше дохвати.

Ситуација је под контролом. Контролори нису.

Спознали смо размере несреће у којој живимо. У томе
је наша срећа.

Стока данас није на цени. Уносија је трговина људима.

Судство нам је независно. Судије нису.

Тешко је бити питом, кад цене дивљају.

Што је деформација власти већа, народ се више повија.

ДАЛИБОР ДРЕКИЋ

Ако ти звони у глави, речи сам бацио у празно.

Афоризам краси оштрина, а не дужина. Мора да боцне,
а да не удави.

Афоризам ми није оштар. Нико га не зарезује.

Афоризми су бисери духа. Не треба их бацати пред
свиње.

Више волим да сам трн у оку, него хемороид у дупету.

Знам да лепа реч отвара сва врата, али не волим промају.

Иако је шала од Бога, често одведе до Ђавола.

Истина заиста ослобађа. Увек ме ослободи слушалаца.

Ја сам своје рекао. Ако имате шта да додате, рачун је
отворен за прилоге, а не за предлоге.

Једна ми је рекла да је техника битнија од дужине. Зато
пишем афоризме.

Кад је мисао без смисла, за хумор нема смисла.

Код смисла за хумор најгоре је кад се замени смисао за
хумор.

Коме памет вири из ушију, не чује док не добије иза ува.

Купите књигу! Бесплатни савети највише коштају.

Можда је шала била од Бога, али је Ђаво однео шалу.

Мудрост да папир трпи све настала је у вецеу.

Најкорисније су речи које ударе у зид. Оне чувају главу.
Нашалио бих се на лицу места, али на лицу нема места
за шалу.

Не замерите ми зато што не мислим као ви! Ни ја вама
не замерам зато што не мислите.

Немам длаке на језику. Ишчупали су је док су ме за ње-
га вукли.

Немам дуге припреме. Зато ми је кратка форма.

Памет ме издала. Зато је продајем.

Папир је чудо. Нико ме толико не би истрпео.

Писао сам наврат-нанос. У више наврата и наноса.

Показивати слепом да ништа није како изгледа исто је
као и говорити глувом да не верује у све шта чује.

Понекад додам тешку глупост. Речи морају имати те-
жину.

Постоји и злочин из нечињења. Жртве су мртва слова на
папиру.

Сатира је између редова. Нема је кад је све у реду.

Сатиричар је као пчела. Убоде, макар га коштало главе.

Сатиричар мора имати оштро перо, да би могао да га
тупи.

Сатиричар се увредио. Узет је за озбиљно.

Шалио сам се на сопствени рачун. Био је то рачун без
крчмара.

ЖИВКО ЂУЗА

Ако објединимо све наше струје, имаћемо струје за из-
воз.

Био сам до ушију заљубљен у себе. Раскид је био болан.
Главом промућкамо само климајући.

Годинама смо просипали памет. Онда нас је задесио од-
лив мозга.

Жене не брину што су мушкарци мање равноправни у
браку.

Због онога што смо добили на „лијепе очи“, други су
морали зажмурити.

Изабрали смо најбоље, а добили најгоре.

Имамо просту већину. Простак до простака.

Када би непријатељи читали наше јуначке пјесме, након
пола пјесме би побјегли.

Кап је прелила чашу док смо пресипали из шупљег у
празно.

Клечимо, али политички добро стојимо.

Љекар ми је прописао „Б“ комплекс. Само тај комплекс
нисам имао.

На корупцију их наводе подмићивањем.

Након притиска свих свјетских на ред је дошла виша сила.

Нападају ме као неистомишљеника, а уопште ништа не мислим.

Не слушавам своје савјете док их дијелим другима.

Не стојим иза онога што сам рекао. Опет сам се изла- нуо.

Ни један кандидат не може бити вођа. Није слијеп.

Нисмо потпуно разоружани. Ђачке пушкице су нетак- нуте.

Нула је примљена на инфективно. Испоставило се да је позитивна.

О преименовању ћорсокака у слијепу улицу говориће највиши званичници.

Од извора два пута. Ни један није европски.

Полиција истражује да ли смо нелегално гајили илузије.

Први пут није упадао у ријеч. Читали су му опроштајно писмо.

Презаузет сам да бих заузео став.

Разоружали су нас чим смо голоруки добили рат.

Рупе у закону неки користе за попуњавање рупа у буџету.

У знак протеста напустио сам протестни скуп.

У радни однос на неодређено примају се само одређени.

Човјек је покушао да претвори воду у вино. Тако је на- стао гемишт.

МИЛАН ЖИВАНОВИЋ

Апсурд је кад немаш за празилук а вири ти из дупета.
Види ону бринету. – Е ја кулирам.
Вицкаст смо народ. Цео свет нам се смеје.
Волим љуто. Зато сам се и оженио.
Главни сведок је изолован. Нису бирали калибре.
Гласови нису покрадени. Било их је вишка.
За сваки случај је у ствари изузетак.
Због глобалне промене климе намножиле су се зверке.
Игноришу ме, дакле, постојим.
Идемо даље. Нама је лако, навикли смо да срљамо.
Какав Симплон. Наш тунел је најдужи.
Ко би рекао да је змија!? Није крила ноге.
Код нас је немогуће организовати коњске трке. Само један јаше.
Комшија нек ти је жива и здрава крава. Направићеш ти нову штаду.
Мењам фрулу за атрактивне двојнице.
Неки су поласкани уласком у систем. Нису укапирали да је пробавни.
Немамо ми избора. Ћаво је изабрао нас.
Нисмо остали без текста. Стигао је ултиматум.

Оба смо изнесени са ринга. Њега су носили на раменима.

Обећај ми да се радујем.

Овде загађење није заобишло ни бунар жеља.

Одличан је шахиста. У симултанци против народа игра сицилијанку.

Окачите правду мачку о реп. Ова година је преступна.

Осећам локалну промене климе. Радим к'о црнац.

Падају цене. Сад смо најјефтинији у Европи.

Превазишли смо и Италијане. По конзумацији куваних жаба.

Проценили смо да је мања штета изгубити службеним резултатом.

Разбојник није прихватио оправдање да ми је новац пр-
љав.

Трка још нема победника. Циљ је и даље бржи.

У лажи су кратке ноге. Али уме да узјаше.

У сексу је стидљивост велики проблем. Нарочито стид-
не ваши.

У Србији је новац чист. Луксуз.

У Србији је прва жртва економије против патриотизма
био Новак ковач.

Увек испаднемо у финалу пре финала.

Угризао сам се за језик. Најзад мало меса.

Цена правде је висока због несташице на тржишту.

НЕБОЈША ИВАШТАНИН

Ако ствари посматрате шире, ви, у ствари, на њих гледате из тупог угла.

Ахилу је главе дошла пета. А Србији ће главе доћи – пета колона.

Буди на готовс! Иначе си готов.

Више пута сам стао на луди камен. И он никако да се опамети.

Глупост је старија од памети. А старији се мора поштовати.

Кад будемо утврђивали нове границе, на њима неће остати ни камен међаш на камену.

Како ви, уопште, комуницирате кад сте без везе? Зар не видите да су вам сви системи пали?

Људима је заједничко једино оно што немају.

Људска глупост је најмасовнија гробница човјечанства.

Ми се залажемо за мир, и против смо сваке ратне опције. Па, куд пукло, да пукло!

Можда смо и гори од других. Али, први су гори од нас.

Најуспјешнији инфраструктурни пројекат опозиције у Србији је пут без повратка на власт.

Наш пут у Европску унију води преко Русије и Кине. Зато ће мало дуже да потраје.

Некако бисмо се и избавили да нас је задесила само поплава лажи. Али, овдје се ради о потопу.

Нема разлога да се узбуђујемо што је свијет полудио. Историја свједочи да никада и није био паметан.

Нигдје нема толико лажних свједока као у историјским процесима.

Није ствар у томе што су једни проблем, већ што други нису рјешење.

Они који нису при себи, требало би под хитно да за собом распишу потјерницу.

Опколили су нас са свих страна. Нашој привлачној сили тешко је одољети.

Оптужницу нисам разумио, али сам схватио шта ме чека.

Породица почиње да се распада када се прв сумње усели у породично стабло.

Потукли смо их само до ногу, како бисмо им оставили могућност да могу побјећи.

Рачунајте на нас, као да вас нема!

Све ће на крају доћи на своје пусто мјесто.

Срећа у несрећи је када се из рата вратиш као промашен човјек.

У нашем политичком фолклору најпопуларније је врзино коло.

НЕСКО ИЛИЋ

Верују да смо сишли с ума, па то што нам раде нема везе с мозгом.

Власт је спремна да понавља изборе све док не одбрани изборну вољу грађана.

Вршимо темељне припреме за улазак у ЕУ. Копамо раку. Закони се доносе преко ноћи, а дању краде по закону. Заоштрав се борба за демократију. Не зна се ко ће коме да је наметне.

Западни систем вредности: своје чувају, туђе отимају. Иако води нетранспарентну политику, све више глупости излази у јавност.

Изборио сам се за слободу говора. Зидови ће пренети даље.

Изгубио је компас, али га то не може спречити да крупним корацима иде напред.

Кад сам видео како изгледа и шта говори, помислио сам да је пијан. Нажалост, није!

Многи страначки кадрови не долазе на посао, а примају плату. Не петљају се у оно што не знају.

Можемо мирно да спавамо. Нама је Бог рекао лаку ноћ.

Највише говори вођа који нема шта да каже.

Најраспрострањенија болест садашњице је недостатак
стида. Ако још можете да се постидите, здрави сте.

Нама непријатељи ништа нису могли. Све што су они
желели, урадили смо сами.

Наши преци су прешли Албанију пешке, а ми смо ле-
гли на руду.

Не знам да ли сам жив. Обдукција није завршена.

Нема одмора док траје распродаја.

Непрекидно нам ради иза леђа, па нисмо у могућности
да видимо како одмичу радови.

Није страшно што сит гладном не верује. Страшно је
што гладан ситом верује.

Овде су само мазохисти срећни. Имају срећу у несрећи.

Од свих лудила, колективно је најопасније. Нема му лека!

Оно што паметан презире, будала потписује.

Оно што ти природа не подари, ни странка не може да
ти надомести.

Опозиција не зна шта хоће, а власт јој баш то не да!?

Периодични напади лудила су га прошли. Сада су ре-
довни.

Преузео је сву власт. Ушао је у коалицију с ђаволом.

Само најбољи испуштају своју душу у присуству вла-
сти. Остали те привилегије немају.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ

Ако не сад, заклинѐм се да ћу кад тад бити за политичком говорницом.

Боље да га ја опаучим него црна удовица.

Боље да се бацим у загрљај, него у провалију.

Боље мајчин син него мајчице Земље.

Где то новац звечи? Па у касици прасици.

Живеле луднице, склањају изгубљене са улице.

Између Мирољуба и Ратољуба мртва је трка.

Кеш сам зарадио и милионе опраног новца, чист приход од криминала.

Ко мени псује мајку, ја му певам успаванку.

Кукавица се огласила у пет до дванаест, све остале кукавице су побегле на време.

Лака му земља, кад му је онолико златних полуга било тешко.

Лако је даривати наследника, треба даривати наследство.

Лако је пребројавају опран новац, кад нема бактерије.

Лако ћу да утајим порез, нисам залуд онолико новчанице прао.

Многи траже благо цара Радована у прању новца.

Непослушни су у тамницама, послушни за говорницама.

Није криза кад су пуне руке девиза.

Њему не треба зарезач, он никог не зарезује.

Од прве виолине до задње рупе на свирали, један је корак.

Од свих кључних речи једино је кључ тај који откључава браве.

Одзвонило је пет до дванаест, за длаку смо избегли минут ћутања.

Пара врти где бургија неће сем ако се не мисли на пребијени пару.

Прање новца је је магнетно поље за златне полуге.

Прање новца је кривично дело осим ако то нису државна посла.

Пре прања новца био је криминалац, а сад је цењени бизнисмен.

Претресли су ме до голе коже али ни пребијеног динара нису нашли.

Тај новац је био толико прљав да је прање било неизбежно.

Тај писац се не може описати.

Црвени тепих служи уместо негатива за развијање филма код прања новца.

АЛЕКСАНДАР КОВАЧЕВИЋ

Ако је послије куге дошла ренесанса, послије covid-а би требао да дође хуманизам.

Великодушан човјек помаже другима, а малодушан – ни себи.

Добро се сади, а зло – искорјењује.

Док је будала биће и – игара.

Жена воли да јој се угађа. Ако нећете ви – хоће неко други.

Жена, као и сунце, грије ти срце, све док не дође – до помрачења.

Женска љепота је због честих уљепшавања постала – лажна.

Знање је налажење нечег битног, а мудрост – одбацавање небитног.

И данас би Сократ био – штетан за омладину.

И духовити људи говоре истину, само је она код њих – замагљена.

И превелико знање као јарка свјетлост може да те заслијепи.

И у паметном и у глупом човјеку постоје исте ствари – само не у истој мјери.

Ипак је *in corpore sano* побиједио – здрав дух.

Истина лежи у свима нама, само што је код некога дубоко закопана.

Истина о сексу почиње сазнањем, а завршава – блаженством.

Када би сваки човјек побиједио самог себе, онда он више не би имао жељу – да побјеђује друге.

Ко мало зна – много говори.

Код нас постоји слободан избор студија, али не и – избор посла.

Лијепе жене немају године.

Љубав се завршава оног тренутка када у њој преовладају – замјенице.

Мирне и срећне године су увијек – кратке.

Наши животи сада куцају Тик Ток!

Не предај се никоме у ропство, осим ако ти није – жена.

Неки афоризми се стално понављају – такви су и људи о којима говоре.

Ни знање није свакоме – од користи.

Није увијек добро да памет попушта, јер ће онда глупост – да стеже.

Памет се крије, а глупост – објављује.

Туђе ријечи могу да понављају и – папагаји.

Човјек често заћути од страха, а само понекад – од стида.

ТОМИСЛАВ КРСМАНОВИЋ

Ако би људи успели победити емотивну и временску дистанцу, на земљи би настао рај, скоро да би не стали мржња и ратови.

Ако мирни људи изненада повуку окидач, како не би били у праву они који имају панику и од паса

Више се постигне једним додиром, него ли жени сатима давати комплименте.

Зашто се неки виша растуже када им се учини да пси засузе, него ли када људи стварно плачу.

Злочинац који одглуми покајање је спреман да понови још језивији злочин.

Инсект Богомољка на крају постане чедоморка, прождре свог сина љубавника.

Интереси и моћ, ма какви да су, истинити су у рукама мудрих моћника.

Исус Христос се родио једанпут, човек поново васкрсне са сваком новом надом.

Једини начин да се ослободимо од тираније будала је да задобијемо милост њихових господара.

Када је човек несигуран у себе, пси кидишу на њега, а жене беже.

Када мали људи оболе од маније величине, постану велики магарци.

Ко не господари мислима, њихов је роб.

Највећа животна мудрост је пронаћи мирну пасарелу,
сакрити се у мишју рупу.

Најтеже је ономе ко опако мрзи некога, а да мора да му
учини неко добро дело.

Неки дављеник се спасе за сламку, другоме не помогне
ни појас за спасавање.

Неусавршеност људског рода се састоји у немоћи да се
одржи континуитет динамике личности.

Пас заволи сваког господара. Ко воли свакога, не воли
никога.

Пас који изгледа опасно не мора и ујести.

Припрема се Потоп света, ко ће ући у Нојев ковчег?

Психопате на власти су већа опасност по човечанство од
атомске бомбе.

Психопате понекад са зачуђујућом мудрошћу чине нај-
веће глупости.

Свет се бори да се укине смртна казна, а свима је изре-
чене смртна пресуда, једног дана ће умрети.

Стомак нема домовину, он је гладан.

Убеђивати неразумног да то што чине не ваља је исто
што и слепцу отворати очи, глумом говорити.

Џорџ Вашингтон: Власт је као ватра, као вода, добар
слуга а зао господар, отуда данас пожари и поплаве.

ЉИЉАНА КРСТИЋ

Будућност ће нам бити боља. Знамо за јадац.

Вајари тешу длетом, а политичари медијима.

Више се не може пронаћи ниједан шпил карата. Сви су
утрошени на градњу партијске куле.

Где храмље демократија, ту народ трчи пред кордоном
полиције.

Да би поједини изградили сјајне дворце, на народ је мо-
рало да се проспе много мрака.

Данас, ако не развалите вилице, развалиће вам живот.

Жонглери највећих циркуса, учите од наших врхунских
политичара.

За округлим столом расправа је била округла па на ћоше.

Завладала је несташица соли. Све залихе потрошене су
на преслане цене.

Зрно по испаљено зрно – погача од бављења кримина-
лом.

И поред десет прстију на рукама, поједини лактовима
пуне џепове.

Извукао би народ кеца из рукава, али је без рукава.

Кад би сви постојећи лавиринти били на једном месту,
нас би сместили у централни.

Кад крене предизборна кампања, почиње лов на птице прелетачице.

Мало државне имовине оста, али позицији још увек није доста.

На нашој јавној сцени је обрни-окрени, ја теби, ти мени. Наша сува дреновина је на центрифуги. Покушавамо да исцедимо последњу кап.

Нећемо истаћи белу заставу, посивела је у нашем муљу. Нису све породице исте. Некој мечка игра пред кућом, а некој је мечка у гаражи.

Новац из чарапе смо потрошили, а чарапу изнели на бувљак.

Нишане нас гласачком кутијом, а убијају постизборним животом.

Обећали су да неће прећи црвену линију, али су нас прешли.

Он је обична нула, а има двоцифрен број апартмана.

Они што су се продали пред изборе настављају да ходају са закрпом на устима.

Просјаци су свуда око нас. На улици просе новац, на телевизији – гласове.

Режијски трошкови режирају нам драматичан живот.

Храна нам је једнолична. Свакодневно гутамо кнедле.

ЖИВКО КУЛИЋ

Ако ДПС лаже, ДНК не лаже.

Америка је најдемократскија земља на свету. И излапели кандидати постају јој председници.

Да ми је ова памет била раније, сада ме не би питала старост где ми је била младост.

Данас је лош дан за црну хронику. Нико никога није убио.

Жена има право да се лакта, али не само преко кревета.

Живим у свом стану. Једино се у њему осећам као код своје куће.

И наша деца имају оца и мајку, али их не зову родитељ један и родитељ два, него тата и мама.

Имам и ја сексуално опредељење, али с њим не парадирам по улици, него у кревету.

Једном ногом у гробу, другом на гласачком месту. Кад могу мртви, могу и полуживи.

Јуче сам био на рођендану комшијског пса. И поред бројних гостију, поклоне и честитки, слављеник се понашао као најобичнија цукела.

Кап воде не значи ништа, али може да прелије чашу.

Кога све браник отаџбине трпи, стубу срама и није тако лоше.

Колегиница је оличење поштења. Ниједног љубавника није преварила с мужем.

Мишја рупа је пуна јунака. И у њој се бусају у груди.

На све стране звечка оружје! И голубови мира се гледају преко нишана!

НАТО је спреман да нам опрости што нас је бомбардовао, али ми то још увек не заслужујемо.

Наши преци су мајмуни, а у шта ће се све изродити наши потомци само Бог зна.

Није довољно што сами себи скачемо у стомак. Од нас се очекује и да сами себи окренемо леђа.

Њиве нам обрађују старци, уџбенике пишу странци, фабрике зидају криминалци!

Опозиција цаба таласа. Недостаје јој критична маса.

Остајте овде! Веће излежавање нигде нећете наћи.

Пао сам с коња на магарца! Више не трчим к'о ждребе пред руду.

Тендерска документација може да буде каква хоће. Корупција је испегла за трен ока.

Често причам сам са собом. Интересује ме да ли обојица мислимо истом главом.

Шта све гласачки листић трпи, тоалет-папиру и није тако лоше.

Што је политика кварнија, то је статистика лажнија.

МИЋО ЛУКИЋ

Ако је време новац, купите хлеб и млеко за време.

Афоризам је гром из ведрог афористичара.

Бог нам је написао десет заповести. Политичарима је свака реч заповест.

Дволични! Којим год путем крену, угазе у говно.

Добили смо нову Владу, иста она стара.

Док неудате чекају принца, удате су на коњу.

Држава даје паре за повећање наталитета. Нико више неће да јебе цабе.

Жена је отров који не убија, само омами.

Заболео ме зуб у протези. Извадио сам целу протезу.

Или си просто савршен, или савршено прост. Треће нема.

Имамо различита мишљења, подударају нам се само главе.

Једни се играју са децом, други са људима.

Кад би бидермајер бацали и на сахрани, нико га не би хватао.

Кад народу гори под ногама, хладе га шмрковима.

Како старим, све више ме моли жена.

Корупција цвета у сваком годишњем добу и на сваком месту.

Купујем само хлеб и млеко. Уље имам на платну.

Љубав је игра, а секс, више од игре.

Мито, није мито, то је част.

Многи пензионери су педофили, излазе са пензијом која није пунолетна.

На сатиричном игралишту нема додавања. Свако за себе дриблa своју сујету.

Најгласнија опозиција је најслабија опозиција.

Народ не зна да изабере! То боље ураде странци.

Народ није гладан! Очи су му гладне.

Није да немамо ништа, имамо вишак килограма.

Никад нисам имао љубавницу, а сад ме та жеља прошла.

Ништа теже не подижем од празне главе.

Одмор је отава, где мозак излази на пашу.

Паре! То је оно што нам недостаје.

Пензионерима долази боља будућност, само 11%.

Поделио сам кревет са женом. Ја сам на лепшој половини.

Покварени политичари су буђави!

Покварио ми се ауто па ме ташта одвезла на метли.

Политичари краду он-лајн!

Пребио сам комшију, зато што ми је цркла крава.

Само за старлете је дозвољено пушење на радном месту.

Старије жене губе сексуалну вредност, а добијају античку.

Старлете су звезде падалице. Падају на велику лову.

БОЈАН ЉУБЕНОВИЋ

Бити Србин по занимању је велика обавеза. Немаш ниједан слободан дан.

Боље да упаднеш у живо бласто него у политику. Чистији ћеш изаћи.

Глумци су лепши на телевизији него уживо. Истина такође.

Дошло ми је да нешто радим. Али како дошло тако и отишло.

Јуче је одржано такмичење лажова. Главни фаворит није дошао јер је заузет председничким обавезама.

Ко држи до морала, овде нема за шта да се ухвати.

Ко је данас добар као хлеб, тај нема ни за хлеб...

Ко каже да се не бунимо. Цокћемо јаче него икада.

Кратка историја Србије: Од Великог Жупана до великих глупана!

Лек се тестира на мишевима, а демократија на мајмунима...

Мењам економског тигра за печено прасе...

Ми никоме нећемо бити славни преци.

На њему је свака кошуља лудачка.

Некад је било срамота гледати у туђи новчаник. Данас је срамота гледати у свој.

Немамо ни ћорав динар. Баш смо слепци.

Нису се они обогатили преко ноћи. Десило се то по да-
ну него сте ви жмурили.

Од балвана можеш да направиш сплав или странку. И
једно и друго добро плива и тешко тоне.

Он је политичар од формата. Стане у сваки телевизор.

Папир трпи све. А тек микрофон.

Прво ћемо ми копати литијум, а онда ће литијум зако-
пати нас.

Свађао сам се с телевизором док није прегорео.
Паметнији попушта.

Свако ко је ставио шапу на Србију, на крају је подвио
реп...

Сви људи имају по један живот, а Срби и мање од тога.

Слободарски дух провејава целом нашом колонијом...

Стисни зубе. И проговори!

Тај још није зрео за лудачку кошуљу. Тренутно је за пот-
кошуљу.

У страначки аутобус стаје педесет путника и ниједан чо-
век.

У таблоидима нема читуља. Они своје читаоце живе са-
храњују.

Шефе, потписујете се палцем? Баш вам је леп рукопис!

СЛАВИЦА МАКСИЋ

Видела сам ветеринара са специјализацијом добробит животиња. Молим лекаре да направе тако нешто за људе!

Глупи морају да мисле да свако може само да седне и научи, иначе би били паметни.

Гола истина је бестидна, као свака голотиња.

Гологузом је свеједно шта му је на глави.

Да ли је земља само лопта или је лоптица цела земља зависи одакле гледаш: из васионе или из Србије.

Добре вибрације олакшавају родбинске односе, али их лоше не укидају.

Док неко отвара уста, не знате да ли ће да се смеје или да уједа.

Залагање за живот до последњег даха се убрзава с годинама.

Како се од детиње памети стигне до мудрости у старости сам бог зна. Обрнуто знамо сви.

Љубитељи врхова могу да нажуљају тур ако седну када стигну горе.

Најбољи пријатељ прихвата ваше мане, али их не опрашта.

Највише журе они који беже од себе.

Највише си недостајао ономе ко ти после „здрaво“ каже „где си“.

Начисто смо заостали: сви би да рударе у виртуелном свету, а ми под земљом.

Нема формуле за љубав. Побегла у физику.

Није мудро награђивати младе јер неће никад сазнати како је трновит пут до успеха.

Онај који се правда менталитетом свога народа, нема чиме да се похвали.

Претња плаши, али се одбрана не да. Између је борба.

Протекција је лепша страна корупције.

Раније сам заборављала, а сада не могу да се сетим.

Роб је роба за човека. Међу животињама и биљкама постоје само паразити.

Свеједно шта је горе кад не ваља ни једно ни друго.

У комору улази онај ко мора. У томе је њена снага.

У прстима је знање, а у глави мозак.

Увек и никад су врло ретке појаве у животу. Али честе у говору и још чешће у мишљењу.

Уместо разговора, са добрим говорницима се треба дописивати да бисте били равноправни.

Умрежавање света направило је мрежу у којој смо сви муве. Чека се паук!

Чаброва одавно нема, али још увек неки завршавају у њима. Ми поштујемо традицију.

ДАНКО Б. МАРИН

'Ајмо-'ајде, сви у напад! Ја ћу потписати капитулацију.

Ако много касни, воз романтика је крајње неромантичан.

Буца постадох, брат ме се јавно одриче. Бизнис да не кваримо због непотизма.

Где инвеститори оком, ту ће пожар скоком!

Гурај, гурај Сизифе – кад си нимфоманку оженио.

Душе смо широке, једино код слободе мисли: врло смо се стисли.

ЕУ партократију ће победити добри грађанин Швејк.

Како окренути нови лист аудио-књиге?

Комби-коалиција двоседима долази на састанке у комбију.

Најтежи облик дегенерације сељака су урбане сељачине.

Не мораш падати сило и неправдо, опет ћеш господарити.

Не требају му непријатељи, богат је и има пуно кумова.

Не чепај, брате Гуливере! Ми смо Лилипутанци...

Није гола истина за народ, зато што је порнографска.

Почетак политичких емисија делује као почетак порнића. На жалост, само делује... Актери су импотентни.

Правопис хитно мора да се упрости због простака, можда треба и нека слова избацити – има их као и правила: превише!

Пре ће доћи Мери Попинс од обећаних летећих таксија.
Преко трња до памети, болно избоден укапирах да нисам факир...

Природном селекцијом – неприродно смо изненађени!
Прошетали смо поред празних канцеларија дувајући у пиштаљке и власт није пала. Шта јој би?

Сви нисмо једна партија, али политичари: јесу!
Ситуација је заиста веома тешка кад ниси одговорни функционер.

Трећи Рим и више нема! За разлику од Вавилона...
Трпите насиље скинхедса и хулигана, драги грађани – немамо времена да формирамо ескадроне смрти.

У лажи су скврчене ноге и брзи точкови поршеа.
У ММФ дугова велике су камате.

У сласти власти, не питају се – где води огорченост народа?

Фирер ме тужио, фирер ми судио – фиреру сам песницом пресудио!

Човек је човеку: будала!

Шта је прво пропало – демос или демократија?

ЖЕЉКО МАРКОВИЋ

Ако нам узму меру, отићи ћемо у другу димензију.

Без ванредних прихода не може се редовно ићи у продавницу.

Бескичмењацима је родило. Одговара им овај окоштали систем.

Богатство иде до неслућених размера, а сиромаштво до првог контејнера.

Да имамо очи, кренуле би нам сузе!

Да смо бескичмењаци, наш живот би имао неки други облик.

Дозвољавамо себи луксуз. Плаћамо га својим сиромаштвом!

Дошло је до најгорег. Он одлучује!

Држава постаје шака зоби ако све прода за шаку долара.

Зашто те једемо са седам кора? 'Лебе мекани!

Изашли смо на кафу. Она је моја шоља чаја.

Изашли су са саопштењем. Читају га испред зграде.

Јављају какво ће време бити, а ћуте у каквом времену живимо.

Једном човеку се не може гарантовати безбедност ако није загарантована свима.

Кад се стави тачка на брак, тек тада почиње прича.

Нагињемо онима на чије поступке падамо.

Нацифрамо се. Онда изађемо са бројкама колико је то коштало.

Не могу вући потезе. За њима се вуку репови.

Нетом су ухапшени. Припадало им је нето, а они су узимали бруто.

Нисмо ми залутали у свет мита и корупције. Нашли смо се на пола!

Окреће се за женама. Не обазире се шта његова прича.

Они што шаљу у затвор су сумњивији од оних који тамо иду.

Показују три прста. Задужиће нас до трећег колена.

Политичари су задужили државу, а интелектуалци су јој остали дужни.

Потрошачко смо друштво. Трошимо време гледајући излоге.

Прелетачи добијају пуне цакове пара. Али, треба одвадити мало!

Рука правде је добила ногу.

Саградили бисмо кућетину, да није наших међусобица.

Судови нам нису потребни. Ко је против власти, сам себи пише пресуду.

Требало му је сат и јаче. Завршио је то на мишиће.

Тупе ли, тупе, а отупела јавност не реагује.

СЛАЂАН МАРТИНОВИЋ БУКОВСКИ

Бог дао, Бог узео! Тако вођа назива подизање плата и повећање цена!

Видим дупли гласачки списак. Мора да сам пијан!

Власт би поштовала вољу народа... али је народ тренутно безвољан!

Враг је однео шалу али није то једини ђаво који је опљачкао Србију!

Док смо бежали – напали су нас с леђа!

Жив или мртав – гласати се мора!

Кад је кандидаткиња показала ноге – награда је отишла у праве руке!

Кад је почео да прича истину – није веровао у оно што чује!

Кад ми је рекао колико кошта сеанса, питао сам психијатра да ли је он нормалан?

Ко ће бити нови Радоје Домановић? Одлучиће ВОЂА!

Мале су египатске пирамиде за наше фараоне. Они се сахрањују са целом државом!

На згаришту попаљених села и срушених градова... светски моћници се посипају пепелом!

На молитвеном доручку – гладни виде свога Бога!

Након моје посете нутриционисти – Србија је добила
гладна уста више!

Наш лопов је остварио међународни успех – жури га цео
Интерпол!

Не престаје прање новца. Не престаје ни да капље од то-
ликог прања!

Па шта ако нас чека смак света – није нам први пут!

Погодио је укус бирача лагао је слатко!

Појели смо зимницу. Пролеће може да почне!

После сваког пораза очекују нас све већи и већи успеси!

Револуција која тече донела нам је демократију која муља!

Резултати обдукције су показали да жртви ово није пр-
ви пут!

Сачувао је образ – подметнуо је задњицу!

Свако има своју забаву: власт и опозиција се клацкају,
држава је на тобогану а народ се љуља!

Тренутно смо комби странка. Кад порастемо постаћемо
аутобуски покрет!

Чим сам донирао органе пала је и прва понуда – нуди-
ли су ми муда за бубреге!

Шта вреди што се одмотало клупче кад ми опет немамо
петљу!

ДРАГАН МАТЕЈИЋ

Ако успем да побегнем од себе, бићу слободан човек.

Батина има два краја а живот само један, али бије.

Да су излози отворени, моја супруга би и у њих свратила.

Даћу држави опет део од пензије само да ми буде боље.

Добар пензионер пара вреди.

Држава се труди да смањи социјалне разлике. О свом трошку сахрањује само сиромашне.

Енглеze волим што мрзим.

Због великих киша и незадовољна река излази на улице.

Зовемо је српском опозицијом а то смета Американцима, Енглеzима, Немцима...

Идиотизам је кад ти државни службеник држи предавање о радничкој класи.

Избацила је мужа на улицу а комуналци одвозе смеће тек за два дана.

Литијум у Србији копаће Рио Кинто.

Много волим своју земљу зато је и не обрађујем, да је не бих повређивао.

Много нам татора долази са стране. То су наше традиционалне инвестиције.

Мој афоризам каже оно што ја не смем.

Моје су детињство појеле овце. Сад то овцама чине мобилни.

Нико се није вратио са оног света, али његови дугови јесу.

Ништа није намештено само се унапред све зна.

Она не иде у позориште. Тамо мора да се ћути.

Плитка власт – дубока држава.

Помозите пензионерима. Не једите пред њима.

Посвађао сам се са телефонском говорницом. Каква алапача.

Сва се Србија на културу дала, а уметност је преживети.

Све ми иде од руке – највише паре.

Све стране у сукобу се питају, али мртва уста не говоре.

Све што имам стекао сам и њима.

Србија се подигла из мртвих, а тако смо је лепо ожалили.

Стари су остали на селу да затворе капију.

Тескоба у човеку чини будалу на отвореном.

У рату се доста тога научи, али многи не стигну да дипломирају.

Што се тиче вештачке интелигенције, паметни су некада прављени у кревету

ДРАГУТИН МИНИЋ КАРЛО

Ако нас и овај рат мимоиђе, нешто није у реду са нама.
Ако нећете да нам вратите краља, вратите нам макар
отаџбину.

Балкан је буре барута, а фитиљ је на другом континенту.
Британије је изашла из Европске уније да би нама на-
правила место. Дај да вратимо краља.

Бупка је био у праву: не може скок у будућност без мотке.
Верници poste из религиозних разлога, манекени из
професионалног, а народ принудно.

Влада штеди демократију за црне дане.

Глад куца на врата Европске уније. Срећом, ми нисмо
унутра.

Да је слободе, лакше бисмо дисали. Али шта ако тако
потрошимо сав кисеоник?

Домановић и Нушић су направили фото-робот Срби-
на. Пљунути ми.

За време хладног рата било нам је топлије.

Зашто и професионални Срби не уплаћују пензионо и
здравствено осигурање?

И попови иду у кладонице. Да и њих бог погледа.

Кад ти крче црева, да ли је и то слобода говора?

Ми Срби смо небески народ. Нека нам је лака земља.

Министар је својом јахтом обишао поплављена подручја и обећао им аквапарк.

Модерни тријатлон: Деца прво беже од куће, па онда из школе, а на крају из земље.

Наоружани смо до зуба. Трећепозивци до протезе.

Није чудо што је председник Америке био црнац, чудо је да је наш председник белац.

Нисам толики патриота. Ја волим своју земљу.

Новинари су поштени, него новине лажу.

Опрезан Србин отвара уста само код зубара.

Повукао сам се у себе, али тамо нисам никога затекао.

Полицајцима пендрек служи за навигацију.

Престао сам да се препирем са самим собом. У мањини сам.

Радника може да отпусти свако, а пензионера само Св. Петар лично.

Свет се састоји од шачице богатих и песнице сиромашних.

Сви председникови ордонанси су сада орденосиоци.

У кинеским фабрикама радимо као црнци.

Цивилизованом свету прети катастрофа. Ми смо, засад, безбедни.

РАДМИЛО МИЋКОВИЋ

Било их је с коца и конопца, зато су погубљење извршили вешањем.

Високо моралан политичар. Њега не можеш имати за мале паре.

Власт је као зимско небо.

Волим своју земљу, и имам озбиљне намере.

Да нисмо измислили Бога, ко би нас створио.

Данас је полиција у штрајку. Туче са тридесет посто капацитета.

Диплома ће у овој земљи бити на цени све док буде озбиљних купаца.

За разлику од страних плаћеника, домаћи издајници раде волонтерски.

Заиграли Амери и Руси, сви су изгледи да свет награбуси.

И тамо где нема ничега, нема нигде ничега.

Кад кичма попусти, лакше падаш на колена.

Кад сте владали, како сте се владали?

Како се правилно каже, не знам. Знам како се правилно ћути.

Карактер је еликсир части. Доброта је напитака живота.

Ко није са нама, нек иде са милим Богом.

Куд плови овај брод? Читајте бродски дневник.

На племићким баловима мало је сиротињске забаве.
Највећу несрећу овоме свету нанели су послушници.
Наша привреда бележи само успехе. О неуспесима не
водимо евиденцију.

Наши животи су начин гледања на ствари.

Не обијам више прагове. Сада обијам банке.

Одлучно је стао уз зло постојеће.

Оно што је у индустрији вансеријски производ, у гене-
тици је изрод.

Ошамућен си као пчела у фебруару.

Победио сам себе самога. Много сам јак.

Празнина је место где се простор одмара од материје.

Прва љубав је ерекција срца.

Предај свој живот у руке божје јер ко верује у Бога, ни у
себе не сумња.

Пресушују бунари. Сва вода оде на испирање мозгава.

С обзиром да је убица у бекству, полиција је привела
убијеног.

Самољубље је кратковидост душе.

Сизиф је узео отпремнину и некако изгурао.

Страх у животу је само почетна фаза живота страху.

У вечност се одронило време.

Ући ћемо и ми у Европу. Зашто да њој буде боље.

РАЈКО МИЦИН

Властодршци међусобно знају ко је колико украо, али то задржавају за себе.

Водили смо љубав, док је била слепа.

Да бисмо избегли свађе око заставе, одлучили смо се за једнобојну – још само да се договоримо: црна или бела.

Да се у време друга Тита знало за дрон, не би морали да праве онолике степенице за штафету!

Док се не нађе на сувом, велика риба не маше репом.

Изабран је једногласно – само је он гласао за себе!

Ја ћу можда живети краће од вас, али ћу зато дуже бити мртав!

Једва чекамо да напада снег, да нам кров више не прокишњава!

Кад видимо какав је, и чујемо шта прича – крстимо се. Зато он и мисли да је Бог!

Кад год се моја кева загледа у излог, она узвикне: Мајко божја!

Кад се наш вођа зацрвени, више подсећа на бана него на председника.

Ко другоме јаму копа, мора да мисли и како ће да је затрпа!

Крао сам и шаком и капом, док је пред њим нисам скинуо!

Наш политички курс: неке блатимо, а неке платимо.

Некада су фудбалске судије носиле само црно, сада не-
сметано могу да обуку и клупске боје.

Нема више чекања на улазак у ЕУ, него ултиматум, па
ако не одговоре – улазимо сами.

Непријатељи су му разнели главу, а пријатељи имовину!

Нећемо више никоме дозволити да прља нашу белу за-
ставу!

Нисам луда да слушам мајку па да се удам! Не зна она
како је рађати!

Нови векови нису више кратки – у њих може да смести
по неколико пљачки века.

Њима би могло свашта да се дода – само не знам одакле
ћемо!

Однели смо све победе, остали су нам само порази.

Полицајка је према преступнику увек толерантнија од
полицајца јер зна како је тешко сачувати невиност.

Састављена је нова влада. Какав је то безмозаик!

Сви га већ знамо ко је и шта је, али се он и даље прави
да је незнани јунак!

Унутра жари и пали, а напољу се посипа пепелом!

Хоћете да видите Ћјавољу варош? Може, само реците
коју.

ВЕСЕЛИН МИШНИЋ

Блејимо пред вратима Европе. Мада је и овцама поста-
ло јасно да није то тај тор.

Веровао сам у вечну љубав. Касније се свако нормалан
опамети.

Верујем у оно што видим. А има и других знакова мојег
сујеверја.

Глас народа је био јединствен. Претворио се у вапај.

Да ме нису усмерили на бољи пут, био бих жив и још
бих се као остали мучио.

Да смо имали ласо, омче се не бисмо ни сетили.

Да сте се на нас ослонили, штаке вам не би ни требале.

Док нас други тамане, ми им изјављујемо саучешће.

Закључак песимисте: Све што се лепо заврши, неће на
добро изаћи.

Зид није био препрека за нашу главу. Он се ту нашао
случајно.

Кад год нам из Европе дођу добре вести, ми спустимо
заставе на пола копља.

Кад је тиранин умро, радост нисмо одмах показали. Че-
кали смо академских петнаест минута.

Кома има и предности. Почиваш у миру, а још си жив.

Лоша вест је што смо на ражњу. Добра вест је што нас пеку на тихој ватри.

Лудо смо се проводили. А онда су затворили лудницу. Наше вође признају да немају визију. Али зато успешно халуцинирају.

Нико ме није вукао за уши. Клемпав сам рођен.

Ови што хватају зјале, добро би нам учинили ако би макар затворили уста.

Памети имамо довољно. Нама само главе фале.

Пијаном народу држава бесплатно дели пиће.

Познат ми је тај анђео. Једном давно се чак прерушио у моју жену.

Посипање пепелом по глави је дало резултата. Истребили смо вашке.

Превише смо се ослонили једни на друге. Морало је негде да пукне.

Селектор је објавио шири списак гледалаца на које обавезно рачуна.

Умро је тек данас јер је до јуче веровао у боље сутра.

Фудбалери немају времена да се образују. Све што прочитају – то је у трку!

Чему кривине ако смо на правом путу.

Чим кренемо да трчимо пред руду, неко нам ували и кола да вучемо.

БОЈАНА НИКОЛЕТИЋ

Ако нисте лепа, можете да се сликате. Ако сте лепа, треба да се помирите с тим да није све у лепоти.

Бункер, бункер, е па шта је? Ако ј' бункер, није лав. Бункер, бункер, па нека је, не боји се ко је мрав.

Грађанин је изгледа као онај *'један памтим'* у рачунским операцијама: фиктиван је, а фигурира само у функцији.

Дама можда није увек пристојна, али је увек на свом месту – чак и када је у покрету.

Захваљујући повратку хришћанства, добили смо политичке лидере као иконе демократије.

И Београд је Вавилон, и то са само четири језика — српски, хрватски, босански и црногорски!

Иако кажу да је правда спора али достижна, неправда уме бити брза, а уз то и недостижна.

Изгледа да понекад ни бог није сав свој.

Изгледа да се балканска историја темељи на претпоставци о туђој глупости.

Има их који мисле да се у силаску заборавља истом брзином као у успону. То нешто говори о њима.

Има људи који се продају за неког другог — неке другом лично. Свашта!

Кад вам природе хиљаду узрока и последица, почећете сами од себе да трагате за смислом!

Комунизам је изашао из моде још док је био у пуном жеку. Модерна дехуманизација највише смета обичном човеку. Они необични су већ одраније дехуманизовани.

Не можете отворити нова врата док не склоните руку са старих. Неко правило, ваљда.

Ништа као простацкук: увредите човека, шокирате га и осрамотите – све у један мах.

Пливаш лево, пливаш десно — нема одмора. Једино, ако одеш лево, нећеш отићи десно.

Први испод бога је — грађанин. Председник је тек грађанин у функцији.

Прво хоће да се увере, а онда неће да верују!

Сексуалну револуцију нико никад није ставио под наводнике. Сад већ видимо и зашто.

Србовање је општа неспортска дисциплина а србофилија се не препоручује. Да човек има памети, замислио би се.

Треба веровати, кажу. Мора бити да су у праву, јер, бог је несазнатац, а ко је у данашње време пророк?

Што не верујете у пакао, не значи да у њему нећете горети.

РАДОЈЕ НИКОЛИЋ

Ако немају чисту воду, нека пију сок и вино. Марија Антоанета

Бетонски тротоари се свуда замењују бехатонским. Лакше се уграђују.

Вођа опозиције не жели да живи у кинеској колонији усред Европе. Свако има свог фаворита за господара.

Жене су као со. Без њих је бљутаво, али дижу притисак.

Израелски премијер као да је гледао Радована III и упамтио само: „Побијеш говна и готово“.

Индијанци су, после смрти, ишли у вечна ловишта. После копања, иде се у вечна јаловишта.

Креће се лађа француска, до пристаништа солунска, креће се лађа француска и носи отпад атомски.

Наука је напредовала. Све може да се повећа: усне, груди, дупе, фалус, чак и бруто друштвени производ.

Не замерите Кинезима због дужничког ропства. Нису они наши једини повериоци.

Од свих друштвених група интелектуалци су највише склони оралном сексу, пошто је језик њихово главно оруђе.

Оставка је морални чин. До сада је само један амерички председник поднео оставку.

Поделили се „Ми“. Знам ја нас, јебо ти нас.

Председник МОК-а каже да не зна да научно разликује мушкарца од жене. Ја знам, али нећу да будем прост.

С Кином нас везује челично пријатељство и дужничко ропство.

Са турске тачке гледишта, хајдук Вељко био је Веља Невоља.

САД имају Управу за припрему за пандемије. Тачније речено: Управу за припрему пандемија.

Србија има Стратегију за развој вештачке интелигенције. У недостатку природне.

Србија је класно подељено друштво. У Београду деца убијају децу из пиштоља. На селу убијају јагњад секиром.

Србија не сме да стане. Као да је неко много опасан гони.

У политици постоји израз: „ћутљива већина“. Мањина је обично брбљива.

Храни сина, пак шаљи да копа, у Србији не служи се војска.

ДИНКО ОСМАНЧЕВИЋ

Ако су ајкуле на власти, да ли је риболов динамитом дозвољен?

Аустријанци су раније за канцелара имали Курца. Ми кога год да изаберемо, исто нам се хвата.

Балканац је човјек кога и кад осуде на електричну столицу, мирно сједи у нади да ће можда ипак да нестане струје.

Велики смо чистунци, перемо образ, премо руке, перемо паре...

Власти се свим силама боре против сиромаштва, али биједници још одолијевају.

Да би опрао паре, не мораш укључити машину, већ се мораш укључити у машину.

Данас се мораш скинути да би био обучен за излазак.

Дјевојци сам купио киту цвијећа да не бих добио корпу.

Живот нам јесте тежак, али нам се зато смијеши лака земља.

Захваљујући људима, све је мање животиња на планети, и опет захваљујући људима, све је више звијери!

Израелци циједе Палестинце кроз Газу.

Кад имате тврду столицу, направите селфи, очи ће дивно да вам испадну.

Кад је прљава власт, више се перу паре.

Кажу да је Трећи свјетски рат продужетак Првог и Другог. Бојим се да пенале неће имати ко да пуца.

Као беба Астерикс је упао у септичку јаму, па му сада друид забрањује да се дружи с политичарима.

Ма какве шаке и песнице, надвладали смо их главом. Босанска је тврђа!

Мана је јело без мане.

Многи тврде да је Шон Марфи предебео за играча снукера, али њему за њима пуца прслук.

На врућем гостовању наши фудбалери нису остали без гаћа, ево, носе их на штапу!

Од страног плаћеника много уносије је бити домаћи патриота.

Од страха да ће добити затвор, одмах се усрао.

Отказали смо ватерполо утакмицу јер су нас политичари оставили без гаћа.

Паметан пише, а будала памти, кажу наши стари. Наши стари су били неписмени!

Послије доброг секса увијек запалим цигарету. Престао сам пушити прије три године!

Прљав новац потиче из чистог криминала.

Сине, ово ти је баш брутално, рече Цезар.

Смрт фашизму, рече Хитлер и прислони пиштољ на сљепоочницу.

ЂОРЂЕ ОТАШЕВИЋ

Ако суша потраје, уништиће нам усеве. Бићемо у води до грла.

Баш је немузикалан. Попови му певају, а он ни да се мрдне.

Дебљина је опасна по живот – помисли утовљена свиња. Драмски текст јесте лош, али од тога не треба правити драму.

Жена је преда мном испробала нови купаћи костим. Добро ми стоји.

Жена се љути што купујем кафу у зрну. Зато свако јутро меље.

Запад развија сточарство у сиромашним земљама. На примеру им показују како се музе.

Јежим се од помисли да би неко могао да ми пуца у главу. То ме убија.

Кад комшијин пас почне да лаје, пустим CNN. Од срама заћути кад чује како лају пси рата.

Када су затражили да набројим пет поштених политичара, одмах сам знао да је то трик-питање.

Курирске службе су олакшале студирање. Пре си по купљену диплому морао да одеш до факултета.

Мало људи зна како изгледа овогодишњи полтрон године. Он месецима није изашао из директорове стражњице.

Не пљуј по улици! Чувај за скупштинску дебату.

Нека места су толико забачена да ни њихови становници не знају за њих.

Нисам хипохондар. Напротив, чак болујем од антихипохондрије.

Обећали су им да метке неће користити за стрељање заробљеника, али су их испалили.

Полиција никако да набави исправан софтвер за препознавање лица. Сви уређаји показују да на ислеђивање уђе једна особа, а изађе друга.

Проститутка је сиромашној колегиници препустила муштерију за орални секс. Због ње од уста одваја.

Спала књига на два слова. Мада би ученицима одговарала нека још сажетија верзија школске лектире.

Стомак јој је порастао од сендвича. Између два мушкарца.

Три генерације живе у једнособном стану. То је економично породично паковање.

У групном сексу сам био одличан. Имам два сведока.

Ухапшене убице не треба узнемиравати. Заслужили су да почивају у миру.

МИЛАН ПАНТИЋ

Баш ме занима како су видјели да ме нема.

Борачкој организацији треба свјежа крв.

Градимо моћну државу, у њој могу опстати само богаташи.

Дјеца се не смију тући, зато треба васпитавати родитеље.

Жив човјек може да бира, а покојник само да гласа.

Закон је једнак за све који изгубе на изборима.

Закони су престали да важе кад су новоизабрани ступили на снагу.

Затекао сам лопова на дјелу, сад је то наша мала тајна.

Има бесмислених питања, не могу да их смислим.

Имам једну жељу, да упецам златну рибицу која испуњава три жеље.

Имамо напредно школство, више их је дипломирало него што је студирало.

Кад би људи живјели здраво, медицина би се нашла у ургентном стању.

Кад год сам професору рекао да не знам, одговор је био тачан.

Кад ме жуља једна ципела, морам да бацим и ону другу.

Кад постанете име, прославите презиме.

Кандидат сам за награде, учествовао сам у наградној игри!

Купим књигу, а књига купи прашину.

Лоша сатира не дотиче врх.

Ми смо историјска генерација, сви порази су везани за нас.

Од духоклонућа се штитимо смјехотресом!

Од пријатеља ћете добити непријатеља кад останете у партији, а он је промијени.

Остао је без ријечи, сад је карикатура од афористичара.

Откад сам им дао глас, не могу да проговорим.

Откад сам сам свој газда, радим само оно што морам.

Откад се дружи са дјецом тајкуна, не могу сину да објасним зашто треба да учи.

Пљачка је стручно изведена, сумњиви су сви који нешта знају.

Сањао сам да сам у тунелу, кад сам се пробудио – стварно мрак.

Син је изашао да тражи дјевојку. Страх ме је да ће наћи какву изгубљену.

Тражио сам поруку у боци, а нашао је у лименци.

Треба поранити па ухватити маглу.

Шта очекујем од избора? Проћи ће!

БУДЕ ПАРИПОВИЋ

Ако је НАТО одбрамбени савез, онда фраза „напад је најбоља одбрана“ добија пуни смисао.

Да ли смо се ми побили због међа или „међеда“?

Да је у ПРИМЈЕНУ Дејтонског устава уложено толико енергије колико у његову ПРОМЈЕНУ, исти би већ одавно заживио!

Док смо живјели заједно, сазнали смо колико смо различити, али кад смо заратили, увидјели смо колико смо у ствари – исти!

Друштвену својину је требало превести у приватне руке, а не друштвено богатство у приватне џепове.

И ми смо по узору на друге поступали по једином важећем међународном праву – ПРАВУ ЈАЧЕГ. А онда смо схватили да оно мора бити у сагласности са ПРАВОМ НАЈЈАЧЕГ.

Испоставило се, нажалост, да су „новопечени“ лидери, који су се појавили на нашој политичкој сцени, уствари „недопечени“!

И ми бисмо кренули на „пут који нема алтернативу“, али нам фали локомотива!

Изгледа да страни „миротворци“ од наших зараћених народа нису тражили обуставу ватре, већ гашење – огњишта!

Комунисти су дошли на власт револуцијом, а „комуња-
ре“ еволуцијом. У „демократе“!

Курта и Мурта су најбољи доказ да и демократија има
своја ограничења!

Најбољи српски витезови нису успјели одбранити Косо-
во 1389. године, али не могу се они поредити са на-
ма, као ни НАТО са Отоманском империјом.

Након „Илијаде“ окончали бисмо ми и „Одисеју“, ал'
Европа није – Пенелопа!

На крају ће наша држава исплаћивати пензије на осно-
ву Закона о обавези пружања помоћи лицима у
невољи!

Некада сам волио Босну у Југославији, сада бих волио
Југославију у Босни – али је нема!

Некада смо робовали навикама, а онда нам је то поста-
ло навика.

Некада су се историчари бавили шминкањем историје,
данас – естетском хирургијом.

Некада су нам срп и чекић били само симболи, сада је
дошло вријеме да их вратимо првобитној намјени!

Нит сам знао, нит бих смио рећи, да смо били рогови у
врећи. А сад видим, истина је гола, који рог је од
којега вола!

Прави политичар никада не мијења странку. Увијек је у
– владајућој!

ДРАГАН ПОП ДРАГАН

Ако, док гледаш пренос скупштинског заседања, не знаш ко је тамо луђи, размисли о себи, јер ти си гласао.

Власт је сласт, страст, али и маст. Клизава је!

Да ли се посланици, у скупштини, мајмунишу, или праве мајмуне од пореских обвезника?

Демонстранти против литијумских батерија су неуморни. На каквом погону они раде?

Демонстранти су кренули силовито, а онда су налетели на праву силу – милицију.

Жена му села на врх главе. Бар је решио проблем ћелавости.

Кад је у лековима, литијум лечи психијатријске болеснике. Кад је на улици, изазива хистерију и код здравих.

Кад опозициони посланик стави катанац на уста, значи да је скинуо катанац са државне касе.

Кад прођу кроз његове прљаве руке, паре су чисте, опране.

Кроз инвестицију за фабрику чисте, пијаће воде добили су и чисте, опране паре.

Маглом коју нам политичари продају напунио сам фрижидер. Да не буде баш празан.

Народу празна обећања, а њима пуни џепови.

Неке политичке странке су као машина за прање, али не гађа него новца.

Није му важно шта се, у кулоарима, о њему шушка, док му шушка у новчанику.

Обећање не кошта ништа, али може бити исплатива инвестиција.

По резултатима избора рекло би се да су паметнији опет попустили.

Појачао сам фрижидер на максимум, да се не би покварила обећања о бољем животу. Ништа друго у њему нема.

Политичари лепо говоре, да би још лепше живели. Не ми, него они.

Потонуо је покушавајући да плива, за шанком.

Свако ради свој посао: Власт влада, народ страда!

Схватио сам шта све демонстранти неће. Нисам схватио шта хоће, осим да неће.

Тајкунска химна: Шишај овце, пери новце!

У тај пројекат паре су улазиле прљаве а излазиле чисте, а људи су улазили чисти а излазили прљави.

Човек је човеку вук, ако је изгласан, а магарац ако је гласач.

Шанк је говорница са које свако може да се обрати. А, ако платиш туру, неко те и слуша.

ДУШАН ПУАЧА

Ако ти је неко на крај памети, ко је онда на почетку?

Благо оном ко у јаму сам упадне. Не мора другом да је копа.

Велики је успех постићи толики неуспех.

Видно је интелектуално напредовао. Сада уместо сламе у глави има пудинг.

Више волим врућу јагњетину него хлеба да једем.

Влада је расписала изборе. Пре употребе обратите се своме лекару или фармацеуту.

Док чекам уплату другог дела пензије, прекраћујем време гледајући филм: Ако дочекам сутра.

Дрина је права. Ваш поглед је искривљен.

И комшији и мени је цркла крава. Сада се обострано радујемо.

Имам кризу идентитета. На знам да ли сам издајник, страни плаћеник или продана душа.

Када ме је ударио песницом у браду, за мене је то била ударна вест.

Како да неко личи на мене када ни сам више не личим на себе?

Линијски судија је махнуо заставицом. Ваша позиција је дозвољена.

Липосукцију обављају лекари а мозгосукцију средства јавног информисања.

Мени је још деда причао бајке о Европској унији. Добро се држи за своје године, мислим деда.

Ми смо толико транспарентно друштво да стране службе непотребно бацају паре за шпијуне.

Мојој генерацији су споменари били друштвене мреже. Некада сам пуцао од здравља, сада пуцам по шавовима. Некада су ми барен инкасанти и поштари звонили на врата. Сада су и они on line.

Нисам могао да дављенику пружим помоћ зато што сам снимао телефоном како се дави.

Пара је бушила и пре него је бургија пронађена.

Ради сопствене безбедности главу је носио испод мишке.

Сан многих посланика је да им Скупштина буде вечна кућа.

Судбина нам је наменила бољи живот, али, пошто смо јачи од судбине, кренули смо својим путем.

Толико је био себичан да је и у тоалет ишао из личних интереса.

У политици је данас у моди мека моћ. Моја комшиница је за тврду опцију.

Целат је добио кризу идентитета. Није више имао лаку руку.

БОШКО РАДИЋ

Ако је ово, што ми нуде, демократија: Хвала, не могу?!

Ако један човек постане држава, где онда сместити ово-лики народ.

Ала смо ми истумбани! Код нас је и дно дна, често, на врху.

Афоризам је звездана прашина људске мисли.

Афоризам је минимум слободе мишљења, а у ограниченим условима слободе, њен максимум.

Без малог човека, нема великог диктатора.

Велики месија меси свој народ.

Велики народи постали су гадљиви на међународно право.

Великом вођи није јасно; како неко може да буде равнодушан према њему.

Власт веома пажљиво ослушкује шта народ захтева и озбиљно се труди да то игнорише.

Да полиграф има било какве везе са истином, не би се звао детектор лажи.

Када легнеш на власт, онда ти се сви твоји поступци чине легални и легитимни.

Комунисти су отишли са власти, а започето одумирање државе настављено је и без њих.

Кука и мотика су увек биле јаче од „васпитне палице“.

Међу нама има русофила, англофила, германофила, туркофила, али најопаснији су властофили.

Многи паметни људи су улазили у политику, да би, након кратког времена, излазили мање паметни.

На изборима бирај најбоље. Најгори ће се и без твога гласа наћи међу изабранима.

Народ је, кроз историју, имао пуно просветитеља, али када се појави помрачитељ, све их засени.

Нашем човеку није важно за кога ће да гласа, њему је битно да зна за кога неће.

Незгодан јахач онај њихов Курта, али и ми Мурту за трку имамо.

Ово, што нам се дешава, отишло је предалеко, али је, нажалост, још увек ту.

Онај ко се заклиње у институције, не може се заклањати за полиграф.

Оригиналан је само онај човек који је свестан да је копија човека.

Политички афоризам настаје у прави час, а буде признат тек када то време прође.

Сви имамо иста права, док не дође до суда.

Слобода лепо пева, али не под диригентском палицом.

У рукама савремених зулумћара медији су најјаче оружје, али и топуз има значајну улогу.

ЗЛАТИБОР РАДОВАНОВИЋ

Војислав Шешељ је као Мали Радојица. Само што је Шешељ победио хашки трибунал.

Да није ових избора, никада се не бих осећао тако важним.

Данас цео свет лаже. Чак и ови на Гуглу.

Докле ташта воли зета? Све док ћерку види насмејану.

Европа на избеглице из Сирије гледа као на Јеховине сведоке.

Ех, што није била ова Болоња када сам ја студирао. Него сам морао озбиљно да учим.

За слаб наталитет у Србији крив је Тесла. Пре струје на спавање се ишло с првим мраком.

Када је човек највише трезан? Када није пијан од љубави.

Када човек постаје бољи према својој жени? После гриже савести и прве прељубе.

Каже ми комшија да је стање у земљи још добро. Све док свако село нема народну кухињу.

Каже ми комшија да се радује овим изборима. Вели, хоће на гласачким листићима да им поручи све по списку.

Ко се највише радује рестрикцији струје? Наши локални ЛОПОВИ.

Ко хоће лако да заврши факултет, мора прво да уђе у парламент.

Код моје куће ја сам главни и увек се питам за све. Све док ми се супруга не врати из бање.

Коју свекрвину слику снаја највише воли? Ону која је у читуљи.

Мој стриц гледа дневнике на свакој телевизији. Каже, хоће да види ко највише лаже.

Моја пензија ме све више подсећа на онај филм са мама Хуанитом. Један дан живота.

Моја супруга и моја мајка се много воле. Исто као Северна и Јужна Кореја.

На сајму књига највише се продавале домаће кобасице, на штанду лесковачког роштиља.

Некада си могао наћи муњак само испод квочке. А данас их је пуна скупштина.

Некада су Турци правили Београдски пашалук. А данас то од њега праве наши западни савезници.

Плаше ме мојим годинама и слабијом потенцијом. Они не знају да сам вешт и на језику.

Таман смо се ослободили турског ропства, а Европска унија нам куца на врата.

Човек пре уласка у политику је потпуно чист. Исто као и тоалетни папир пре употребе.

ГОРАН РАДОСАВЉЕВИЋ

Био је познат полицији, али га је власт учинила непре-
познатљивијим.

Видим да ме очи варају. Нисам ћорав!

Високо друштво има кратке ноге.

Глупо је питати да ли смо скренули са европског пута,
или смо још на њему. Још смо на њему.

Да је Бог жена, заповести би било више од десет.

Да не подгревамо наду, не би се охладила последња.

Живе легенде умиру једино у сиромаштву.

Живим од писања. Оно пре тога се не може назвати жи-
вотом.

Залудно је залуђивање лудих.

Имамо лудачку срећу. Нема кошуља за нас.

Имамо циљеве. Пуцамо по шавовима.

Истина је негде у средини, али не у оној где су изграђе-
не фабрике лажи.

Једно говоре, друго раде. Добро је, чула нас још служе.
Једни говоре, други раде.

Ко нема у глави, нема ни у цепу.

Композитор без инспирације је одсвирао своје.

Мислим све најлепше о вођи, дакле, лажем.

На прсте једне руке могу се набројати они који не заслужују прст једне руке.

Не може нам нико ништа. Нема нам помоћи.

Нема потребе да нам бацате прашину у очи. Знамо да сте коњи.

Нема среће у љубави. Да је има, љубав би се звала љусрећабав.

Нема хлеба од мотике.

Ништа нас не заобилази иако стојимо у месту.

Од земље смо направили пустињу. Не преостаје нам ништа друго него да главе забијемо у песак.

Па шта ако сте луди!? Знајте да нисте сами.

Парадоксално је да је више мушкараца у затворима иако је женама теже да докажу невиност.

Пећ пуши кад се наложи.

Попут тоалет-папира и вишеслојне мисли могу да почисте говна.

Проверене патриоте су познате полицији.

Свако жели да буде анониман, али није лако бити паметан.

Све раде за наше добро. Да нам га узму.

Скренули смо и кренули за вођом.

Сумњиво је узети реч да би је дао.

Цар је го. Време је да га скинемо.

Што више делилаца правде, то мање правде.

МАРИНА РАИЧЕВИЋ

Ако вам се не свиђа идеја, предложите је – сигурно ће бити одбијена.

Ако сте у зачараном кругу, пронађите пречник.

Ако желите да се уклопите у калуп садашњице, изобличите се.

Бездан беде духа најлакше је затрпати материјалним стварима.

Да бисте изашли из зоне комфора, морате прво у њу да уђете.

Да је Земља равна плоча, не би било равнотемљаша.

Динар чувамо као дете, али дете никако да порасте.

Добра фора има ХА-ХА, а добар афоризам А-ХА ефекат.

Док откријемо истину, заборав ће покрити разлог због чега смо је тражили.

Друштвене мреже тресу се због промашених голова.

Изневерена надања подсећају на заборављене снове.

Имамо врло школоване кадрове – све сами мутиводоолози.

Када нешто желите, не играјте на карту логике – прокоцкаћете жељу.

Када се умије истина, добија се чиста лаж.

Ко је способан да дође на власт, касније себи може да приушти неспособност.

Ко се реши баласта морала, лакше плута по површини.

Некада се у иностранство ишло трбухом за крухом, данас стомаком за хлебом.

Не китите истину. Она је лепа, ма колико сурова била.

Није реч говор, па да се лако одржи.

Пијана будала је у акутном, трезна у хроничном стању.

Поједине аутобиографије нису усклађене са способностима аутора.

Садашњост је пукотина на реновираној фасади.

Сваки изум изашао је из ума, а многи од њих изашли су на нос.

Свако ново узлетање тражи атерирање.

Солисту је, данас, најлакше избацити из хора.

Станови могу бити и на стотом спрату док је за цене станарина само небо граница.

Тужилаштво има основу за покретање поступка, али база не да.

У смешним државама изводе се озбиљни трикови.

Шта би било кад би било да је све било упркос свему?!

Што се ствари више косе са здравим разумом, утолико горе по разум.

Шупља прича не држи воду.

БОЈАН РАЈЕВИЋ

Ако наиђу спасиоци, лезите и правите се мртви.

Ако не будете слушали наше добронамјерне савјете и сугестије, нећете се добро провести.

Ако су сви генерали паметни послије битке, ми увијек живимо у предратним временима.

Болести које споро напредују омогућавају хитној да стигне на вријеме.

Дан погубљења је био суморан. Падала је киша.

Држава мисли на дјецу. Претворила се у циркус.

И целат нерадо одлази на губилиште. То му је радно мјесто.

Идиоти су се толико намножили да их има и без политичких функција.

Има нас преко милион. Преко можда, али овдје нема.

Интуиција, то је оно без чега жене не би знале шта од њих хоћемо.

Информативни разговор је демократски дијалог. Нико те не прекида.

Јебали смо јежа. То је обогатило наше сексуално искуство.

Кад видим ко брине за државу, бринем и ја.

Колико је опасно говорити, види се по стиху: *То изусту,
на душу испусту.*

Колико треба да се сагнемо да бисмо поправили свој
положај?

Најважније је да сачувамо мир. Зато смо стално на бен-
сединима.

Направио сам план исхране. Планирам да једем.

Наши политичари не сурфују. Фали им даска.

Не ради се о тешком кривичном дјелу. Извршио га је
без по муке.

Онај на гиљотини је добар човјек, само дјелује мало по-
губљено.

Партије грађанима уочи избора дијеле упаљаче јер се
зна да ће они послуже да попуше.

Плагирасте од ријечи до ријечи. Колико је било тешко
изградити такав стил?

Полиција је слабо плаћена да нас бије с обзиром на то
да је у питању ручни рад.

Распоред звијезда на застави Европске уније нам није
повољан.

У политичким говорима се не прича до бесвијести. Ода-
гле се почиње.

У почетку бјеше ријеч, што значи да је ту већ била жена.

У том тексту нема слабих тачака. Штавише, тачке су ње-
гов најбољи дио.

ДРАГАН Ј. РИСТИЋ

Бивши комунистички послушници сада су опет на руководећим местима и траже послушнике.

Биће промена. На нашу већницу слећу само голубови. Ваших „пет минута“ претварало се и у „пет векова“.

Више је заправо мање, кажу нам кад раде на порезима.

Волим све што је лепо. Оно прелепо није реално.

Гурамо даље. Гурамо по нешто и под тепих.

Да ли је вођа разрок па пуца на два циља?

Достојанство је реч која је отишла у речник архаизама.

За дуг живот гутамо све што треба. Али научници проналазе нове болести.

За објављивање неких вести одговорни су неодговорни уредници.

И вођа има своје буддоге.

И најоштрији афористичари умиру мирно у свом кревету.

И научници и уметници баве се футурологијом. Једино не умеју да предвиде своју смрт.

Кад је у питању Русија, Американци се држе узречице о Картагини римског сенатора Катона Старијег.

Ко скупља поштанске марке је филателиста. Како се зове онај што сакупља евре?

Љубав је све чешће тема и хорор филмова.

Моја афористика је благотворна, али не и делотворна.

Намножиле се теретане. Проредиле се мотике.

Неке рупе су корисне, неке штетне. Оне у закону и на коловозима су штетне.

Неки локални функционери не примају мито. Првенство има ужа родбина.

Неки новинари ретко интервјуишу аутентичне људе. Плаше се заразе.

Немам жицу за удварање. Сад то ионако иде бежично.

Нисмо слободни. Робујемо новцу.

Овде, онде, било куда, НАТО свуда.

Он је патолошки лажов. Верују му само непријатељи.

Питам се, питам: да ли смо ми бунован или бунтован народ?

Политичари су постали мађионичари речи. Зато је све мање правих мађионичара.

Потлачених ће увек бити. Такви су закони економије.

Признања се дају неуспешнима, а успешнима се у зубе гледа.

Само нам кажи, који су ти извори лажи.

Текстилна индустрија нам (за)виси о концу.

Тумачења људског понашања постају једнолична. Понављају се још од праисторије.

МИРОСЛАВ СРЕДАНОВИЋ

Велике силе помажу мале земље. Једни роваре, други надгледају радове.

Врхушка власти не пада на дно. Мала јој је специфична тежина.

Господа неће да буду власт. Господи је испод части да буде слуга народа.

Грађани имају у диктатури филмску улогу. Статисте.

Земља не извози оружје. Мирољубива земља чува оружје за домаћу употребу.

Земљорадници су забраздили. Штрајкују.

Избори су демократски. На изборима може да буде изабран и поштен човек.

Јавност није чула експлозију у фабрици оружја. Експлодирао је глуви барут.

Комшија свакога уљудно оздравља. Види се да се доселио из неке селендре.

Мала смо земља. Велике силе нас увећавају под лупом.

На Балкану нема више сељачких земаља. Све су учествовале у грађанским ратовима.

Накупци хране облаче народну ношњу. Да се види порекло пестицида.

Народ не верује само званичној пропаганди. Народ има и друге изворе лажи.

Народ не остаје празних шака. Народ увек добије власт какву не заслужује.

Народ ће доћи на власт. Када га прогласе за изабрани народ.

Некада је сатира била на висини. Сада су је скрибомани спустили.

Нема више тајних револуционара. Сада се демократија јавно подрива.

Нилске комарце треба протерати. Имамо ми домаће крвопије.

Нису све Србе протерали. Неки су им се притајили под земљом.

Писац користи псовке. То му је уметнички доживљај.

Ситни лопови су похватани. Нико не може да неовлашћено краде.

Слепи вођа је дао обећање. Видеће он шта може да учини за народ.

Србију су стално опседали странци. Србија је најдуже издржала под Србима.

Српска села су урбанизована. Имају и Ђавољу варош.

У спорту се постављају рекорди. И увек се неко нађе да их обори.

Филмације су се јавно потукле. То је представа за јавног тужиоца.

АЛЕКСАНДАР Д. СТАНКОВИЋ

Власт је клонирана из народа, може се овековечити.

Власт је сувише озбиљна, не зна кад ће јој мечка заигра-
ти околу гласачких кутија.

Власт не иде на све или ништа јер се народу може по-
срећити.

Власт се поштено одужује народу, али ни њој народ не
ће остати дужан.

Власт се узда у народ, а народ у сопствене снаге.

Власт узима и последњи глас од народа, ко зна шта до-
носи нови дан а шта нови избори.

Власт фарба народ. Али ни народ не кречи бадава.

Доста је било циркуса – народ чека *salto mortale*.

Кад у фотеље заседне, влада се не миче док народу не
преседне.

Кад-тад, морају све ово платити. Народ им је јемац-пла-
тац.

Народ би се ухватио у коштац с влашћу, само да има
кичму!

Народ је све од власти разочарало, али власт себе не из-
неверава.

Народ разуме шта му политичари паметују, али никако
да се опамети.

Народ се стално догађа, а власти ништа да се догоди!

Народ се хвата за сламку спаса, али тоне све дубље. У апатију.

Нема више народног заноса. Али, с народом се никад не зна!

Није народ неразуман, само види оно што му се снило.

Политичари се изражавају метафорички, али народ преферира буквално, па се, сходно томе, и понаша.

Скинули су се народу с врата, али – за сваку сигурност – још му стоје над главом.

Сумњивог у власти, најлакше је ухватити – у замку.

Сунце се из дана у дан рађа, али народу никако да сване.

Тешко је народ опчинити – држи се свог наума као пијан плота.

СТАНОЈКОВИЋ РАДОМИР РАША

Анализом крви дошло се до сазнања да је чистокрвна
будала!

Афористичари су штедише, не расипају се речима.

Бог је сваког ставио на листу чекања.

Боље сутра квари нам метеоролошка прогноза.

Борио сам се прса у прса, сам са собом.

Брава је била паметнија. Попустила је пред лоповом.

Више ценим грабишу, а мање радишу.

Водовод нам наплаћује и воду у колону.

Волим своју земљу, али не да је орем.

Главни адут ми је ћутање.

Да сам мислио, добио бих партију. Само нисам имао чиме.

Дечји песник ужива. Подетињио је.

И у шаховској партији пешаци први страдају.

Испушена лула шверцује цигарете.

Књиге се слабо купују. Дипломе иду као алва.

Код нас нема паметних. Победили смо их.

Лако је спикерима: читају како им је написано.

Лопов се не бави теоријом, он примењује праксу.

Лупио сам истину. Глава ме још боли.

Мирно пловим кроз живот. Никад не таласам.

Мућнуо је главом и замутило му се.
На оштру слику ТВ замало да се посечем.
На прагу живота саплео се о праг.
Народна воља за неке је невоља.
Не спавајте под ведрим небом, звезде не греју.
Није више тајна, ако двоје знају.
Нисам ни сањао, а сан ми се остварио.
Нисам на продају. Размислићу о понуђеној цени.
Окренуо сам други лист, а на њему опет моја слика.
Оставили су срце на терену. Премију су узели.
Пословни ручак увек има кворум.
Поштујем политичаре. Увек им доделим неки глас.
Пуцањ у празно – нема наталитета.
Ради, па ћеш имати. Пензионери не раде, а имају.
Свет дрма промена климе, мене финансијска.
Слободно критикујем, уздам се у ноге.
Стао сам на луди камен, оклизнуо се и пао.
Телевизију не гледам, али је редовно плаћам.
Тесла нас је увалио у поскупљење струје.
У борби мишљења залажем се за мир.
Уместо у музичку школу, отишао је у кафану, да се – на-
свира.
Фудбалери су нам највеће непокретна имовина.

РАДМИЛА СТОЈАНОВИЋ

Ако немаш ништа у глави, а ти слободно напиши све што мислиш.

Бајке су раније причане малој деци, а сада ту привилегију има цела нација.

Где су деца препуштена улици, о народу се брину уличари.

Дала му је још једну шансу и он ју је искористио.

И за човека и за телефон маска има заштитну функцију.

Књиге се ретко пале, а телевизори се све ређе гасе. Гасе се само читаоци.

Ко ведри и облачи, он најлакше и свлачи.

Кревет је значајан цивилизацијски изум и место стварања најзначајнијих изумитеља.

Лако је нама за ужарени болид на небу. Шта ћемо са болидима на земљи.

Лакше је отићи на месец него добити здравствени термин.

Мењали би све што имају за све оно што немају.

Ми не штрикамо, само састављамо крај са крајем.

Милине ми се с екрана плоте, умрећу ноћас од лепоте.

Нама доле не би било све горе кад бисмо бар једном отишли на море.

Наше слободе су неограничене. Ослобођени смо свега.

Није више потребно спаљивати књиге, довољно је управљати медијима.

Оловка пише срцем, а нама хладно диктирају.

Он вешто окреће лист, па тешко провале на којој је страни.

Поштење није профитабилан ресурс, поштењачине јесу.

Правићете ви мене од злата, рече он и смести златне полуге на сигурно.

Пресипамо из шупљег у празно. Може нам се.

Пристао сам, бићу све што хоће. Ево продајем маглу пуку своје.

Радни ручак је протекао марљиво, јело се ударнички.

Ријалити програм је шведски сто јефтине забаве.

Сањао сам ноћас да те немам и сан ми се остварио.

Све што је откуцано углавном је и (на)плаћено.

У раскошним племићким салонима непозната је сиротињска забава. Раскош те забаве је у сиротињским одајама.

Устајте овде.

Царево ново одело анимира само поданике, а старлетино све остале.

Човек се најбоље обрађује методом затупљивања.

АЛЕКСАНДАР ЧОТРИЋ

Ако гледаш у Вођу као у Бога, има Бог да те види.

Ако зажмурите, и није све тако црно.

Бегунац од правде стално мења локације. Час је у једној,
час у другој странци.

Вођи не смета што о њему шире лажи. Све док га хвале.

Глупи су колико су тешки. А тешки су неколико милиона.

Да нам не би вређали интелигенцију, праве нас будалама.

Западу су потребне наше сировине. Зато с њима тако
добро сарађују.

Каин и Авељ су били родоначелници идеје братства и
јединства.

Ко је гладан правде, често је на дијети.

Криминалци не краду баш све. Политичаре купују

Куповао је оцене, преписивао радове, фалсификовао
дипломе... Његову жеђ за знањем ништа није мо-
гло да заустави.

Моја жена се понаша као стални члан Савета безбедно-
сти. На сваку моју одлуку стави вето.

На сваком углу се прича да мора да се ћути.

Направио је странку. Није сасвим сам.

Народ је рекао своје тако што је одлучио да ћути.

Наша странка је монархистичка. Председник се понаша као краљ.

Не видимо шуму због највећег балвана.

Не можете ни да запамтите колико ја могу да обећам.

Нигде не стижемо, јер наш пут води на све стране.

Није истина да су села код нас запостављена. Потемкинова села просто цветају.

Нови министар унутрашњих послова одраније је познат полицији.

Новине живе један дан, а новинари од данас до сутра.

Одлучили су да праве децу. Чули су да се то сад најбоље плаћа.

Он је громада од човека. Препречио нам је пут у будућност.

Они који имају шта да кажу, немају коме да кажу.

Откако зна за себе, зна само за себе.

Радници штрајком могу да остваре своје циљеве. Ако им је циљ да остану без посла.

Сахрањен је у алеји великана јер је био позната личност – органима гоњења.

У медијском мраку све блиста и сија.

Што би посланици радили, кад су изабрани да седе у парламенту!?

СЛОБОДАН ЦУДОВИЋ

Ако кућа одаје човека, шта је са скупштином?

Вера нас учи да је Бог свуда. Пракса је ипак градила богомоље.

Већи део онога што иде из руке у руку, заврши у цеповима.

Гардероба улепша многе жене. За неке је и смоквин лист довољан.

Где су људи, ту су и границе. Природа поток не дели.

Грехова све више, а камењем се сви бацају.

Док човек расте, празнине се у њему смањују. Кад празнине расту, човека је све мање.

Друштвене мреже умреже глупост кад год паметнима затреба.

За мисао је боље да буде недоречена него да је глупост доврши.

Здрава душа телу ствара шансе.

Златна рибица му је требала само да остане у политици. Остале жеље испуниће сам.

И анђео и човек посрну. Кад устану, ближи су један другом.

И паметан зна да служи, али тада будале нису за столом.

И прави пут некога доведе у ћорсокак.

И ћутање има своју интерпункцију.

Кад се круг затвори, први и последњи губе распоред.

Кап слободе многе је подавила.

Ко верује у гнезда, не прави кавезе.

Ко гледа уплакване дечије очи, не примећује им боју.

Ко се промовише преко цифара, нуле круже око њега.

Ко умире од смеха, дуже живи.

Ниже се не може, или се то нама само чини.

О литијуму баш ништа не знам. Изгледа да сам једини.

Он је незаменљив, све их мења на време.

Пред једном крстачом се плаче, остале подсећају да си
и ти у пролазу.

Приближити се нечему не значи ништа ако ниси до-
вољно близу.

Пуна кућа људи не чини кућу пуну људима.

Сва деца су добра. Кад порасту, свашта се човеком зове.

Свака тама има своје сунце.

Све је више стручњака за рударство, али неки су ту само
да буше.

Степенице одоздо и степенице одозго, исте а није исто.

Тамо где се сеју сузе, осмеси ретко ничу.

Шта ради, не зна се. Али да то добро ради, види се!

МИЛЕНКО ШАРАЦ

Ако не знате шта вас све чека, окрените се од будућности.

Ако ћемо право и нама је криво.

Благо будалама. Оне су резистентне на вријећање здравог разума.

Власт је повукла одличан потез. Матирани смо.

Десница цвјета. Љевица залива.

Дјеца су појела револуцију. Из превентивних разлога.

Живимо у мирнодопским условима. Много је патриота у дебелој хладовини.

И слијепа власт зна понекад да намигне.

Истањио од увлачења у дупе. Увијек без проблема улази у најужи избор.

Кад год би ми запријетили метком, успио бих да се сагнем у правом тренутку

Климатске промене једино не утичу на корупцију. Она континуирано цвјета.

Највише је жртава на путевима новца.

Највише се позивају на разум они што уче напамет.

Не могу се посланици продавати за тако мале паре. Ову материју треба законски регулисати.

Неправда је заузела кључне положаје. Борцима за правду предстоји герилски рат.

Никад не подгријавајте ситуацију. Зна брзо да прокључа.
Одавно је запошљен. Ради као носилац јавних функција.
Одвојићемо ми цркву од државе. Само да нам Бог по-
могне.

Одлучили су да му дигну споменик. У ваздух!

Остали су без добитка. Прокоцкали су дату реч.

Пијани од власти најбрже отријезне народ.

Продукти вишегодишњег испирања мозга су чиста глу-
пост.

Професоре треба тући прије закључних оцјена. Тако се
превентивно утиче на успјех ученика.

Стока је опет одржала представу за народ.

Трагајући за изгубљеним временом, сусрео сам Марсе-
ла Пруста. Питао ме је одакле се знамо.

У држави колективног лудила епидемија хроничних
функционера је бенигна ствар.

У његовој породици нема народних хероја. Хероина
има.

У разрачунавању са животом, одбија вам се потрошено
вријеме.

Упорно бјежим од самог себе. Још нисам утврдио да ли
сам прогоњени или прогонитељ.

Чекајући боље дане, стигле су нас године.

SLAVICA AGIĆ

Da bi preživeo realnost, moraš verovati u bajke.

Dok nam je život bio srednja žalost, bila je to velika radost.

Dok su oni prali novac, nas su provlačili kroz centrifugu.

Gladni ne prave problem. Sve progutaju.

Hleb koji jedemo i nije toliko tvrd, koliko je gorak.

Hteli smo žrtvovati istinu, ali je nismo pronašli.

Igrali bi se mi još i dalje, ali setili smo se hleba.

Kad god čekam u redu, shvatim šta je nered.

Kada idem u kupovinu, tu dileme nema. Kupim hleb.

Kada je počelo zatvaranje fabrika, krenulo je sve po zlu.

Onda su zli sve i odneli.

Možda je ovo što se dešava oko nas istina, ali ko bi poverovao.

Najbolje se noću vidi koliko su nam sela prazna. Gori mrkli mrak.

Naše preduzeće nije nestalo. Samo posle privatizacije više nije bilo naše.

Ne čudi što se na televiziji mogu čuti tolike laži. I služi nam kao šarena laža.

Ne mogu da progutam ni knedlu. Odvikla sam se od krupnih zalogaja.

Nije pravda slepa, ali ume često da namigne.

Nijedan crkveni post, nijedan lekarski recept, ne može da propiše toliko ispošćenje kao moj novčanik.

Oblačim se svedeno. Sve se svelo na jednu suknju i bluzu.

Oni koji nas vode, nisu za šetnje.

Otišli smo sa ognjišta. I opekli se.

Pesma nas je (o)držala sve dok se nismo otreznili.

Post je zaista dobar, ali samo za one koji imaju šta da jedu.

Profesori, pustite đake da beže sa časova. Nećete morati vi.

Puni su k'o šipak. Zato nam ga i daju.

Sreća naša pa ne verujemo ni u šta, tako da možemo slušati svašta.

Šta ako je taj političar pogrešio! On je greškom i došao tu gde je.

Stao je u red. Teško će stići na red.

Televizija je i dalje prozor, ali sve više u nesvet.

Tokovi novca se nikada ne ulivaju u moje džepove.

Tolika je tvrdica da ne deli ni mišljenje.

U mojoj kući je najsrdačniji naš pas. Još jedino on maše repom kada dođu gosti.

Udaljili smo se jedni od drugih. Zato se lakše hvatamo za vratove.

Začutili smo kada smo na leđima osetili da je ćutanje zaista zlato.

ZLATOMIR ALEKSIĆ

Ako je ovo na Zemlji život, onda nije nikakvo čudo što ga
nema ni na jednoj drugoj planeti.

Ako ti je puklo pred očima, sigurno si udario glavom u zid.
Bože, oprosti im. Znaju šta rade!

Da ne bih džabe radio, volontiram.

Daš mu mandat, on hoće još. Daš mu još, on bi doživotno.
Ne može družé, kod nas je najduža kazna 40 godina!

Davno sam odužio svoj dug domovini. Još da otaljam njen
prema meni, pa da me Bog vidi!

Dok je muda, biće i procepa!

Hvala, nisam gladan. Jedem se!

I za dela i za nedela ima Zabela.

Išao sam na poligraf. Mogu vam reći – ništa posebno.

Jeste reč bila prejaka, ali mene je ipak ubila priča.

Kad ga već jašu, konju je svejedno dal je Kurta ili Murta.

Kažu da će i novi izbori biti još jedna igra žmurke. Pu spas
za sve nas!

Ko radi, taj i greši. Ovaj naš baš mnogo radi!

Mala nužda može da bude veliko sranje!

Mrtva usta ne govore. Ni za živu glavu!

Našim mukama je kraj. Svaki kraj je novi početak.

Ne mešajte puno nadu sa politikom da vas ne bi vodili na ispiranje.

Nekako smo ušli u istoriju. Kako da izađemo?

Neki piju iz čaše, neki iz flaše. Ja iz navike.

Nikada promene nisu bile lake. Zato i nisu bile.

Od njega ni traga a glasa.

Ovo je zemlja čuda. Natalitet opada, a broj idiota raste!

Ovu zemlju neko kopa a neko samo potkopava

Piši kako ti govorim, čitaj kako sam ti napisao!

Prava strana je, po pravilu, uvek ona na kojoj nisi ti.

Prazna glava se lakše nosi.

Prazna obećanja najlakše pune uši.

Predaja nije opcija. Mada, drugu nemamo...

Problema imam preko glave. Na sreću u govornima sam samo do guše.

Prodaj se, Ines. Ni kod babe nema džabe.

Sizif je moj idol. Guram pa dokle stignem!

Slažem se da je on kao čovek nula, ali, priznaćete, pozitivna!

Sve ima rok trajanja, osim narodnog strpljenja. Ono je neograničeno.

Svi za jednog, jedan nas sve!

Taman sam progledao kad ono vreme da sklopim oči.

Ustavne promene su teške i bolne. Nama je teško a njih baš zaboje!

IVO MIJO ANDRIĆ

Banana države u EU i NATU nitko nizašto ne šljivi.
Bio bi red da se opet vratimo u red.
Čovjek koji laje kao pas, ne može biti dobar kućni ljubimac.
Da je vrag znao za šalu, ne bi se šalio s ljudima.
Da nije pustio mozak na pašu, ne bi ga otpustili s posla.
Dobri ateisti više cijene papu od loših vjernika.
Greška se može potkrasti, ali se greškom ne može krasti.
Imali bi sve da su na sve pristali.
Imate moj glas! Samo, molim vas, nemojte na mene više vikati.
Izlaz iz bezizlazne situacije uvijek vodi u nečiji ulaz.
Kad nema druge, uvijek idem na prvu.
Kad prestanem pisati, i mene će čitati.
Kupovna moć porasla je samo onima koji su kupili vrijeme.
Lako je biti težak. Teško je biti lak.
Lijepa je kao slika. I nedostižna, kao dobra prilika.
Na skali od jedan do deset ja sam samo jedan.
Na televizijskom programu stalno ponavljaju... seri-je.
Nada je izgovor kojim se služe samo nepopravljivi optimisti.
Nakon vladine šok terapije, svi smo ostali u šoku.
Naučili smo da zaboravljamo.

Ne znam je li u vinu istina, ali znam da je u rakiji laž.
Nemamo ništa protiv onih koji nisu protiv.
Nisam opterećen prošlošću. Prošlo me!
O pokojniku sve najbolje. Najgore je ostalo nama.
Odluka je pala tek onda kad su se neodlučni digli.
Oni koji zatežu, lako pucaju.
Priroda je udesila da je većina ljudi cijeloga života udešena.
Prodali su mi rog za svijeću koja je brzo izgorjela.
Samo prekriženi idu do đavola.
Sav svoj je samo onaj tko nije ničiji.
Sirov čovjek obično je i surov.
Sve je bukvalno tamo gdje bukve dominiraju.
Sve je više onih koji imaju sve manje.
Svinjska kuga je otkrila kolike smo svinje.
Svjedoci vremena svjedoče ljudima, a ne vremenu.
Ubojito je samo ono čega se bojite.
Umišljeni su izmišljeni samo da misle za sebe.
Utvdili smo da je kod nas sve meko.
Validno 'in' nije invalidno.
Volio bih biti slučaj. Slučaj svi žale.

DOBRIVOJE ANTONIĆ

Aforizam je blesak istine u mraku stvarnosti.

Ako želite da vas primete, razbijte izlog robne kuće. Ko primecuje onog što nije razbio izlog.

Čim nam je Bog okrenuo leđa, bezbožnici su uzeli vlast.

Čim sastavimo kraj sa krajem, u sredini pukne.

Glasanje je kod nas tajno. Ni glasači ne smeju da znaju za koga su glasali.

Ima političara koji krađu pošteno. Veći deo uvek ostave državi.

Istina nikad nije u prvoj čaši vina.

Kad je država partijska, onda su partijski i istorija, kultura, obrazovanje i sloboda.

Kad se moja draga na plaži skine, sve druge se obuku.

Kako će izgledati Zemlja bez čoveka? Sasvim prirodno.

Kockarnice i škole ne smeju da budu bliže od 200 metara. Veliki broj škola moraće da se zatvori.

Kod nas je najlakše biti siromašan. Dovoljno je da se zaposliš.

Lako je prepoznati preletače u skupštini. Sveže su ofarbani.

Loše mi je od onih što rade za moje dobro.

Metode lečenja ne menjamo vekovima. Otadžbinu i dalje lečimo puštanjem krvi.

Mi Romi smo putujući narod. Stalno smo u romingu.

Na maturi smo pevali „Oj drugovi jel' vam žao, rastanak se primakao“. Istu pesmu smo pevali i na susretu posle šezdeset godina.

Ne tražite sreću. Ako ste je zaslužili, naći će ona vas.

Nije pitanje, da li verujete u Boga, već da li Bog veruje u vas.

Njemu veruju. On iskreno laže.

Oni koji nisu došli na red kod lekara, imaće prednost kod grobara.

Opasna je upornost budala. Za razliku od Sizifa, oni uvek izguraju na vrh.

Oslobođeni robovi se ne sećaju starih dobrih vremena.

Patriotizam nema cenu. Ide na slobodnu pogodbu.

Sposobni idu u vojsku, a ograničeno sposobni u vlast.

Što je neko na višoj lestvici vlasti, glupost mu se uočava sa veće daljine.

Tajkuni više ne kupuju političare. Jeftinije im je da ih iznajme samo za određene poslove.

Toliko lupamo glavom o zid, da su zidovi počeli da nas izbegavaju.

U bračnoj luci, svi brodovi su nasukani.

Za krađu na izborima stranke dodeljuju robne nagrade. Najbolji dobiju fotelje.

Zaljubio sam se u stjuardesu. Izgleda kao avion.

ŽELJKA MARKOVIĆ BAŠANOVIĆ

Ako je vreme novac. u mom novčaniku je pet do dvanaest.
Ako ste višak, sklonite se. Ne zbog viška, zbog sebe.
Dati važnosti nekome ko je ne zaslužuje, daje mu snagu ko-
ja će razoriti onog koji mu je na važnosti dao.
Dok su džepovi prazni. svi brže trče za loptom.
Gde te srce sve prošetalo. tu te razum nije pratio.
Guramo probleme pod tepih kao da je leteći.
Internet je čista magija. Njemu uspeva da od budala pravi
zvezde.
Istina je često neverovatna, ko bi još poverovao u nju.
Istomišljenici su i oni što ništa ne misle.
Kad se čovek zatrči, mora da prokliza.
Kad si pijan, otreznićeš se, al' kad si lud, nema trežnjenja!
Kome život zabiberi, njemu suze posole!
Komplet lepinja i komplet idiot imaju zajedničku mučninu.
Kovač svoje sreće ima razbijene prste.
Na kraju krajeva svemu dođe kraj!
Najbrže do kajanja nosi verovanje.
Najskuplja je ignorisana intuicija.
Ne potcenjujte nečiju inteligenciju na osnovu slabosti pre-
ma vama.

Ne pravite se pametni, sve vam se providi.
Nedokazani uvek i sve hoće da dokažu!
Neki su ozbiljni baš zato što su shvatili šalu.
Nevolja je najbolji pedikir. Uvek nam je za petama.
Nije ljubav glad da je zavaraš bilo čim.
Nije sve smešno, nešto je i anamneza.
Nismo u prilici da budemo prilika.
Ono što se dešava, uopšte više nije po scenariju. Osladila
im se improvizacija.
Pravi muškarac izlazi na društvene mreže kad žena ode da
spava.
Prodaju čoveka pa ga pitaju koliko košta!
Radite na sebi da ne biste život proveli u lošem društvu.
Reči su prečesto pogrešan putokaz.
Samo površno, toga se ljudi najmanje plaše.
Sole nam pamet ušećerenim rečima.
Što je udica masnija, to je veći som.
Suviše godina za raspravu a premalo za predaju.
Svaki čovek svom je grehu sluga.
Sve je veštačko osim gluposti, ona je i dalje prirodna.
Sve što nismo čekali, uvek je došlo.
Svejedno je reč pozdrava odlazećih emocija.
U moru želja udaviš se u neispunjenost.

ZORAN BAŠIĆ

Ako se ničega ne sramite – onda ste besramni!

Čovjek može svašta podnijeti. A najteže podnosi sebe, i druge ljude.

Čovjek treba biti uporan. Upornost, kad nije glupost ili ludost, je vrlina.

Dosta mi je samizdata. Judo, izdaj me!

Duga je to i tužna priča. Tipična balkanska!

Gadno je kad te uzmu na zub. A pakleno kad te, ne lezi vraže, uzmu na trozubac.

Gospode, apsurdal! Godinama robijam, a na smrt osuđen.

Grijech je ne pokazati emociju pored toliko emotikona.

Imam dubok džep. Sve što stavim u njega izgleda sitno.

Istina je samo jedna – tamo gdje je dobra cenzura.

Iz doline suza teško je imati bistar pogled na svijet.

Izgubljen sam u prijevodu – preveli me žednog preko vode.

Kad imate malo razumijevanja, sve možete razumjeti!

Kao čitatelj nisam prezahtjevan. I od ludog pisca očekujem samo pametnu knjigu.

Lažni sam bolesnik. Pravim se da me ništa ne boli.

Narode, sve nas je manje! Broj žrtava neprestano raste.

Naši suvremeni satiričari su dobri. Pravi anđeli!

Našu bol ne liječe samo liječnici. Ima tu i travara, veterinar, konobara, grobara...

Ne bojte se, ništa se neće dogoditi! Ovdje se stoljećima ništa ne događa.

Ne dijelim mišljenje da je osmijeh besplatan. Slabo plaćeni odmah se prepozna.

Nemaju stida! A tko nema stida, nema ni stidno mjesto.

Neprijatelje dijelimo na vanjske i unutarnje. Nekad koristimo jedne, nekad druge.

Nije lako stajati iza svojih riječi. A pogotovo stajati ispred njih.

Nisam više zgubidan. Izrastao sam u zgubiživota.

Opća mjesta su mjesta gdje svi slobodno općimo.

Pristojna knjiga ima urednika, lektora, korektora, ilustratora... A moja – ni pristojnog autora!

Raskošne nam palače pravde, a pravda i pravorijek na ulici.

Raziđimo se u miru! Ideološki i svjetonazorski.

Struku ne treba ništa pitati. Nju treba natjerati da govori!

Tamo gdje su kratki fitilji tu je negdje i pištavo šššš!

Usamljeni ekscesi masovna su pojava.

Vlast ništa ne prepušta slučaju. Šteta, slučajno se može nešto dobro dogoditi!

Volite domovinu! I u najsiromašnijoj zemlji od domoljublja se da pristojno živjeti.

DARKO BATAN ŽUNJIĆ

Ako je uspjeh opijum, mi nijesmo zavisnici.

Ako ti ne sviraš svoj instrument, igraćeš po taktu tuđe muzike.

Bacaju nam prašinu u oči. Ne možemo očima da ih gledamo.

Čitavog života naporno radim. Razmišljam o propuštenim šansama.

Demokratija je pustila duboke korijene. Od stabla je ostao panj.

Izbor je lak: jedan kandidat – nepogrešiva greška.

Karijera je klizav teren. Zato mnogi napreduju puzeći.

Ko je navikao da mu kaplje, ne voli suhu slavinu.

Mi ne znamo što hoćemo, ali smo uporni u tome što ne znamo.

Mi nijesmo ugledni već ogledni ljudi. Služimo za eksperimente.

Moj komšija je tamničar. Svoje mišljenje ne pušta na slobodu.

Narod? To je prisvojna politička imenica.

Naša boginja pravde ne gleda nikome kroz prste. Samo viri.

Naše propadanje traje godinama. Zakačili su nam padobran da duže uživamo.

Neradnici su kleptomani. Krađu Bogu dane.

Nije nužno da karikatura bude društveno angažovana.
Osim ako je društvo u velikoj nuždi.

O šefu imam neutralno mišljenje. Kakvo je to đubre!

Obojica nemamo. Ja nemam milione, on nema obraz.

Ono što njih deblja, mene iznutra grize. Obećanja!

Pjevačica je pogodila ukus publike. Prezentovala je kompoziciju sa dosta golog mesa.

Pljuvačka je predjelo kod dugog čekanja obroka.

Policija ne diskriminiše demonstrante. Bije sve redom.

Političar je moler. Jezikom farba javno mnjenje.

Poltron diše plućima svog šefa.

Prije govora ugrizao se za jezik. Sproveo je preventivnu autocenzuru.

Sigurno napredujemo. Brzinom puža!

Spotičemo se o demokratske principe. Učimo se da hodamo.

Teško je iskorijeniti krupni kriminal. Uvukao se pod uniformu.

Uvijek postoji alternativa. Ne moramo svi da mislimo isto.

Možemo i da ne mislimo.

Vlada uvodi porez na nemaštinu. Ih, što će se budžet ovaj-diti!

Zašto da zijevam kući? Bolje da knjavam na poslu.

Zlatna ribica i partijska knjižica nijesu isto. Zlatna ribica ispunjava samo tri želje.

MARKO ĆURČIĆ

'Ajde što vrše reviziju istorije, ali su sada prešli na reviziju geografije.

„Ako vam je dobro, onda ništa“. Meni nije dobro i nikom ništa.

Čuvamo prirodu, recikliramo partijska saopštenja.

Državno ulaganje u crkvu je dugoročna investicija sada kad jedino Bog može da nam pomogne.

Glas Naroda, glas Boga; šta li smo onda Bogu zgrešili da nas ovako grdi?

Govore nam da se čuju bubnjevi trijumfa, a ustvari slušamo kako država ide na doboš.

Imam utisak da su paranoici najveći optimisti.

Istorija je učiteljica života, ali su prosvetari trenutno u štrajku.

Istoriju pišu pobednici, ali šta ćemo sad kada su pobedili nepismeni.

Javna preduzeća dobijaju direktore samo nakon tajnih glasanja.

Lako su diplomirali, sad ih čeka teži zadatak pronalaska zgrade fakulteta.

Ljudi u životu prolaze samo kroz dve faze: u prvoj se trude da budu stariji nego što jesu, a u drugoj mlađi nego što jesu.

Mislili smo da je proplakao mleko majčino, ali je, u stvari, ronio krokodilske suze.

Napad sendvičem na novinare je tretiran kao podmetanje kalorijske bombe.

Ne pada sneg da prekrije breg, nego da iznenadi putare u decembru.

Nekada je ubijala prejaka reč, danas nas ubija nedostatak prejake reči.

Nekada su jurili za 15 minuta slave, sada za 15 minuta anonimnosti.

Njegova izjava je potresla regionom, svi su se tresli od smeha.

Od svih institucija imam poverenja jedino u kafanu.

Pročitao sam da postoji asteroid nazvan po našoj zemlji – sad znam kako će doći do smaka sveta.

Srećan je progonjeni pisac, to znači da ga neko ipak čita.

Tek nakon što sam zakačio grip, mogu reći da sam postao viralni influencer.

U laži su kratke noge i dug mandat.

Ulicama češće menjamo imena nago što menjamo pohabani sloj asfalta.

Većinu glasova su dobili nakon izbora.

BOŠKO GRGIĆ

Ako je stvarno čistoća pola zdravlja, onda je pranje novca opravdano.

Bolje prolaze oni koji se jezikom ulizuju nego oni što govore više jezika.

Čiste savjesti oprao je sav prljav novac! Sad mu je novac čist, a savjest prljava.

Čuvajte fiskalne račune! Policija češlja kupljene diplome.

I mi konje za trke imamo, školovane u magarećim klupama!

Između redova najbolje čitaju kriminalci. Između policijskih redova!

Jaka odskočna daska mijenja kubik dasaka u glavi!

Kad kola krenu niz brdo, kočijaši na vrijeme iskoče i ostanu na vrhu!

Kad ne može zaspati, lopov ne broji ovce već prljave novce!

Ko se obogati preko noći, preko dana ne silazi sa radničkih leđa!

Lažu da su u laži kratke noge. Ovi naši od laži žive na visokoj nozi!

Moralni raspon nam je rastezljiv, kao da je od sintetike. Od etike do patetike!

Na državne jaslje najlakše se stiže preko magarećih klupa.

Na kursnoj listi opran novac i onaj legalni su potpuno isti!
Čisti!

Na sve strane rasvjeta, a rasvjetljavanje zatajilo.

Napune džepove pa podviju repove. Kakvi su to vuci!?

Nekada je bilo djece, jedno drugom do uveta. Danas doušnik do doušnika!

Ni zatvor ih ne može pomjeriti iz fotelje, jedino proliv.

Političari su nam vitalni i zdravi. Peru ruke od svega!

Politika po principu sve ili ništa, uzmu sve a ne daju ništa.

Pospremaju nam kuću oni koji nisu spremni da dokažu svoju stručnu spremu!

Praktična geometrija, ako je na vrhu piramide tupi ugao, dole su svi uglovi oštri.

Pravda je konačno zadovoljena! Izredaše se političari, direktori, tajkuni, moćnici...

Ratar kaže zrno po zrno – pogača, a pekar, pogača po pogača – palača!

Ravnoteža je uspostavljena, prljavom politikom peru novac!

Stare novine služe za potpalu vatre, a nove za paljenje naroda!

Što je blato življe, krupne su ribe su sve više alave i divlje.

Što više opranog novca deblji je talog na dnu!

DANKO IVŠINOVIĆ

Ako kasnite na baletnu predstavu, uđite tiho i na prstima.

Ako si uskogrud, srce ti nema kud.

Ako si zdrav, a gladan, e onda si baš jadan.

Bi li bilo Darwina da je Noa u arku zaboravio ukrcati i par
majmuna?

Čovjek čovjeku je bauk!

Desni pljuju na lijeve, lijevi na desne, a nitko u šake.

Dobar glas daleko se čuje, a prisluškvani još dalje.

I životariti treba znati!

Jedi češnjak ako želiš biti zdrav, jak i sam.

Jedna koza završila fakultet i postala ovca.

Kad god se okrenem iza sebe, shvatim da je život prešao
preko mene.

Kada bi se moglo živjeti od poezije, bila bi to pjesma.

Kada se lijevi i desni slože, to ni pas s maslom polizati ne
može!

Kada se probudimo, morat ćemo ustati!

Kako se iskustvo plaća, znam iz iskustva.

Koliko primaš, toliko ti žena i daje!

Kontrolirati medije – strijeljati demokraciju.

Mladi nam odlaze jer žele zaraditi

Moram pošteno raditi, kad ne znam ništa drugo!

„Nemam riječi“ su dvije riječi, koje su nekada jače od tisuću riječi.

Ne postoje frigidne žene. Postoje samo muškarci kojima pola sata ne traje više od pet minuta.

Ništa se ne može izgraditi bez dozvole, bez nečije dozvole.

Od glasa savjesti ni traga ni glasa!

Otkad su me savjetovali da jedem manje, a češće, jedem non – stop.

Pišem, vele, dobro. Ne piše mi se dobro!

Prestao sam s dijetom. Uhvaćen sam na jelu.

Puno knjiga sam pročitao, ali pamtim samo one koje sam progutao.

Ratni profiter su nestali, a biznismeni ostali.

S budalama nemoj ni pričati ako ne znaš budalesati.

Samo vi obećavajte! Imamo mi smisla za humor.

Sebi peru novac. Nama peru mozak.

Sirotinjo, neka ti je Bog na socijalnoj pomoći!

Srbi i Hrvati polažu račune, a Srbende i Hrvatine na račune.

Što trijezan smisli, pijan govori.

Sve je stekao sa svojih deset dugih prstiju!

Ulični svirač sam. Dakle, na ulici nisam.

Veslači veslaju. Preveslani sisaju.

Velika svadba – mali kredit.

DRAŽEN JERGOVIĆ

Ako ne propadnemo pod utegom financija, propast ćemo pod teretom krivnje.

Alkohol treba konzumirati samo u izuzetnim neprilikama.

Bez interesa nema ni sukoba.

Bolje dići ruke od nekoga, nego dići ruku na ikoga.

Gdje je vruća krv, potrebna je hladna glava.

I nagovor je pregovor.

Jedino me minus na vagi raduje.

Jedni upiru leđima, drugi tek prstom.

Kad pomiješaš kremu i talog društva, dobiješ mulj i kamenac.

Knjiga je skoro jedini predmet koji možete ostaviti bilo gdje bez straha da će vam je netko ukrasti.

Konverzija rublja u dolar je najisplativija.

Lakog sam koraka, ali teške naravi.

Lakše je zbrinuti otpad, nego ljude.

Manjina u džepu ima novce, a većina fige.

Među „masonima“ nema žena pa su svi zidari još uvijek „slobodni“.

Mladi očevi se po dolasku prinove od uzbuđenja jedva drže... za šank.

Muškarci kuhaju, žene gledaju sapunice.

Muški motori su uglavnom jednoklipni.

Na promocijama knjiga socijalna distanca je na snazi već dvadesetak godina.

Naše moralne vertikale su najčešće u horizontali.

Ne možemo svi sve, ali neki ne mogu baš ništa.

Nema više pjesama. Ostale su samo parole.

Noćna smjena uzima danak.

Novinari su najveći uzgajivači pataka.

Političari su rame uz rame s narodom samo kad ih traže predizborni glas.

Posla će biti, a radnika već nema.

Pravom aforizmu nikada ne istječe rok trajanja.

Stranački hibridi idu samo na stražnji pogon.

Sve je manje hipija, a sve više hipohondara.

Sve više toga u životu nema smisla, ali ima logike.

Švercom automobila do urbanih vila.

U dane poplava dobro je biti na visokom položaju.

U pasivnoj državi aktivne su još samo tektonske ploče.

U Saboru i školi „ponavljači“ su uvijek u stražnjim klupama.

Vikend je bio „naporan“. Ponajviše za jetru i gušteraču.

Visoko društvo pobuđuje niske strasti.

Volovi se vežu za rogove jer nemaju jaja.

Za odmor nikad nije ni prerano ni prekasno.

Za razliku od Samsona našim političarima je u bradi nemoć.

MILORAD JOKNIĆ

Bio je toliko omiljen da su ga redovno iznosili iz kafane.
Da nije ramova, neke slike ne bi bile prepoznatljive.
Da većina ne kleči, drugi nikada ne bi bili na visini.
Dugo je trljao ruke. Sada ne može da ih opere.
Ima garanciju za dug život. Dobio je još deset godina.
Imaju svoga boga. Imaju mu se rašta i klanjati.
Imali smo čeličnu volju, ali nas je pojela rđa.
Imamo stabilnu privredu. Decenijama ne bilježi rast.
Izjava političara: – Ne može se od sudstva mnogo očekivati
kad mu se malo daje.
Iznio bi sve na svjetlost dana, ali mu se ne izlazi iz mraka.
Jedini trag na putu mu je skretanje.
Mafija je poznata. Traga se za goniocem.
Malom čovjeku smeta visok plafon.
Mirovne snage su na granici. Rat može da počne.
Mnogo je bogova. Zato smo izgubili vjeru u ljude.
Na visini se najbolje vidi koliko je čovjek mali.
Najviše povjerljivih dokumenata ima u javnim nabavkama.
Najviše spomenika podignuto je neznanim junacima.
Nakon uspješne privatizacije, dao je firmi ime Dignitet.
Naši funkcioner odlično su zaštićeni. Besprekorno su praćeni.

Ne smeta što je završio studije na privatnom fakultetu. Potrebno mu je to za privatne potrebe.

Ne sumnjajte u pravdu. Vrijeme je najbolji sudija.

Nema razlike između funkcionera i spomenika. I jedan i drugi se postavljaju.

Ni svako ustajanje nije odavanje počasti.

Obezbijedili su sebi diplome. Sada traže školske drugove.

Od svih lekcija najdraža mu je bila Prazan skup.

Otac upita sina: – Zašto unosiš mješalicu u stan? – Radim od kuće – reče mu sin.

Popunio je fotelju, ali je funkcija i dalje ostala prazna.

Postao je javna ličnost. Prisvojio je javna dobra.

Praznine je najprepoznatljivija suština.

Svaka generacija ima svoje vrijeme: prije rata i poslije rata.

Tek kada je pao mrak, stvar je izašla na vidjelo.

Toliko su oduševljeni svojim učinkom da im je pamet stala.

Toliko ga je volio da mu je prvi došao na sahranu.

Toliko je namazan da mu je teško utvrditi identitet.

Ugradio bi sebe u svijetlu budućnost, ali je od lošeg materijala.

Umjesto izraza saučešća, izrazio je zadovoljstvo.

Žene i muškarci nijesu ravnopravni. Muškarac je uvijek na višem položaju.

PETAR JOVANOVIĆ

Beznadežan slučaj – veruje u bolje sutra.

Daješ glavu! Nemaš ništa vrednije da ponudiš.

Dalje stezanje kaiša je nemoguće. Jedino da ga pretvorim u omču.

Danas počinje veliki post. Nemam para ni za hleb.

Dok je kontejnera, biće i narodne kuhinje.

Dok smo jeli ono što se ne jede, bar smo zavaravali glad.

Doručak je najvažniji obrok, a tek ručak i večera.

Držim strogu dijetu. Jedem se živ.

Hranim se jednolično. Moram da promenim kontejner.

I ja jedem svakog dana. Ima se, može se.

I ja sam milioner. Imam milion problema.

Izveo sam dete na put. Sada može da prosi.

Ja ne jedem i po tri dana, kad u meni proradi srpski inat.

Ja sam najveći vernik. Postim svakog dana.

Jednolično se hranim. Promeniću kontejner.

Jeftino je prošao, platio je glavom.

Kako da ne lajem kad živim pasjim životom.

Ko nema ništa, spreman je na sve.

Kupila bih kućnog ljubimca, ali nema kuće za šta da me ujede.

Mnogo smo toga progutali i ostali gladni.

Najviše seru oni što nemaju šta da jedu.

Nema više socijalnih razlika. Svi smo siromašni.

Nisam dobar krojač. U sopstvenoj koži mi je tesno.

Pomozite sirotinji! Siđite s vlasti.

Preturam po kontejnerima jer mi ponos ne dozvoljava da
prosim.

Prolajali smo jer živimo pasjim životom.

Razradio je biznis, sa kontejnera prešao je na deponiju.

Siromašan sam, ali imam bogato iskustvo.

Srpsko sveto trojstvo: doručak, ručak i večera.

Sve je više Srba u narodnoj kuhinji. Ima se, može se.

Svi će ljudi biti jednaki. Neće imati šta da jedu.

Svi mi pune glavu, a stomak niko.

Teoretski standard nam raste, a praktično gaće nam spadaju.

U Srbiji se sve teže živi. Sva sreća da se ne živi dugo.

Ukinuta je smrtna kazna. Ionako umiremo od gladi.

Video sam tajnu večeru. Nemaju ljudi šta da jedu.

Završen je post, možemo nastaviti sa gladovanjem.

Živimo kao riba u vodi. Ćutimo.

SAŠA JOVIČIĆ EKS

Dragi gosti, dobro večer. Postao sam reciklirani tinejdžer.

Fejsbuk je seoska taraba sa velikim dometom gledanosti i nepismenosti.

I ja sam kod kuće usvojio rezoluciju. Ali je pravno neobavezujuća.

Identitet mu nije bitan. A i imovina mu je sumnjivog porekla.

Jučer još kako tako, ali danas se osećam kao žirafac, teoretičar zavere takoreći.

Kada žena odluči da joj muškarac bude poslednji, tada ovaj postane njen muž.

Kod nas i seljak kaže da se ugradio.

Moj deda je bio malo u ustašama, malo u četnicima, a malo i u partizanima. Hteo je i lično da se upozna sa ciljevima svih političkih opcija.

Naravoučenije: ni pisac govora ti nije loš.

Ne znam kako da pređem ulicu. Nisam završio saobraćajni fakultet.

Njegov identitet je poznat. Bio je i ostao budala.

Pristojnost: kada jedan ne želi da podseti drugoga o njegovom prethodnom identitetu znajući da ga je sramota.

Rešenje izlaska iz ekonomske krize: porez na orgazam.

Rešenje: ministarstvo demografije i pornografije.

Sledeće godine na letovanje idem na Kukska ostrva. To će biti moje kukovo leto.

Što kasnije shvatiš, duže živiš.

U Evropskoj uniji živim kao čovek. Premda bi mi bolje odgovaralo da živim kao pas.

Ulazi kupčinja u trgovinu, dok napolju razgovaraju piškinja i pilotica, kovačkinja i turistička vodičkinja. Sve to sa strane gleda njihova vođkinja, dobra poznavalačkinja njihovih ideja.

Za digitalni novac ne mogu ni hleba da kupim. Crkla mi baterija.

NADA KARADŽIĆ

Bože, daj nam zdravlja. Pameti već nemamo.

Čemu služe novine? Za potpalu.

Čim je sve prešlo u privatne ruke, dobilo je noge.

Da li je naše sudstvo nezavisno? Zavisi.

Da li kod nas postoji verbalni delikt? Ne pričaj svašta.

Da li narod sme da pisne? Sme kad tera mačku.

Danas je mrtva laž postala živa istina.

Danas ne smeš biti otvoren. Odmah bi da te zatvore.

Dobro nam ide. Malo se zanosimo.

Hvala banci što me je zadužila. Vratću joj s kamatom.

Imamo težak izbor. Biramo jednoga.

Izbori su u toku. Mole se mrtvi da ne sahranjuju žive.

Kad god mi je sreća kucala na vrata, nisam bila kod kuće.

Kada žena sanja nove cipele, muškarac je budi da ne kupi
dva para.

Molim svetlu budućnost da ne mrači.

Muškarac je nepar ako nema para.

Na izborima osim mrtvih glasali su i živo sahranjeni.

Najglasniji su oni sa puterom na glavi. Da se ne vidi koliko
su namazani.

Narod je dao vlasti odrešene ruke. Vreme je da joj da put pod noge.

Narod se lavovski bori. Da ne rikne.

Naučili ste da čitate. Vreme je da pišete.

Nekada smo imali diktaturu proleterijata. Sada samo diktaturu.

Nema više ni serdara ni vojvoda. Ostalo je samo ja tebi, ti meni.

O vođi se šapuće. Da ne čuje zlo.

Od života na visokoj nozi ostala mi je samo Ahilova peta.

On vodi beskrajne monologe. Treba ga saslušati.

Oni zbog kojih smo iskočili iz šina red je da dobiju pruge.

Opozicija tvrdi da je pozicija pokrala izbore. Podeliće narod.

Poenta priče je držati jezik za zubima.

Pravda nije dostupna. Pozovite malo sutra.

Sud bi sudio kad bi se usudio.

Sve je prodato. Samo je mozak otuđen.

Viđeni ljudi danas se ne čuju.

Zašto narod ćuti? Duga je to priča.

Žena je u stanju od dinara da napravi dva para cipela.

Život je pred nama. Još samo da ga stignemo.

Život mi je bajka. Strah me da se probudim.

Život nam je luk i vođa.

JOVAN KRAGUJEVIĆ

Bavljenje kriminalom se više ne isplati, isplativije je baviti se politikom.

Bušio je rupe u zakonu, da ne bi morao da buši rupe na kaišu.

Da mu nisu gledali kroz prste, život bi gledao kroz rešetke.
Dogod prošlost nosite na leđima, budućnost će vam biti pod nogama.

Dok opadne inflatorna stopa, većina ljudi biće tropa.

Iako su nam lađe potonule, kapetani još plivaju.

Klubovi kupuju igrače svake međusezone, dok vlast kupuje birače samo pred izbore.

Ljudima hladne glave nikada ne gori pod nogama.

Mi lajemo samo na zvezde, jer smo nebeski narod.

Na početku beše reč, a na kraju politika.

Najzad je država stala iza nas, da joj ne bi gledali leđa.

Narod koji se deli ne može da se množi.

Narodi plitke pameti zaslužuju duboku državu.

Naša zemlja bogata je sirovinama, najviše ih ima u vlasti.

Naši učenici na leđima imaju sve više knjiga, a u glavama sve manje znanja.

Nekadašnje ćorave kutije u demokratiji su zamenili politički slepci.

Ono što je u socijalizmu bilo naše, po završetku tranzicije postalo je njihovo.

Opet smo okrenuli novu stranicu sa starim sadržajem.

Ostvario je svoj politički cilj tek kad se proglasio za metu.

Političari na otvorena pitanja odgovaraju tek kad za sobom zatvore sva vrata.

Politička težina diktatora zavisi od lakovernosti podanika.

Pomerili smo se sa mrtve tačke i upali u živo blato.

Primena veštačke inteligencije omogućíće većini čovečanstva da uživa u sopstvenoj gluposti.

Prioritet vlasti je razvoj digitalne pismenosti i političke nepismenosti.

Sirotinji ništa nije skupo osim života.

Tokom praznika se najbolje vidi kome vera počiva u srcu, a kome u želucu.

Truo kompromis je primenljiv dok ne počne previše da zaudara.

U zemlji je prodavao maglu da bi u inostranstvu kupovao nekretnine.

Vlada se pretvorila u parking za političke polovnjake.

Vodite računa kako trošite vaše vreme da se ne biste potrošili pre vremena.

Zvižduk sudijske pištaljke je označio kraj utakmice i početak tuče navijača.

SNEŽANA MARKO-MUSINOV

Ako je običan aforizam fora, pravi je za vlast – mora.

Ako vam ne prija kafa – nećete je piti, ako vam ne odgovara
vlast – nećete je birati.

Bez dobrog dirigenta i najbolji orkestar može delovati rašti-
movano.

Bez dovoljno interesovanja, nema nastavka dnevnih sanjanja.

Bila sam na odmoru. Mozak isto.

Bum ne pravi uvek najbolji tim.

Bunar presuši vodom, učenik znanjem.

Da bi se jedni bogatili, drugi su se finansijski osakatili.

Dok kapitalne stvari u svoj fokus postavi, čovek ostari.

Državni udar = suprotnih mišljenja oružani sudar.

Gorući lov je na izazov.

Histerije i neuroze često su punog kapaciteta poze.

Horor je novogovor.

Imati unapred loš osećaj, kvvari ugođaj.

Kad brak vrvi od neiskrenosti, ljubav na vodi posti.

Ko kao muva bez glave žuri, i pored bitnog projuri.

Ko nema crni fond, crno mu se piše.

Ko od sopstvene žene mora da briše, loše mu se piše.

Ko se ne oseća dvostruko korisnim (i sebi i drugima), biće da nije bitan.

Koke nose jaja, ljudi polažu račune.

Kultura otvorenog razgovora najpre dovede do dogovora.

Loši momci usvojili su metodologiju pranja novca, a učenja – nisu.

Mladima nije škakljivo, ako nije isplativo.

Naoružana sam... strpljenjem.

Ne može samo naslov da privuče. I kritika knjizi da duše.

Nepriistrasno oceniti kvalitet je raritet.

Nije dovoljna volja, potrebna je i energija.

Nije lako s hormonima, a rat s njima iscrpljuje.

Nisam napisala kapitalno delo. Nemam kapital.

Nisu svi ljudi sa bogatom karijerom bogati.

Od straha od pogrešnih dogovora, čovek nema odmora.

Od svih baba, baba Marta je, bez sumnje, najpoznatija.

Od svih tajni, tajne kuhinje su, ipak, najdostupnije.

Pošto ekološka svest zataji, čovek vidi koliko je u odnosu na prirodu – mali.

Puno je jela kojima osoba na dijeti vizuelno nije odolela.

Sa bezbedne udaljenosti, može se štošta reći.

Siva ekonomija u crno nas zavila.

Trkač za zaradom ne prođe uvek cilj.

DRAGAN MITIĆ

Aforizmi su često gorke reči, nikada slatke jer sole pamet.

Aforizmi su svici u tamnoj šumi zvaničnih vesti.

Čaršija na izborima delila glasove – sad samo šapuće.

Čojstvo kažeš... a nemaš ništa drugo što ima bolju prođu?

Dobar aforizam je dobra knjiga u nekoliko reči.

I mrak da pojede sve što nam je vlada dala – ostao bi gladan.

Ja čitam i čitam i čitam... ali ljudi, meni ovo više liči na deset nečijih zabrana.

Jeste teško to razumeti, ali ako nisi spreman da se nekada vratiš na početak, nećeš stići do kraja.

Joj, da mi je da uđem u parlament pa da se odmorim kao čovek.

Kad političaru vladanje uđe u krv, sledeći mandat neće pustiti bez krvi.

Mnogi političari uzimaju doslovno ono: „Nema pisanja bez čitanja“ i samo govore li govore.

Neki kažu da su loši ovi političari koji nas svađaju i dele, a jer je bio bolji onaj koji je ljude ujedinio oko zle ideje?

Opijum, alkohol, vera se mnogo razlikuju među sobom: vera drži najduže.

Pisac sam, pišem o svemu i podvigu i zločinu: ne slavite me i ne grdite me o čemu nego kako pišem.

Političar pred penzijom: pošteno da vam kažem – lagao sam.

Političari koji su nam život napravili skupljim, imali su karakter jeftiniji.

Političari ne vole da su deo istorije – tamo se lako gine, nego politike – tamo se lako živi.

Političarima greške pripisuju i totalno nepismeni.

Političaru otkrili da ima partiju u duši, ali je duša od para prodana, a pare u inostranstvu.

Prepodne, dok je političar, mu ne smeta što drži celu glavu u pesku, a popodne, kad lopata na gradilištu, smeta mu svako zrnce peska u oku.

Prodajem čistu savest, tek stigla sa hemijskog.

Različite partije – različita muzika, ali su im koraci isti.

Svaki put do sedišta u parlamentu počinje malom neistinom.

U politici je najlakše biti uvek protiv – ne treba ti pamet – dovoljan je motiv.

Živi pesnici obično žive loše, dobri pesnici obično žive i dobro i dugo ali najčešće tek kad više ne žive.

BORIS NAZANSKY

Aforističari su svjetski prvaci u bacanju – biserja pred svinje.

Aforizam je sjajna kaplja znoja svakodnevice.

Ako se i uhvatite za riječ političara, ne bojte se: past ćete s niskih grana!

Čak ni računi više ne stižu na vrijeme. Stižu prije vremena.

I terenski radnici sve nam više odlaze: eno ih u Manchesteru, Barceloni, Milanu...

Izgubljeni slučajevi njegova su jedina nematerijalna baština.

Ja sam svoja najteža pokretna imovina.

Jednoulje je mila majka prema plitkoumlju i maloumlju!

Je li čista posteljina onome tko leži na prljavom novcu?

Kako spustiti loptu na Zemlju kad su i lopta i Zemlja okrugle?

Lova se najbolje pere nečistim rukama.

Lupeži brinu za okoliš: pranjem novca onečišćuje se (samo) savjest.

Naša politička scena je op-scena. Na mnogo načina.

Naši političari služe se uvjetnom inteligencijom.

Ne žalim što sam sve ovo napisao i ne želim ničiju milost.

Obrana je izvukla tanke dokaze, a njemu je preostalo da izvuče – deblji kraj.

Oni koji su stalno u potrazi za metama imaju opasne ciljeve.

On je nesumnjivo sumnjiv, ali vlast sumnja da on može biti sumnjiv.

Oprani novac je prljava lova.

Otvorenim kartama može se igrati samo u zatvorenome krugu.

Političari su prigodni talenti.

Prazna obećanja bacaju na lopate. Treba stati na lopatu!

Redovna pamet redovno nam odlazi, ali naknadne imamo za izvoz.

Shvatili me jesu, uhvatili još nisu.

Smijeh je lijek. Pregovaram s farmaceutima o dozama od po deset aforizama.

Stanje nacije: neki dišu na škrge, ostali škrguću zubima.

Svi Vladini pojedinačni uspjesi ugrađeni su u temelje općeg nezadovoljstva.

Teške misli lako padaju na pamet.

Tvrđi orasi nisu za tvrde glave.

Uglavnom mislim svojom glavom. Je li to dobro?

U ovoj sredini teško je spojiti kraj s krajem.

U vrećama sve manje brašna i krumpira, a sve više mačaka i rogova.

Vrag je odnio šalu. Ostali su aforizmi.

Žena i njezin ljubavnik satjerali su ga u trokut.

Živimo u nadoknadi vremena, a car je gol.

ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ

Bio bih dežurna budala da nisam lenj.
Danas sam gladovao planski. Uštedeo sam hranu za sutra.
Doći će do revolucije. Čim tiranin odobri.
Drag sam ja , ali drago vam je i kad prođe kijavica.
Generacija X nije izgubljena već pogubljena.
I dosadna veverica ima svoje principiripe.
Ima zagađenja, ali zato nema hrane i grejanja.
Ja sam umešan ljubavnik. Kako krenem sa seksom, neko mi se umeša.
Koliki je ovde kapitalizam? Toliki da se na minut plaća preturanje po kontejneru
Mi ćemo se tako dobro maskirati u njih da će oni postati mi.
Moje pleme snom mrtvijem ne spava. Zombiji.
Moraću da promenim kafanu. Služe samo alkohol.
Nacionalni stadioni su višenamenski, reče Pinoče.
Našao sam ženu za sebe a ona je našla drugog. Bitno je da smo oboje zadovoljni.
Naučnici tvrde da se Mesec udaljava od Zemlje. Potpuno ga razumem, s obzirom na to ko sve ovde živi.
Ne živi se od vazduha. Naročito u Srbiji
Nema nas nigde, ali se to zna svuda.

Nema ulice ni spomenika za nepomenika.

Nismo banana republika. Ovde ništa ne rađa.

Oborio sam rekord. Ko mu je kriv kad ne trenira.

On je živopisan lik. Nije svetac.

Ponovo dolazi doba cenzure. Aforističari mogu da izdahnu.

Poslali su ga iza rešetaka? A s koje strane?

Pravi Srbin vodi decu na folklor. Na jodlovanje.

Predsednik je najveći šatriota!

Proljeće na moje rame smeće!

Rušiću ustavni poredak. Čim nađem onog ko veruje u
Ustav.

Slobodarskom duhu naroda je potrebno ropstvo kao plodno
đubrivo.

Svakome se nađe cena. A onda dođe akcija i popust.

Tražio sam smisao u mojoj zemlji. Nisam bio uspešan pa su
me zakopali.

Ukinućemo bezvizni režim. Pardon, mislio sam – bezvezni
režim

Vođa je uvek lep. Doduše, i smrt je, u određenim okolnostima.

Zavoleo sam je s vremenom a zamrzeo tako lako. To mora
da je ljubav.

Živimo u njegovoj senci. Oladismo se.

MIHAILO PAUNOVIĆ

Opozicija u Srbiji deluje po principu svaka vaška obaška.
Veliki protesti građana u Srbiji. Vlast ćuti. Udario tuk na
luk.

Kažu da je Beograd postao Kazablanka. Bolje Kazablanka
nego Prokleta avlija.

Nakon mitinga po Beogradu gore društvene mreže. Neka
gore, ne treba ih gasiti.

More, Turci, ne gazite puteve! More, Ćuto, ne blokiraj dru-
move.

Elektroprivreda Srbije treba da se ugleda na parizer.

U Dolovu kod Pančeva održano je takmičenje ovnova. Po-
bedio je ovan iz Opova. Sad se i Opovčani ponose,
imaju i oni ovna za lidera.

Kad Srbin može da oslepi? Kad gleda TV Pink i TV Happy.

Sloboda govora počela je da se čuje. Molimo začepite uši.

Mi6 je tiho ušao u narod. Sad se glasno javlja kao glas naroda.

Ne gubi se glas samo prehladom. Već i na izborima.

NEDELJKO PAUNOVIĆ

Čekanje bolje budućnosti prekračuje se i u – sačekuši!
Držeći se političke linije, stigao je do krivulje.
I čista sreća ima primese prljave igre!
Kad čovek umro, saznali da bio živ!
Kad kuća časti, račun je k'o kuća!
Kada bude našao svoje drugo „Ja“, biće kompletna ličnost!
Kada nemam adekvatnog sagovornika, pričam sam sa sobom.
Mole se gladni da ustupe red još gladnijima!
Naoružajmo se strpljenjem, makar pucali u prazno...
Našli pitanjem u čudu, oni što bi trebalo – „mušterije“ da budu!
Neki „red podvezica“, mi redove ulizica...
Nekima potrebe ološke, veće neg' fiziološke!
Nije red da ogreše na crveno slovo! Otac i sin potukli se nakon Vaskrsa.
Palim televizor, a on sve gori!
Periodični period krize privremeno je za nama...
Po pitanju kvarnosti, mnogo je solidarnosti!
Po svemu sudeći, najbolje se razumeju u agronomiju.
Politički plakati za oplakati...

Poslovna klima je takva, ako se nešto drzneš, i leti se smr-
zneš!

Postoje li industrije ili postrojenja gde se stvaraju poštenja?
Stao mu na žulj, pa su na ratnoj nozi!

Sve u tri lepe ode, više od pesničke slobode!

Svuda su po svetu naš živalj – rasejali!

Teško onom glasu razuma koji počiva nemuštim jezikom...

Za odlazak u materinu ne treba platiti drumarinu!

Začet sukob mišljenja rađa plod razdora!

Zbog mirnog sna, imam košmarnu svakodnevicu!

NATALIJA PETKOVIĆ

Ambicije su odraz zdravog duha. Zato su naše namere jasne i pretenciozne.

Bar smo posvećeni ravnomernom razvoju. Od opšteg urbanizma do zaštite primitivizma.

Doba dekadencije je došlo do procvata. Ali će kao plodove ostaviti maglu.

Dobar život je misaona imenica. Za sada smo na glagol-skom pridevu trpnom.

Filozofija je opet promenila pravac. Danas važi: ćutim, dakle, postojim.

Gde smo i kako smo? I tu i tamo, a ni tamo ni ovde.

I bogovi su pali na teme kada su videli kome se klanjamo.

I dalje su na ceni sposobnosti. Najviše se cene sposobnost podnošenja i preživljavanja.

I političari rade na očuvanju tradicije. Sve su nas saterali u vrzino kolo.

I za sreću se treba potruditi. Zato toliko ulažemo u kladionice.

Izgleda da smo daleko dogurali. Živimo u zaprezi i zadruzi.

Kažu da nije život ako ne boli. A mi smo se, izgleda, baš našivali.

Ko kaže da nam je nizak životni standard!? Svima su nam uvećana očekivanja.

Mediji su unapredili svoje funkcije. Postali su uzbunjivači i zasenjivači javnosti. Sve po potrebi.

Mišljenje ću zadržati za sebe. Ionako ga ne delim sa vama.
Mnogo smo se zapetljali. Samo nemamo petlju da presečemo.
Naš kredibilitet je zaslužen stečen. Nije pod kreditom.
Naš lični dohodak kao da prohodava. Nikako da pruži korak.
Naša zvezda vodilja je pala u vodu. Zato sad plivamo u
mutnim vodama.

Naše medijsko nebo je prepuno zvezda, zvezda uobrazilja.
Nemojte nas više vozati. Postavite nas na pravi položaj.
Ovo je novo doba renesanse. Kreacija precvetava u senzaciju.
Povuci-potegni, lastiš života i dalje spada.
Praznina nam daje savršenu lakoću. Zato prazni brzo isplivaju na vrh.

Sa toliko vanrednih obraćanja i javnost nam privatizuju.
Sistem zdravstvene zaštite je napredovao. Štiti bolnice od
najezde pacijenata.

Sve će to narod pozlatiti, ali će političari odneti poluge.
Svi ćemo mi doći do štapa. Samo molimo Boga da ne bude
prosjački.

Svi za jednog, a niko za sve.

U toku je kriza najvećih svetskih razmera, kriza srednjih
godina.

Upalila nam se lampica. Ne palimo se mi više tako lako.
Vreme leći sve. I sve je tako dok nas ne ubije.

DRAGAN POPADIĆ

Biti ili ne biti? Biti. Samo treba vidjeti čime.

Blago onom ko rano poludi, imao se rašta i roditi.

Blago siromašnima duhom. Ako su im džepovi puni.

Bolje golub u rerni nego vrabac na grani.

Čega se pametan stidi, time se pametniji ponosi.

Da bi ušli u bolju budućnost, sadašnjost mora biti grozna.

Da bi ušli u raj, prvo moramo umrijeti.

Demokratija nam je još u pelenama. Ukakana.

Ipak se okreće... Rulet!

Ja ne puzim ni pred kim. Ja klečim.

Jedem kao svinja, pijem kao slon, seksam se kao majmun.

Živim kao čovjek.

Jovo nanovo – reče Sizif.

Kad je u pitanju posao, nije znao za predah. Krao je 24 sata dnevno.

Kako sam se nadala, dobro sam se razvela.

Kakva mi je žena, meni je i pakao raj.

Kakva nam je vlast, narod je još dobar.

Ko ne plati na mostu – neće ni na ćupriji.

Ko umije, njemu dvije – žene.

Mnogo je zvanih, ali je malo izabраниh – reče konsiljero.

Može i ovako i onako. Ali, mora li baš uvijek onako?
Naša budućnost počela je juče. Od tad živimo u prošlosti.
Ne kradi! Pljačkaj! Više se isplati.
Ne poželi ženu bližnjega svoga. Do trećeg koljena.
Ne živi se samo od hljeba. Treba nešto i na hljeb.
Nije volio vlast. Dok u nju nije ušao.
Od hljeba i igara ostale su samo igre.
Od kako je postao vjernik, ne vjeruje nikom.
Od svih mojih ljubavi ostale su samo tri alimentacije.
Perpetum mobile je čovjek koji jede svoja govna.
Raj nam je posljednja nada.
Samo u zagrljaju veličina nije bitna.
Tri put mjeri, jednom sjeci – reče dželat.
U laži su kratke noge – ali duge ruke.
Ulizivanje mi je više navika nego potreba.
Važno je učestvovati – reče evnuh nakon orgija.
Vjerujem u bolje sutra. Gore ne može biti.
Vlast je mila koje vjere bila.
Volio je ženu više nego sebe. Zato su se i razveli.
Živio je časno i pošteno. Dok ga nisu kupili.
Živio je od danas do sutra. Umro je juče.
Znao je da sabira samo do deset – miliona.
Zrno po zrno – pogača, knjiga po knjiga – lomača.

ŽIVKO PRODANOVIĆ

Bolje je biti dobar pekar, nego loš pjesnik.

Bože, oprosti im. Jer su vjerovali televiziji.

Čovjek je Sizif svojih misli.

Danas više nema dužničkog ropstva. Ha-ha, kažu bankari.

Dom je dom, makar i prokišnjavao.

Drama iz susjedstva. Ona zna što hoće, a baš to nema.

Freudov kutak – doktore, nešto me gura na izbornu listu.

Treba li odmah pojačati terapiju?

Galerija nepotpisanih. Sudbina ga je osudila da zna tajne koje nikoga ne zanimaju.

Grozno je kada sanjaš snove u kojima nema mjesta za tebe.

I nama su se u općinske urede uvukli pošteni. Žali se načelnik.

Ja u posljednje vrijeme sve više trošim na odvjetnika, žali se jedan kriminalac. A ja na policiju, žali se drugi.

Kada bi postojala disciplina skok u blato, naši bi političari od prve osvojili zlato.

Kakav bi to bio moćan mafijaš ako nema barem trojicu političara na svojem platnom spisku.

Ljudska komedija. On u životu ima samo jednu slabost – sebe.

Ljutim se na sebe. Sanjam cenzurirane snove.

Magnolija cvate. Svaki je cvijet sam sebi festival.

Moji su ideali već prilično izlizani, ali što mogu kada boljih nemam.

Na mladima svijet ostaje. Bez obzira na ostavinsku raspravu.

Nakon što mi je jedan političar rekao da vjeruje u mene, ja više ne vjerujem ni sam sebi.

Ne može čovjek znati sve. Potvrdile neznalice.

Niti kaos ne bude bez razloga.

On je izvukao zlatnu sredinu. U polugama.

On je od onih kojima su i potresi dokaz svjetske zavjere Židova i masona.

On se već godinama bavi politikom. Inače je pošten.

Ona baš voli svoj život u pograničnom području. Tu, na granici grijeha i smijeha.

Političar bez tajni je kao rakija bez alkohola.

Predsjednik države ne bi smio biti glup. Ali tko će to staviti u zakon.

Prije odlaska on uvijek poljubi ženu. Bez obzira čija je.

Ruka je brža od oka. A često i od pameti.

Ružičnjak. Najljepše ruže prve odrežu.

Sve zlato i blago što sam ga stekao u životu, stane u jednu psovku.

Utopljenik se i za izborna obećanja hvata.

MILOŠ RISTIĆ

Aforizam je smejanje namesto plača.

Birokratska drskost je lažna uslužnost koja se ljubazno svima gadi.

Kao što neki muškarac može da se femka, to nijedna feministkinja ne može.

Kloniranje Srba još nije započeto, ali dekloniranje uveliko traje.

Ljudi vole da od tuđih života stvaraju svoje probleme.

Ma, vodio bih ja računa o sebi, da imam računa u banci.

Mnoge bi da budeš njihov Romeo – njihov Alfa-Romeo!

Ne treba osuđivati one koji se brzopleto krste. Možda žure da ih ne prekine đavo.

Oni koji vas izbegavaju – čine vam ogromnu uslugu.

Satira je plač u formi smejanja.

Sve je manje sećanja na vreme Tita, ali je obožavalaca sve više.

To što nema para i nije tako strašno. Strašno je što nema ljudi.

Zanimljiva je sličnost reči „politika“ i „poliklinika“.

SLOBODAN SIMIĆ

Brod nam tone, a kapetan ne zna ni gde je šupalj.

Doktor me je iz bolnice uputio u njegovu privatnu kliniku.

To je srpska alternativna medicina.

Istina je toliko nepopularna da je bila prinuđena da prestane da se bavi politikom.

Ja nikada ne napuštam brod koji tone, reče voda.

Javio se glas razuma. Kaže: Birate nepostojeći broj!

Kad je narod nepismen, nema drugog izbora nego da gleda televiziju.

Kad si bos, moraš da ideš na prstima.

Kada siđu sa vlasti, ne treba da se plaše zatvora. Neće stići živi do zatvora!

Kod nas je veliki problem što nemamo malih problema.

Kod nas su siromašni bogati iskustvom, a bogati siromašni duhom.

Kraj? To vam je tu, odmah iza ugla...

Krojači naše sudbine otvorili su prodavnicu pogrebne opreme.

Mi možda i lutamo, ali smo sve lepo utabali.

Mi smo mogli i bolje da prođemo. Ali ne ovuda!

Na granici nervnog sloma najmanje se čeka.

Na prste jedne ruke mogu se nabrojati oni koji su sve postigli sa svojih deset prstiju.

Najzad je i moja porodica sa interesovanjem pročitala ono što sam napisao. Moj testament.

Nema ništa luđe od naše normalnosti.

Ne možemo da se pomirimo sa sudbinom. Ona nije normalna!

Nije baš oskudica u svemu. Dokazi se gomilaju.

Pijem li lekove? Šta, pijem!? Jedem!

Politika je kurva. A mi budale, prvo se zaljubili, a posle je i oženili!

Srbija ima najjeftiniju radnu snagu, i najskuplju neradnu.

Srbija je naša kuća. Ali pojedinci redovno jedu i piju na račun kuće!

Srbija je nekom majka, nekom maćeha. A nekom bankomat.

Testirali su nam živce. I nisu prošli!

Titanik je bio brod, ali izgleda da može da bude i država.

Toliko nam se loše piše, da je prava sreća što niko ništa ne čita.

U govornima smo do guše. Ali samo kad izronimo.

Ubio sam knjigom komarca. A na prvo čitanje izgledala je potpuno beskorisna.

U nepismenom narodu svako može da se predstavlja kao pisac.

Vreme leči sve, reče doktorka u prolazu, i ode na pauzu.

Zadužili su zemlju za milionske iznose. I samo iznose!

STEVAN ŠARČEVIĆ

Ako vegani nastave da trebe sve zelenilo, na ovoj planeti života će uskoro nestati!

Bednici sanjare o pravdi i poštenju, a pravi momci o novom mercedesu.

Bez radoznalosti nema napretka i bez radoznalosti nema nevolje.

Bili smo kao kvantni skok. Ja sam voleo rok, a ona barok.

Budi oprezan s poverenjem. Čak je i Sotona nekada bio anđeo.

Dakle, budimo iskreni! Jelen pivo je iz 1756-te godine, a USA iz 1776-te...

Demokratija je jedna od najlukavijih prevara u istoriji čovečanstva.

Imperija nastaje kada Romul ubije Rema.

Iskonsko zlo je obično upakovano u prekrasan omot.

Istina je obično na strani poraženih, a javno mnjenje na strani pobednika.

Istina, kažeš? Pa, bejbe, istina je vrlo lična kategorija.

Jaja sa slanimom – perfidni šarm dekadencije.

Koji li su satanisti ovi Amerikanci kad su Boga nazvali gadom!

Kriv je Čarnojević! Trebao nas je odvesti u Švajcarsku!

Legenda kaže da je postojalo doba stratokastera i levisa 501.

Vreme slobode.

Magla će se razići, a mi ćemo ostati. Hoćemo li biti oni isti kao i pre magle?

Najveća dilema: Kupiti jeftinu salamu ili još jeftiniju salamu?

Narod je dobar samo za narodnu kobasicu.

Ne plaši prošlost, ona se ne vraća. Budućnost užasava.

Ne pouzdajte se mnogo u svetlost. To je fenomen vezan za izgaranje i uništenje.

Ne zaboravite da je svaki otrov istovremeno i lek – ako znate kako ga upotrebiti.

Nema ni prošlosti, ni budućnosti. Jedini trenutak u kome postojimo je sad.

O ubijanju najlagodnije pričaju oni koji ratište nikada nisu ni primirisali.

Pažljivo noćas! Provaliće neko i pokrasti ti sve ono što nemaš!

Pitam se učestvujemo li mi u velikoj predstavi ili u smrtonosnoj igri.

Ratovi dođu i prođu. Ono što ubija je mržnja koju gajimo u pauzama između njih.

Voleo sam je kao poslednje pivo u frižideru.

Vređam i klevećem, dakle postojim.

NIKOLA ŠIMIĆ TONIN

A ostalo, što je ostalo.

Čudi nas današnje vrijeme. Niče što smo posijali.

Danas u RH svaka egzistencijalna slika dobiva krivo ogledalo koje iskrivljuje realnu sliku društva i onda nastaje društvena apokalipsa.

Gase se svjetla Pariza, pali se mrak svakodnevice.

Iseljeni Hrvati u Hrvatsku se vraćaju, jedni kad uspiju, drugi kad propadnu, treći kad se kopaju.

Jedan hrast na vjetrometini teško će opstati, više njih čine gaj.

Kad bi oči mogle vidjeti sebe, drukčije bi gledale druge.

Kontekst tuče tekst.

Lijepa naša samo je lijepa.

Ljepota sve prodaje i udaje.

Mnogo se kaže i kad čovjek prešuti.

Najbolje vrijeme za ženidbu? – Odmah.

Napravili su me kad su oni htjeli. Ja danas živim kako ja hoću.

Narod bez tradicije, drvo bez korijena.

Naša je Zemlja točkica u Mliječnoj stazi, u toj se točkici i moja malenkost nalazi.

Neke boli glava od vina, a neke kada nema vina.

Ni ljevice, ni desnice, samo uhljebi i stolice.

Održali smo obećanje djeci. Ubili smo Boga u njima.

Praznih ruku na ovaj svijet smo došli, praznih ruku s njega
ćemo i otići.

Preskoči ako ne možeš zaobići.

Prošlost je točka našega života.

Riječ je svjetlo u polju tame.

Sjenke su znak prisustva svjetlosti.

Slično se sličnom raduje.

Svi vi vili Isus, ali nikome se ne nosi križ.

Što napisati danas, sva su velika djela napisana jučer.

Što Vas briga što netko želi, ako znate što Vi želite.

Što vidiš u drugima, to nosiš u sebi.

Sve rijeke teku, rijekom ljudi teče i Rijeka.

Svi bi bili Isus, ali nikome se ne nosi križ.

Toliko se (ne) podnose da ne mogu stati niti u rečenicu.

Učimo djecu na lakšu stranu života, zato nam je svaki dan
sve teže i teže.

Vatrogasci se bore s vjetrovima. I ja se borim, a nisam va-
trogasac.

Volim zvuke gitare, ali harmonika je kraljica zabave.

Zašto se ljudi vesele kad se žene ili u vojsku odlaze kad im i
u jednom i u drugom slučaju ne gine poginuti.

Zatrovanome narodu istina je jedini lijek.

DALIBORKA ŠIŠMANOVIĆ KEPČIJA

Bogate i siromašne ništa ne spaja. Osim veznika.

Buđenje možemo samo da sanjamo. Naš mrak je u stanju da proguta i bele noći.

Čovek je mutan, jer se sastoji od vode koja je s vremenom sve prljavija.

Da mi je da i ja doživim burnout, reče većito nezaposleni.

Dug je put od praznih priča do punog stomaka, zato promene zahtevaju vremena.

Eliti ne priliči da se bavi sirotinjom. Pa, nije ona Crveni krst!

Gde se dobro pušta niz vodu, tu se diže nivo mulja.

Glupost nikad ne izlazi iz mode, jer se lako uskladi sa duhom vremena.

Gola zadnjica je oduvek bila odraz siromaštva, moralnog ili materijalnog.

I debelokošci se plaše pakla. Jer duže gore!

Jedino kod nas mrak obećava. Zato nam se crno piše.

Kaskamo za okruženjem. Koči nas loša sredina.

Kockar veruje samo u dobitak. A to sujeverje može da bude pogubno.

Kulturna dešavanja su ponovo oživela. Pogotovo teatar apsurda.

Mediji голу istinu najviše uvijaju u laži, jer je sama po sebi provokativna.

Mi i dalje tapkamo u mestu. To je kod nas nezaustavljiv proces.

Najotrovniji su oni čiji je jezik oštrij od uma.

Ne mogu ništa loše da kažem o mužu. Teško podnosi kritiku.

Novac ne napušta visoke krugove, zato se tu najviše vrti.

Ofarbanima život nije monoton.

Pesimisti je cilj da umre nesrećan. Da nema za čim da žali.

Poltron je niži oblik života koji nema strah od visine.

Rad na sebi je rudarski posao. Zato je za njega sve manje zainteresovanih.

Rizično je budalu ubeđivati da mućne glavom. Može da dobije potres mozga.

Samo me rad čini velikim, reče vredni mrav.

Tamo gde nema dovoljno hleba, glad ne pogađa one sa pu-
terom na glavi.

Težina njegovih dela opterećuje, jer čovek nema meru.

Vampiru je noć najvedriji deo dana.

Veza između vlasti i naroda je neraskidiva, jer narod nema
snage da se otme iz tog zagrljaja.

Za njega je svaki izazov mačiji kašalj. Zato odbija lečenje.

Zna se koliko političar voli fotelju. To je ljubav iz računa.

SLAVOMIR VASIĆ

Ako je politika kurva, zašto se crkva toliko upliće u politiku?!
Ako mrtvog čoveka hoćeš da oživiš, da li je to patološko nasilje?!

Aplauz treba uputiti onima koji nisu izlazili na pozornicu.
Čovek može da odglumi smrt, ali ne može da odglumi život.
Da bi se realno oslikalo naše šarenilo, potrebno je 100% crne boje.

Da se ja pitam, Veliki Vođa nikada ne bi bio TV gost. Imenovao bih ga za domaćina.

Đavo će doći po svoje da uveliča žurku.

Dela Karla Marksa više niko ne kupuje. Buržuje to ne zanima, a proleterijat za to nema pare.

Imati meru u laganju. To je znak političke otmenosti.

Ja sam sušta suprotnost Smajliju. I kada se smejem – tada sam ljut.

Kad odem, tu sam. Kad se vratim, nema me.

Kod nas je čovek na prvom mestu, a čovečnost na poslednjem.

Kvalitetna stoka se kupuje na stočnoj pijaci. Ideološka stoka se kupuje na glasačkom mestu.

Mala je ovo planeta da bismo mogli da je globalizujemo.

Naš napredak je teško zaustaviti, a još teže pokrenuti.

Naša demokratska tradicija izrodila ja mnogo diktatora.

Neki ljudi uživaju u razgovoru, a drugi samo upadaju jedni drugima u reč.

Okosnicu istorije čini neistina. Sve ostalo je laž.

Ovo nije politička borba. Ovo je genocid nad zdravim razumom.

Psujem. Jer dok pričam pristojno, niko me ne razume.

Svet je definitivno lud. Znači, psihijatri su obavili svoj zadatak.

Teško je ostati nevin u zemlji gde je seks u zdrav razum; ideologija.

U društvu mediokriteta svakom je omogućeno da bude neoriginalan.

U ovom ludom svetu neki ljudi se uklapaju za čistu peticu.

Velika je stvar biti genije. Još veća stvar je shvatiti da genialnost ne postoji.

Velikom Vođi kad naraste ego, zadovolji se time i da bude Mali Bog.

Verovanje je dupla kategorija: Ili veruješ političarima ili veruješ svojim očima.

Znam da ništa ne znam. Zato sam u vladajućoj stranci.

ALJOŠA VUKOVIĆ

Brava i ključ me najviše podsjećaju na jelo kada ključa brav.
Danas su i vlastiti domovi postali Babilonske kule. Svi pri-
čaju drugim jezikom.

Dok se penjao na društvenoj ljestvici, mnogi su pali s nje.
Drugo stanje žene, treći apaurin za muža.

Državni aparat je kao septička jama. Odande uvijek nešto
zaudara.

I od onih najtežih je sila teža.

Iako ljudi imaju oble glave, misli su im, uglavnom, kockaste.

Jedincima je svejedno, ali njihovim roditeljima jedno je sve.

Kad je zapamtio sve registarske oznake, registrirali su ga na
psihijatriji.

Kad sam bio mali, htio sam postati Kamerun.

Knjiški moljci su prešli na PDF-ove, a pravi na dizajnersku
robu.

Koliko se god pokušali uspraviti u životu, početak i završe-
tak su nam horizontalni.

Ljudi su pametna rasa. Čim dođu nas svijet, apsolviraju
jedno slovo.

Mirnodopski jedino puca zora.

Ne znam koliko su frizerke pametne, ali su uvijek blizu
uma.

Niti u korizmenim petcima, peder se ne odriče jaja.

Oprani novac učvršćava temelje vila, ali urušava temelje države.

Opranim novcem, počistio je dosje.

Otkad sam se uhljebio, jedem kvalitetniji kruh.

Pavao Štoos je zasigurno ispao iz Štoosa.

Penetracija je siguran dokaz da smo uspjeli progurati svoju ideju.

Poslije rata ni vatromet ne izgleda više tako lijepo.

Prije su djecu tukli roditelji i učitelji. Danas djeca tuku sve oko sebe.

Raja je od raja dobila jedino ime.

Streljački vod oborio je sve s nogu.

Tajkuni su uspješniji od sportskih ribolovaca. RIBE im dolaze same.

Toliko okrugla Zemlja, a toliko zaoštrenih odnosa.

Uz završeno pravo, često te prate krivi ljudi.

Većina ljudi progleda tek kad dođe u slijepu ulicu.

Zemljoradnici ne vole kad im obećavaju nebeske poljane.

Njima je pun kufer i njihovog polja.

Žene i muškarci su poput krava i volova. Žene s vremenom dobiju mlijeko, a muškarci rogove.

DARKO ŽIGROVIĆ

Ako su aforizmi mudre misli, onda ih ja stvarno izmišljam jer nemam od koga krasti.

Amnezija je privremeni gubitak pameti. Potpuni gubitak, e, to je život.

Bio je to kulturan (probi)svijet.

Da bi opomenula, policija prvi put puca u zrak ili u koljeno.

Današnja utrka u naoružavanju postala je sprint na kratke staze.

Dobro potkovani konji gledaju da se ne propinju previše.

Gledam kadrove iz vlastitog života i vidim kakav sam statist bio.

Moju su knjigu osudili po koricama. Bile su kožne pa su ju oderali.

Na duhovnom stolu više je hrane nego na švedskom.

Nagazna mina tempirana je na pogrešan korak.

Ne dirajte mu krunu. Mogli bi se nabosti na trn.

Nije on kao svi drugi. On je sam sebi na prvome mjestu.

Njihov ljubavni brod bio je bez pramca i premca.

Oni u zadnjim redovima najbolje su zbijeni – uza zid.

Pio je da zaboravi, pa sad je zaboravio i gdje mu je boca.

Pojedinci su prigrabili društvena dobra, no mi im to nećemo uzeti za zlo.

Političari nam žive kao u bajci, jer su privatizirali i šumu Striborovu i Ježevu kućicu.

Prava kukavica. Ostavlja jaja i u osinjem gnijezdu.

Preventivno si grizem nokte da se ne ogrebem.

Prosvjedujte zimi. Možda se policiji zamrznu vodeni topovi.

Savladali smo gradivo i onda shvatili da smo učili uzalud.

Sinoć sam na televiziji propustio dobar film jer sam mislio da ću u krevetu biti bolji glumac.

Strani ulagači su kod nas dobro prošli. A domaći uvlačkači još bolje.

Svako je pivo točeno pa makar kroz grlo.

Toliko su mi obećavali da sam se radovao, a uopće nisam lud.

U knjizi svog života okrenuo je toliko listova, a nijedan nije bio garancijski.

U našem kvartu otvorena još jedna filozofska katedra. Čak i pivo toče.

U šuplji zub ipak stane više hrane.

Uvijek se ratuje na ničijoj zemlji jer kad dođe mir, onda se tek crtaju granice.

Vjetrenjače su jednog viteza skoro došle glave. Kod nas će vjetroelektrane biti učinkovitije.

Zapela mi je za oko. Zvala se trepavica.

Žena mi kod frizera napravila mini valove. Kao da je meni do surfanja.

Македонија

Makedonija

Македония

ВАНЧО АРСОВ

Афоризмот е добар, само кога го разберат – Вистинските луѓе!

Блазе им на Марсовците – тие не се грижат за проблемите на Земјаните!

Вашата вечна дилема е прашањето на кое сè уште барате – одговор.

Велат дека се исти, а се молат на различни Богови!

Во кратките зборови е суштината; останатите се само стилски фигури – за човекот фалбација.

Временската рамка е најбогата кога во неа се – убавите спомени!

Добро се сложуваат – кога не се заедно.

Дури и на измислена приказна се лепат бројни коментатори.

Зборовите се зборови, делата се дела. Уметникот е жив доказ.

Катанец на срцето не значи и – катанец на устата!

Кој размислува со задоцнување, мислата му бега. И никогаш не се враќа – истата.

Мислата е само ваша – додека не ја презентирате; потоа добива нови презентери!

На патот кон успехот секогаш постои некој што става
сопки!

Најкратките реченици – најмногу кажуваат!

Не огледувајте се во туѓо огледало – нема да се препознаете.

Некои си персони во голема мерка – живеат без мерка!

Од мравката и пчелата – полесно се учи; од човекот секогаш е потешко да се научи.

Околностите ги диктираат – непредвидените настани!

По стари фиоки пребарува само тој што го заборавил
времето кога бил млад!

Поезијата е храна за Душата; подарува Надеж и Љубов.

Секој човек е филозоф. Кога се прави „паметен“ – тогаш е најголем филозоф!

Секоја нова мисла те носи на друго место. А старото место уште се крие – во твоето детство.

Сети се, сети се... И додека да се сети – другите (веќе) отишле на Марс.

Сечиј живот е гатанка. Тој што ја открива – живее.

Туѓата приказна е за прикажување, сопствената за поука.

Туѓите грешки се простуваат; сопствените – никогаш!

Убавите моменти се кратки, но се помнат – цел живот!

Чудни се луѓето. И, каков парадокс – стануваат уште по-чудни!

МИЛЕ ЃОРЃИЈОСКИ

Билете за рај су најјефтинији. Плаќају се животом.
Бродот мораше да потоне! Никој не застапа на страната
на народот.
Власта никој не може да ја порази. Кој и да победи на
изборите, станува власт.
Во виното е вистината – пијана.
Во светот, во мода се подземни, а кај нас, подвижни кон-
тејнери – сите реки!
Ги опијани власта, сега – душло крадат.
Глупоста нема граници – секаде е иста.
Да не ги плаќаше народот, ќе немаше – платени убијци.
Дај Боже да нова власт не мисли о будуќности – на своје
унуке, праунуке...
Дај Боже новата власт да не мисли на иднината – на сво-
ите внуци, правнуци...
Додека учеше го повторуваше класот. Денес, мандатот.
Докажа дека бил жив – умре.
Живееме од ветувања – од нешто мора!
За затворените во себесекоја слобода е преголема.
Зад народот не стои никој. Пред него – бездна!
Картите за рајот се најевтини. Се плаќаат со живот.

Зад секоја успешна приказна стојат оние што не веруваат во неа.

Им принесовме жртви на боговите! Излеговме на гласање. Кај нас и прстот на судбината покажува погрешен правец.

Лоша вест: од пишување не може да се живее. Добра вест: ама не може ни да се умре.

На обесените сè им е под конец.

Најтешко ни паѓа од зборовите што немаат тежина.

Најубавите соништа ги сонуваат будните.

Не е лесно да се најде вистината во виното. Треба да се стигне до дното.

Онаму кај што спие демократија народот оди на прсти.

Опасно е човек да знае кај му е главата. Може да си стави јамка околу вратот.

Откако ни го покрија видикот – видно напредуваат!

Подобро да се спречи – нема кој да лечи!

Претера со пацифизмот! Бега и од аморовите стрели!

Претесно ви е во сопствената кожа?! Почнете со диета!

Рано е за светло на крајот од тунелот, сè уште не е пробиеен.

Сите воени конфликти завршуваат мирно – со мртва тишина!

ИВАН РУСЈАКОВ

Брачниот бродолом обично настанува кога двата капетани бродот го водат во спротивни насоки!

Во животот најдобро стојат оние кои нон-стоп лежат!

Во морето од долгови најдобро се плива со помош на тешки џепови полни со пари!

Во светот кој е свртен наопаку, најдобар поглед на него е оној со стоење на рацете!

Времето ќе покаже колке е часот!

Дури и во знакот за рамно, едната црта мора да биде над другата!

Дури и неуспешната борба со митото веќе стана митолошка!

Единствено за високите цени за греење никогаш нема зима!

За гладните луѓе златниот прибор за јадење нема толкаво значење колку полните ефтини чинии!

За да излезе на голема врата, мораше да влезе на мала, но со големо мито!

За полуписмените и запирката има улога на точка за целосно застанување!

Кога на оптимистите им фрлаат магла, тие мислат дека се во облаци!

Кога стално барате влакно во јајцето, најголема шанса е да најдете цело пиле!

Лагата има куси нозе, но долг опаш!

Му падна секирата во мед, па затоа немаше со што да се брани!

Највозвишени се оние кои се најдлабоко пропаднати во своите функционерски фотељи!

Најтешко е кога кај двоглавата ламја едната глава е во позиција, а другата во опозиција!

Најтешко можеме да ги гледаме право во очи оние кои веќе се наоѓаат на чело!

Непотребно му е на врвот на јазикот, бидејќи му е на дното од мозокот!

Ние за волкот, а дрогираната Црвенкапа на врата!

Од инает најчлесно се паѓа од коњ на магаре!

Песната на магарето и покрај немањето слух, најдалеку се слуша!

Подарените петки во средно училиште продолжуваат да се покажуваат како неподарени дури на факултет!

Свињите поштено ријат, а само луѓето прават непоште-ни свињарии!

Скапите цени го прават животот ефтин!

Смењето е најдобар лек, но само додека е на позитив-ната листа на цензурата!

СВЕТО СТАМЕНОВ

Ако во ова шугаво временевреме некому барем за миг си му измамил насмевка на лицето, ти си го направил своето животно дело!

Ангелу мој, бевме една душа во две тела, а сега како да ја собирам сета душа во едно тело?

Без тебе јас веќе дури не сум ни ЈАС!!!

Главното прашање веќе не е дали сме нормални, туку колку сме ненормални!

Добрината, и покрај сè, когатогаш се исплатува, а лошотијата дебело наплатува!

И смислата ја изгуби секоја смисла! Веќе дури и не е бесмисла!

Искреноста нема цена. Па, затоа и никој не ја „рецка“!

Кај нас не само што формата одамна е без суштина, туку и самата остана без форма!

Како тргнало, место ЕУ да дојде на Западен Балкан, Западен Балкан ќе се пресели во ЕУ!

Ќе нè биде тогаш кога од дел на проблемот ќе станеме дел од решението. До тогаш Господ на помош!

Кога животот ќе те скрши, собери ги парчињата и почни од почеток! Да, ама како кога ми фали најголемото?

Лесно е да бидеш ненормален меѓу нормални, ама биди мангуп па биди нормален меѓу ненормални!

На овој луд Балкан кој од кого поголем патриот, а со боринче Човек да бараш!

Не барај алиби за сопствените глупости кај другите. Фрли поглед во огледалото и се ќе ти стане јасно!

Не им се лутам! Тие си се такви какви што се! Се лутам на себеси што мислев дека се поинакви!

Не се фали со она што си умислил дека си, туку имај храброст па пофали се со она што навистина си!

Некогаш бевме некои и нешто и свои на своето, а сега никои и ништо и туѓи на своето. Абе, кој како нас!!!

Некогаш јас го живеам животот, а сега животот ме живее мене!

Нема ништо потешко од тоа кога човек ќе го изгуби своето место во својот живот и од болката на празнината!

При толку многу лаги, дури и вистината понекогаш е најдобра лага!

Стигнавме дури до таму што секое наше ниво ни е под секое ниво!

Ух, Боже, толку многу болни умови собрани на толку мал простор!

Чисто лице, но илјада рани на срцето!

МАРИЈА ЧЕЛЕБИЕВА

Барав да бидам сакана од вистинскиот маж, но тогаш разбрав дека несовршеноста е скриена во совршеноста.

Во секоја тајна постои една лага која вешто се крие, за да не останат натажени сите.

Горделива сум.Трновитите рози љубов бараат.

Денес сонив сон кој ми ја претстави иднината, за потоа да верувам во убавината на судбината.

Жената која има изградено свои принципи, не подлегнува под туѓи влијанија, кога е тажна. Таа тогаш е посилна и повистинита.

Карневалската маска, ликот на жената го краси ,се додека љубовта,притаено се крие, во срцето тивко спие.

Кога сте вљубени побарајте љубовта да се исполни, бидејќи на крајот ќе останат скршени парчиња кои никогаш нема да се спојат во мозаикот наречен ЖИВОТ.

Мистерија е љубовта неискрена, неискажана, недоречена, но уште полошо кога е недовршена, и остава спомени во сеќавањата.

Многу девојки го посакуваа, ама тој нив ги заборава кога се вљуби во погрешната жена, која не му ја вврзати љубовта, за која никогаш не дозна.

Некои ми се љубоморни, бидејќи јас своите ветувања ги исполнувам, и никому завидлив поглед не му упатувам.

Никогаш не барав да поседувам материјално богатство, бидејќи јас имам куќа полна со книги.

Посака многу нови работи, но остана да стои на истото место кога се најде во конфузна ситуација, која на крајот резултираше со еден недостижен сон.

Разбрав дека сум поинаква од другите, зошто ги победив сама, единствено со својата мудрост и стратегија.

Сакам да им помагам на децат, бидејќи детската душа е секогаш чиста и вистинита.

Секоја среќа има своја тага, зошто ниедна желба нема да биде посакувана кога е совршена.

Секоја убава жена е потребно да има благороден маж до себе, бидејќи ниедна убавина не постои без автентичност.

Скриениот поглед открива многу тајни, кога горчливите солзи ја зборуваат вистината.

Украдената жена е најубава, бидејќи „забранетото овошје“ е секогаш најслатко.

ЧЕДОМИР ШОПКИЌ

Ајде што се мешаат во готвењето на чорбата, ама уште повеќе ја досолуваат и забиберуваат.

Ако на Исак Њутн му паднало јаболко на глава, нашиве функциоери ни паѓаат од круша.

Безумни на позиција, во опозиција без ум.

Власта веќе не го тепа народот, ниту празна слама. Тепа пари.

Волкот бадијала ја чека црвенкапа. Таа цел ден блее на општествените мрежи.

Денес многу се пишува а се помалку се чита. Сепак многу се прочитани.

До кога пожарите ќе ни го осветлуваат патот кон иднината.

Една вистина, а многу лаги.

Жената е како бува без пес. Може да живее сама, ама нема кому да му ја пие крвта.

Знаеме дека не знаат да играат шах, но сепак не третираат како пиони.

Маската не сокрива вистинско, туку лажно лице.

На младите светот им останува. Затоа нашите деца купуваат билет за да ја напуштат државата.

Народот очекува подобри денови. Власта не штеди на зборови.

Не бев со оние, не сум со овие, не сум со никој. Сум бил, сум и ќе бидам со себеси.

Не ни е гајле кој ќе дојде на власт. Власт е власт.

Не се расправајте со политичарите. Само почекајте во ова време – невреме, самите навреме да го променат мислењето.

Не снајде сето она во што не верувавме дека ќе ни се случи и повторно не веруваме во ништо.

Ним не им треба саем на книги прочитани се.

Одвојувајќи го плевелот од житото, ја покривме сламката на спасот.

Парите едни отепаат, друзи ослепуаат. Само чоечкото во чоекот со пари не се купува.

Порано им кажувавме бајки на малите деца, а сега цела нација ја има таа привилегија.

Пред изборите ни се вовлекуваат под кожа. А по нив ни ја дерат.

Состојбите се крајно драматични, па е крајно време за сè преку ноќ.

Троја била кај нас: од каде инаку толку тројански коњи во нашата политика.

Утрово почнав да водам дневник за нашите кавги. До пладне го пополнив до декември.

Штом не си во ред – ќе дојдеш на ред.

II

IZ KNJIGA

OD KNIGI

IZ KNJIG

OT KNIGI

IZ KЊIGA

Македонија

Makedonija

Македония

Миле Ѓорѓијоски

ДАМАРИ 1

(„Пијанечки глас“, Делчево, 2023)

Ако сакате да умрете од природна смрт
– чувајте ја природата!

Ако се суди по жена му, на лагата не ѝ
се кратки нозете.

Би ја познал меѓу илјада жени. Ете как-
ков малер сум јас!

Водачот е на работ од бездната. Гледа
од високо на народот.

Водачот не ја ограничува слободата на движење – на
оние што го следат.

Водачот никому не му прогледува низ прсти: полни му
се рацете.

Да беше жив Диоген сè уште ќе бараше човек!

Да ја обработуваа земјата место народот, ќе немаше
гладни.

Диктаторот е атеист. Го уби Бога во народот.

За брак се потребни двајца: сопруг и сопруга. За среќа –
маж и жена.

За да победи правдата потребно е само малку – да се
внесе во игра!

И Господ греши – го создал човекот!

И кога гарантира државата, народот го враќа долгот!

И мајмуните учат на своите грешки.

И нашиот пекол има граници – државни!

Кај нас демократијата дојде преку ноќ. И оттогаш, не ни се раздени.

Кога Господ делеше памет ние купувавме дипломи.

Кога срцето е во петиците, страдаат колената.

Малите народи најмногу се делат – затоа се мали.

Најмногу изгорени има меѓу оние што живеат во сенка.

Најскапо се продаваат оние што патат од комплекс на помала вредност!

Најскапо чини тоа што нема цена – здравјето.

Не е време да ѝ кажеме збогум на сиромаштијата – уште ни се живее.

Не е добро сите да пишуваат. Треба некој и да чита.

Не е љубовта слепа, туку оние што веруваат во неа.

Не еволуираат во луѓе.

Не ѝ давајте крилја на жената! Ќе одлета кај комшијата.

Не поминавме низ пеколот – нè задржаа таму!

Нема да ги помешаме лончињата – сите ни се празни.

Откако се ожени, тој стана брачен другар, а жена му – госпоѓа!

Секој ден се враќаат на своите корени – ги поткопуваат!

**Bosna i Hercegovina / Босна и Херцеговина /
Bosna in Hercegovina**

**Црна Гора / Crna Gora / Черна Гора / Črna
Gora**

**Hrvatska / Хрватска / Хърватия / Hrvška
Србија / Srbija / Сърбия**

Ivo Mijo Andrić

IZ MALOG MOZGA

(„Digitalne knjige“, Zagreb, 2023)

Ako ne radite na sebi, lako će vas izraditi.

Ako ne želi biti markiran ili masakriran, satiričar mora biti maskiran.

Ako vas ne sluša lopta, probajte s lopatom.

Baš mi se ne da, a baš sam dao sve od sebe.

Čitaj kako je napisano, piši kako je pročitano.

Doskočili su mu, tek kad im je uskoćio.

Dušobrižnici se najviše brinu za svoju dušu.

Hrvatska leksička zagonetka: Ban i ja, ili Ba novina?

Izbor se vrši voljom naroda, a reizbor – voljom izabranog.

Konačno smo pronašli luku spasa. I nasukali se!

Na kraju smo se, ipak, spremili za novi početak.

Ne pije, ne puši, ne krade, ne karta, ne drogira se. Zato ga i žene zaobilaze.

Ne znam kako ni zašto. Ali, znam zbog koga i čega.

Ne znam šta ste rekli, ali dobro znam što ste mislili.
Ni jedan izgubljen slučaj nije se dogodio – slučajno.
Nije tragično ne znati. Tragično je ne prepoznati.
Nikada nećemo biti zadovoljni visinom cijena! Nikad više!
Penzija mi je kao ona stvar. Ne diže se!
Pola svijeta sam prepješačio, a ostatkom su me provozali.
Poljoprivreda nam je u regresiji, privreda u recesiji, a narod
u vjerskoj procesiji.
Samo se plitkima – duboko klanjamo.
Smiješno je koliko je naša politička situacija ozbiljna.
Stotinu sam puta rekao, da više neću tripudijumovati.
Svjedoci smo vremena, ali šta nam to vrijedi kad sudovi ne
rade na vrijeme.
Tko od Boga krade dane, taj od sebe krade godine.
To je nama naša borba dala, da na čelu imamo... sve više
budala!
Toliko smo zaostali da više ni sami sebe ne možemo stići.
U mladosti je lovio rakove. Kad je ostario, ulovio ga je rak.
U školi je kao u policiji. Stalno vas ispituju.
Umjesto smjene generacija, kod nas se događa smjena nacija.
Umoran sam od života, koliko i život od mene.
Vanjska politika vodi se u zemlji, a ne vani.
Život ide dalje i kad mi ležimo.
Žrtvovao se za narod. Bog da mu dušu prosti.

Ivo Mijo Andrić

KRATKE MISLI ZA GIMNASTIKU DUHA

(„Digitalne knjige“, Zagreb, 2023)

Bio je pun sebe, dok mu nisu ispraznili račun.

Cilj je ostvaren. Sredstva su potrošena.

Da nije prepisivao, ne bi mu se loše pisalo.

Da nisu na njega režali kao bijesni psi, taj nikada ne bi postao režiser.

Dijeli nas korak do pobjede. I to onaj od sedam milja.

Dok pametni luduju – ljudi pametuju.

Domovina bez doma isto je što i glava bez pameti.

Idemo na pobjedu, sve drugo prepuštamo protivniku.

Imali smo sve na dlanu, dok nas je svrbio.

Kada ne znaš šta ćeš sa sobom, a ti nemoj ništa.

Kažnjeni smo što smo slušali druge, a ne prve.

Kod nas je odlično i ono što je dovoljno.

Lijepo pisanje nije mu išlo nikada tako dobro, kako mu je išlo lijepo prepisivanje.

Nekad je vještina bila vješto izvlačenje. Danas je vještina vješto uvlačenje.

Neočekivano je samo ono što se dugo ne čeka.

Neumoran ne misli na odmor, a odmoran ne misli na umor.

Neznalicama je nerazumno sve što ne razumiju.

Nije problem što me žena ne sluša. Problem je što me ne čuje.

Nisam drvo, a otpilili su me.

Ništa od istine. Laž je opet prva stigla do cilja.

Od ruralnog društva teško je napraviti pluralno.

Plodovi mržnje su zreli, ali nikako da otpadnu.

Političari su odlučni jedino u tome, da o svemu odlučuju umjesto građana.

Prešao je s riječi na djela tek kad su mu oduzeli riječ.

Radio je sve na svoju ruku, dok nije zaradio nogu.

Riješio je dilemu: uzmi ili ostavi. Uzeo je!

Temelji demokratskog društva duboko su u zemlji.

To što nismo u vladajućim redovima, ne znači da nismo u redu.

U posljednjem krugu, stavili smo sve na kocku.

U svoju ženu može biti slijepo zaljubljen samo onaj muškarac koji ne gleda druge žene.

Vjernicima je Bog alibi za sve grijehе koje čine.

Vrijeme je pregazilo i one koji su išli ispred vremena.

Ivo Mijo Andrić

REZOLUTNO DOBA 1948.

(„Digitalne knjige“, Zagreb, 2023)

Ako idete u krajnosti, ne vraćajte se.
Bosno moja, čija li si?
Briga nas za svjetsku krizu. Imamo mi svoju.
Da nije nepisanih pravila, pismeni bi vladali državom.
Da sam znao šta mi se sprema, bolje bih se spremio.
Da se lopovi ubijaju od posla, manje bio se kralo.
Deblji kraj je uvijek pripadao mršavima.
Držite one do kojih držite. Pustite one koji do vas ne drže.
Gdje se pametan narod dijeli, budale se množe.
Imamo evropsku Hrvatsku. Nije više naša.
Kod nas je na djelu samo igra riječi.
Kod nas su takvi odnosi, da se sve odnosi.
Krug je zatvoren. Linije su otvorene.
Lakše se s drugim složiti iz prve, nego s prvim iz druge.
Loš je matematičar onaj tko ne može sabrati pamet.
Ljudski je grijешiti. Bogovski je opraštati grijehе.
Moralni pobjednici moraju najprije pobijediti sebe.
Najgore scene događaju se na svjetskoj sceni.

Najlakše je oslijepiti gledanjem u lijepo.

Nakon neuspjele reanimacije, bilo je posla i za svećenika.

Naši volovi ne pasu travu. Oni žive na državnim jaslama.

Ne znam tko me sve prisluškuje, ali dobro znam da neće ništa pametno čuti.

Nema dvostrukih mjerila tamo gdje se mjeri od šake do lakta.

Nije uračunljiv onaj tko računa na neuračunljive.

Njušim da me vuku za nos.

On cijeni i poštuje zakone. Čak i krade po zakonu!

On je toliko šupalj da mu je i vrijeme iscurilo.

Onaj tko kod nas dobije mandat, oslobođen je plaćanja mandatnih kazni.

Pametan birač nikada ne bi izabrao budalu za svog zastupnika.

Političari bez cilja lako pronađu metu.

Politički gledano, kod nas se ništa loše ne vidi.

Pristao je na sve, da ne pomisle da mu je dosta svega.

Radio je na sebi sve dok nije ostao bez posla.

Samo tužitelju u rok službe ulaze i tužbe.

Sigurno se osjećam kad se ničeg ne sjećam.

Sve je relativno. Apsolutno je samo apsolutističko.

Vrata su nam otvorili tek kad smo prolupali.

Za ovakvu vlast ne treba dati glas. Treba ga dići.

Ivo Mijo Andrić

IZABRANI AFORIZMI

(„Alma knjige“, Beograd, 2023)

Bezbjednost nam je na visokom nivou.

Ali nam je sigurnost na niskoj razini.

Bolje je živjeti od uspomena, nego od spomena.

Da smo manje radili, ne bi nas ovako izradili.

Da vjeruju u radnike gradili bi tvornice, a ne vjerske objekte.

Do rata obično dolazi tamo gdje pone-
stane racija, i gdje se CIA umiješa između nacija.

Dok su se radnici i sindikati sabrali, država im je sve odu-
zela.

Ekstremni desničari ne dolaze s desna. Oni dolaze iz pod-
zemlja.

Evropa je svuda oko nas. Balkan je u nama!

Idioti su narode gurnuli u rat. Klonovi tih idiota danas gra-
de mir.

Jučer: EU. Danas: AU! A sutra ... UA!

Kad je shvatio da je sve prolazno, prošao je kroz crveno.

Kapitalizam je na sceni. Radnici i sindikati su u gledalištu.

Kucnuo je pravi čas tek kad nam je stao sat.

Naši volovi i dalje očekuju da komšiji crkne krava.

Neki političari potkovani su znanjem, koliko i konji.

Ni za, ni protiv, već – naprotiv.

Nije važno šta o nama misle drugi. Važno je šta misle prvi.

Obećavali su nam kule u oblacima. Kule prodaju strancima,
nama ostavljaju oblake.

On je iskreni ateist. Bog mu je svjedok!

Prebacili smo plan. Iz ove... u narednu godinu.

Pričalo se kako je taj političar čvrst kao stup. Na kraju se ispostavilo da je bio stupidan.

Ruže ne cvatu samo onima, koji idu bosu po trnju.

Socijalizam je dio radničke prošlosti. Socijala je njihova sadašnjost i budućnost.

Tražio je istragu policije. Zato ga policija istražuje.

U jednopartijskom društvu svi su mislili isto. U višepartijskom svi misle da su – isti.

U SFRJ smo bili na pročelju. U EU smo na začelju. Tko bi gori, sad je doli.

U socijalizmu smo učili šta je bijeda filozofije. U kapitalizmu učimo kakva je filozofija bijede.

Utjecaj radnika se širi. U socijalizmu su imali tvornice, a u kapitalizmu su dobili ulice.

Žena mu je kao Bog! Za sve je mora moliti.

Miće Lukić

IZ DUBINE DUŠE

(Autorsko izdanje, Beograd, 2023)

Alimentacija počinje tamo gde se svršilo.

Bez veze sam u vezi.

Budite član partije – papir trpi sve.

Čekali smo bolje sutra, a noćas nam je bilo bolje.

Današnje zvezde ne treba skidati. One su već gole.

Dijaspora radi u tuđoj zemlji. U našoj se odmara i sahranjuje.

Dok muž lovi, žena mu pravi rogove.

Doktora biramo – popa ne.

Država ne sluša narod. Samo ga prisluškuje.

Dužan sam da obavljam bračne dužnosti. Dug se nagomilao.

Ekser neće glavom kroz zid.

Hleb sa sedam kora duže traje.

Ja vozim, žena me voza.

Kad putujem sa ženom, siti se naćutimo.

Korona je povećala budžet. Smanjila je broj penzionera.

Korupcija je kao glista. Što je više presecaju, nje je sve više.

Kremirani se najbrže opepele.

Ljubav prvo treba da legne u srce, pa onda u krevet.

Ljubim bližnje. Najbliža mi je komšinica.
Na ženu ne dižem ruku. Drugi organi nisu isključeni.
Ne idem pešice. Svi me vozaju.
Ne sanjamo više Evropu. Probudili smo se.
Ne slušajte ženu dok kuvate kafu. Može da vam prekipi.
Nisam Sizif, ali mogu da poguram.
Novac isplaćen na ruke dobija noge.
Od kad sam u penziji, ne kasnim na posao.
Oni koji su dobro potkovani, njište od sreće.
Pas ujeda za nogu. Čovek za srce.
Priatelja ne možeš kupiti, ali ga možeš prodati.
Puni sebe su prazni.
Radio sam za petoricu. Sada oni lepo žive.
Ratuje se za mir.
Sa kovidom se teško udahne. Lakše se izdahne.
Sibir sanja globalno zagrevanje.
Sve je na ženi. Kuća, deca, muž.
Žena nije zlatna ribica, ali ispunjava sebi želje.
Žene vole Sizifa, jer on najduže gura.
Žene znaju gde će da padnu. Tu i legnu.
Život je jeftin. Unutrašnji organi su skuplji.
Život je ružničast.

Dinko Osmančević

AFORISTIČNA ARTILJERIJA

(„Alma“, Beograd, 2023)

Bolje biti nedokazana budala nego dokazana.

Čim je Isus raširio ruke prema nama, prikovali smo ga na krst!

Čim umru, penzioneri postaju još vjernije biračko tijelo.

Da je Rafa Nadal kojim slučajem konobar, bilo bi nezgodno da vam servira, recimo, ručak.

Kad mu se prelila čaša žuči, strefila ga je kap.

Kad uhvatite ajkulu u mrežu, pretvaraće se da je zlatna ribica i nudiće ispunjenje želja.

Kako li se Englezi prave Englezi?

Kod nas je nula oduvijek pozitivna veličina, zato nam i danas nule kroje kapu.

Koliko krvi treba da se prospe da bi političari shvatili da su to one crvene linije.

Mi smo iluzionisti, tu smo, a nema nas nigdje!

Na kraju rata slijedi (po)bjeda.

Našim komšijama smo uvijek spremni izaći u susret. Sa bajonetima na puškama!

Ne strahujemo od smaka svijeta, pregurali smo mi i gore.

Nekada se na selu gajilo mnogo blaga, sve dok selo nije uništila stoka.

Ni jedan rat nije počeo iz čista mira.

Ničija nije do zore gorjela, reče vatrogasac novopečenom beskućniku.

Od naših političara uvijek dobijem proliv, pa taman dobio i zatvor.

Odigrao je utakmicu života. Sutra mu je sahrana!

Oni koji su otišli van, našli su novu otadžbinu, a mi koji smo ostali u otadžbini, otišli smo u materinu.

Otkrili smo toplu vodu, više se ne tuširam hladnom.

Pao mi je kamen sa srca, sad me štreca u bubregu

Pogledajte dnevnik u pola osam i biće vam jasno da je pet do dvanaest.

Postojao je spor, onda je preovladao razum i postigli smo sporazum.

Problem je ako se uvijek penjete na istu planinu i vidite sve veći dio svoje domovine.

Rat u krevetu čuva mir u kući.

Slovenski narodi su braća po krvi. Do koljena!

Ubiše se da postignu mir.

Ugleda komšiju živog i zdravog i silno se obradova. Onda zaustavi dah i povuče obarač snajpera.

Slobodan Simić

KOLEKTIVNO LUDILO

(„Alma“ – Biblioteka „Ljubiša R. Đenić“, Beograd –
Čajetina, 2023)

Bolje je biti član stranke nego član biblioteke. Šta god da uzmeš, ne moraš da vratiš.

Bože, sve nam uzmi samo nam pamet ostavi. Treba nam za izvoz!

Crna ovca iritira samo ovce. Vukovima je svejedno.

Daleko smo od pameti. I daljina je učinila svoje...

Funkcija predsednika države bila je kruna njegove karijere. Pa je odlučio da se kruniše.

I pad je let, ako kontrolišeš sve medije.

Ko ima dijagnozu, lako stekne i sve ostalo.

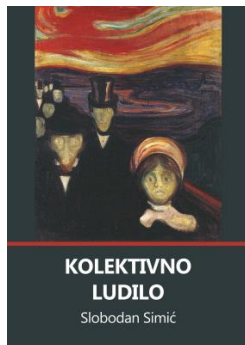
Ko poludi u kolektivnom ludilu, znači da je dobar timski igrač.

Ko radi u javnoj kući, ručava u skupštinskom restoranu.

Kod nas je kriminal za svaku osudu. Sem sudske.

Kriminalci u Srbiji zatvorske kazne služe onlajn.

Mali je srpski dvor za ovolike dvorske lude!

Mi smo inteligentan narod. Gde bi nam bio kraj da smo pi-
smeni.

Mi smo taoci zarobljenih umova.

Najzauzetiji je šef mafije. Ima bezbroj državničkih obaveza.

Narod koji gradi kule u vazduhu, mora biti spreman i da
živi od vazduha.

Ne lezi vraže, predsednik kaže da uopšte ne spava.

Ne može se prepravljati istorija. Ali može udžbenik istorije.

Neko se uvali u govna. A neko učlani.

Nije svejedno što je sve jedan.

Pacijent mi je ponudio plavi koverat. Odlepio sam!

Pitanje svih pitanja je zašto niko ne sme ništa da pita.

Plaćemo od smeha. Samo nam fali smeh.

Posle kolektivnog slepila dolazi kolektivno ludilo.

Sa Predsednikom nemamo ništa zajedničko. Sve je njegovo.

Spojio sam posao i zadovoljstvo. Dao sam otkaz.

Šta vredi što imamo vrednih, kad ih vrednuju bezvredni.

U kolektivnom ludilu individualne su samo dijagnoze.

U Srbiji ne možete da umrete od dosade. Uvek bude nešto
preče.

U Srbiji ne vredi vredeti.

U Srbiji nema smrtno kazne. Ako se ne računa državljan-
stvo...

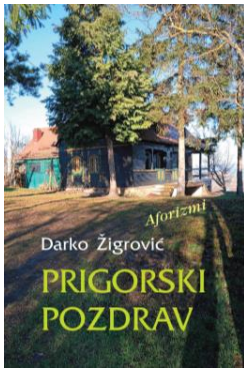
Zabranjen ulazak u Srbiju! Privatno posed!

Zrnice zdravog razuma manje je od makovog zrna.

Darko Žigrović

PRIGORSKI POZDRAV

(„Udruga hrvatskih aforista i humorista“, Zagreb, 2023)

Alternativna medicina uči kako biti sretnan s bolešću.

Čemu kupovati ulaznice, kad je utakmica već ionako prodana?!

Dokle god vrijedi oko za oko, a zub za zub, postojat će i sljepilo i karijes.

I bez genetske manipulacije lovorike se lako pretvore u trnje.

I kad se radi u rukavicama, prljavština uđe pod nokte.

I podvinuti rep može biti dobar oslonac.

I psovanje na materinjem jeziku smatra se rodoljubnom gestom.

Imali bismo bolju budućnost da su nam povijest pisali bajkopisci.

Jezik mržnje ima najviše dijalekata.

Kad uđe u strujni krug, čovjek pruži najmanji otpor.

Koliko god bio britak, aforizmom se ne možete obrijati.

Ljudi od formata rijetko strše.

Na Balkanu i list na maslinovoj grančici lako otpadne.
Na ptičjem mlijeku othranjene su mnoge velike zvjerke.
Najbolje je uzeti pravdu u svoje noge – i pobjeći.
Naša vlast ne otpušta samo grijeha, već i radnike.
Naučite živjeti s problemima, pa ćete moći reći da živite iznad svojih mogućnosti.
Ne timari konja, ako je utrka za magarce.
Ne ulijevajte mi nadu, mogla bi preleti čašu.
Nekad nam je ključne probleme u državi rješavao bravar.
Neki bi tražili odštetu i kad im slava udari u glavu.
Nije on samo pomiješao kruške i jabuke. Bilo je tu i bobičastog voća.
Nije sramota izgubiti od jačeg ili pametnijeg. Ali mi uvijek biramo oba.
O malog čovjeka se nitko ne spotakne, većinom ga zgaze.
Od one narodne „kuka i motika“, sve više kukavica i mutikaša.
Po glavi svakog radnog čovjeka najviše je grbača.
Pri rađanju problema političari su glavne babice.
Samo grobari imaju bogomdani posao.
U dodiru s golom istinom diže mi se jedino kosa na glavi.
U životu je okrenuo novu Web stranicu
Vatru je izmislio pračovjek, a lomače učeni ljudi.
Vladao je čvrstom rukom, savijenom u laktu.

Александар Баљак

НЕМАМ РЕЧИ

(„Архипелаг“, Београд, 2023)

Ако му поклонимо кућу, нови газда
ће нам изнајмити собу уз врло
повољну кирију.

Бесправно руше, али руку на срце,
бесправно и граде.

Богати су све богатији, сиромашни све
сиромашнији. Свако тера своје.

Бој се овна, бој се говна, а у понуди је и
велики избор других страхова.

Давања мита су усклађена с примањима. Колико се да-
је, толико се и прима.

Диктатура је облик владавине у којој је народ у мањини.

Има и луђих од њега, али немојте то да му кажете, по-
лудеће од зависти.

Имамо тако богату историју да је неке делове мучно и
помињати.

Истрага тапка у месту, али се на томе неће стати. Тапка-
ће и даље.

Како је било, видећемо; како ће бити, видели смо.

Лако је нашим слабостима да се на нама иживљавају.
Што не ударе на неког јачег?

Ми Срби смо успешно помирили две крајности. Свуда
нас има и нигде нас нема.

Мост је готов кад га изграде, а диктатор кад га сруше.
Нисам одржао дату реч, али нема проблема, даћу је по-
ново!

Окрените се будућности, ставите руке на зид и рашири-
те ноге!

Он ужива највеће поверење у земљи. За њега гласају и
мртви.

Писао бих и краће, али ми недостају речи.

Политичари су нам успешнији од државе којом упра-
вљају. Они су богати, а држава је сиромашна.

Полиција је одмах уклонила трагове злочина како неко
не би дошао у искушење да крене стопама крими-
нала.

Режим који забрањује песме већ је отпевао своје.

Тешко је погодити која је болница најстарија на Балка-
ну. Све тако изгледају.

У животу су ме нападале многе болести, али не толико
колико разни пацијенти.

У реду испред шалтера сваки тренутак је згодан да се
још мало причека.

Целог живота ходамо на прстима и шапућемо, све у
страху да се не пробудимо.

Милојка Бандука Јововић

УСТАЈАЛИ ЉУДИ

(„Studio Mouse“, Подгорица, 2023)

Ако ти се учини да не мисли нико на тебе, не брини, до-
ћи ће ђаво по своје.

Власт га је дубоко издигла. Чућемо кад дрмне.

Власт је увела дубоко орање да има гдје пустити коријење.

Власт празноглави. Диже прашину да се покрије.

Власт сваку побуну народа зачепи цуцлом лажом.

Власт се повампирила. Скаче са ђавола на ђавола.

Док власт чува криминалце, држава клечи.

Кад вођа стигне у пакао, направиће дар-мар.

Кад зло прекипи, окривљују оног кога је опекло.

Кад лијенштина умре, нема шта да те подсјећа на њега.

Кад су га ударили по цепу, завезали су му језик.

Кад човјека ђаво насамари, повјерује да му је од Бога те-
шко.

Мали народ је лакмус папир душевног стања великих
Земаља.

Мањине се насучу на свако буре барута.

Мучила га је кап по кап док се чаша не прели.

Над народом су увијек исти гласови, само се смјењују
викачи.

Народ зинуо, а он гута у име свих.

Нема више ни по бабу ни по стричевима. Тетке то раде
неопажено.

Њему увијек ниско дуну да боље полети.

Он сунце памти само у пригријавању за кишу.

Онај ко нема петљу, постане пришипетља.

Пошто су испробали рупе у Закону, дадоше га на усва-
јање.

Преци су све своје пријатеље носили на врату. Ни за на-
ше не треба више мјеста.

Савио се државни врх. Сад ће други да расту.

Сакрише образ у иностранство, те се немају чиме закли-
њати.

Све је распродао, сад продаје посмртне говоре.

Све што знаш површно, пусти нека други гребу.

Тешко народу код кога се судница и лудница сведу на
исто.

Хтио је народ да му сване, али га власт просвијетли руч-
ним свјетилкама.

Шареног човјека сви се прибојавају. Никад не знаш која
му је боја права.

Што ћемо у бјелосвјетском стаду? Ко ће тамо блејати?

Трифун Дробњак

ДУБРОВЧАНСКИ ПОТОЦИ

(Задужбинско друштво „Први српски устанак“,
Мишар, 2023)

Ако су Срби небески народ, онда није чудно што са толике висине гледају своје подређене.

Прељуба је у опадању, од када је ФИФА укинула правило да бод у гостима вреди двоструко.

Минимална зарада, а потрошња је трострука. То је наш патент који још нисмо успели да продамо.

Испит је полагао, али не зна где, кад и из ког предмета.

Дуго је студирао. Чекао је да његови дођу на власт.

Кажу да је променио све, али себе никако.

Љубав није једносмерна улица, ипак су и позадинци у порасту.

Толико ме притискала својом љубављу да сам заштиту потражио код друге жене.

Многи политичари чим зину згаде нам животну средину.

Срби су највећи добротвори запада, бесплатно им школују радну снагу.

Био је ватрени обожавалац књига, ватру је са њима ложио.

Хтео је да поднесе писмену оставку на свој руководећи положај, али је био неписмен.

Србије је многе ослобађала, али сад није у стању није у стању ни себе да ослободи.

Медији су слободни, без последица могу да објаве лажну временску прогнозу.

Ако мислиш да дуго живиш, немој да мислиш.

Свет је пун неправди, због тога се за правду као мањину мало ко занима.

Незнање није срамота, већ његово претварање у врлину.

Гласам по савести, али туђој. Моју сам одавно продао.

Ситуација је добра. Организовани криминал је у паду, солисти ступају на сцену.

Наша ситуација није тако лоша на први поглед, али други све поквари.

Бринемо за постојбину наших предака. Једва чекамо да нам умру преци да бисмо продали њихову имовину.

Захваљујући ковид тесту и ја постадох позитивна особа.

Трава сазрева сваке године, неке особе никада.

Вода све опере сем црн образ. Зато је смањена потрошња воде.

Неморално је морално. У зависности кога процењује.

У вину је истина, али тек после пете чаше.

Миле Зекић

ТАКНУТО МАКНУТО

(„АСолас“ Зворник, 2023)

Безвриједни би да буду поткупљени.

Бројао сам до три и нисам заспао. Наставио сам бројати до пола четири.

Гледано кроз двоглед, све су жене привлачне.

Говорници у скупштини дискутују сједећи, страх их је да им неко не заузме мјесто.

Док је чекао аутобус, порасли су му рогови. Супруга је остала код куће.

Засјели у одборничке клупе, прескочили ђачке.

Имао сам дјевојку археолошкињу. Раскинули смо кад је почела да копа по мојој прошлости.

Кад функционер скочи са шестог спрата, он се нађе на седмом.

Канибали су изумрли због тровања храном.

Ко у Скупштини подигне два прста, ни за шта не одговара!

Код нас пјеваљке мало зарађују, ни за дужу сукњу не до текне.

Које сировине дозвољавају странцима да експлоатишу наша рудна богатства.

Конобарица ме послужила рибљом чорбом. Каква риба!
Крај иконе слика предсједника, па који помогне.
Минутом ћутања сахрањујемо покојника. Годинама ћу-
тања сахрањујемо себе.
На детектору лажи је одговарао на договорена питања.
На женин ултиматум дуван или она, размотрићу шта
ме мање трује.
На плажи сам купио јапанке, у декларацији пише да су
кинеске.
Највише миграната долази у Италију. Чизма главу чува!
Не могу да дувам у балон, кад сам из њега пио.
Немам среће на кладионици, не могу да погодим ни на-
мјештен резултат.
Нестало воде и струје. Дјеца питају кад ће доћи интернет.
Онима који иду у вечерњу школу, комшије раде домаће
задатке.
Са годишњег одмора сам прешао на мјесечно боловање.
Секретарица примљена на пробни рад. Већ дуго ради,
јер је велики колектив.
Ситуација је дошла до усијања, куму изгорела кеса.
У државном врху влада пријатна атмосфера, такорећи,
породична.
У најстаријем занату, младост је на цијени.

Љиљана Крстић

ЗАОКРЕТ НА ЖИЦИ

(Ауторско издање, Алексинац, 2023)

Ако мало боље загледате политичаре, видећете да им из рукава вире грабуље.

Ако хоћемо да напредујемо, мораћемо да начинимо успешан заокрет на жици којом ходамо.

Врхушка плива у богатству, а народ дише на шкрге.

Држава нам је постала биро за изгубљене ствари. Највише је изгубљених људи.

За многе је закон поље јоргована. Крше колико желе.

Кад из Србије бацимо бумеранг, док се врати, то је већ друга држава.

Многи му објављују афоризме, али не може их деци намазати на хлеб.

Многи су као шлогирани у фотељама. Не померају се.

Можда бисмо живели боље, кад бисмо се обратили Друштву за заштиту животиња.

На нашој познатој планини крупне зверке растерале су дивље звери.

На овој ветрометини може опстати само ко је ударен мором чарапом.

Народ може да завиди листопадном дрвећу. Код њега се промене дешавају сваке године.

Наши привредни гиганти били су масни залогаји, па их је појела маца.

Није нам потребна машина за бројање гласова. Не би могла да буде толико покварена.

Оно што политичар изговори, ни пас с маслом не може да прогута.

Оног дана кад дођоше на власт, оде маст у пропаст.

Политичари слажу кад зину чак и на зубарској столици.

Потребна нам је хиперактивна златна рибица да нам испуни три милиона жеља.

Почиње заседање Народне скупштине. Из лепог здања закотрљаће се нови бисери.

Правда хода на штакама, зато су јој многи утекли.

Сачувај нам, Боже, потомке. Ми им ништа нисмо сачували.

Срце Србије је у тешком стању, а конзилијум још заседа.

Ушима и очима слушајте како култури крче црева.

Шта је седмица на лотоу. Већи добитак је добити на изборима.

Милан Пантић

НА КРАЈ ПАМЕТИ : ДНЕВНИК АФОРИСТИЧАРА

(Библиотека „17. септембар“ – СПКД „Просвјета“,
Мали Зворник – Зворник, 2023)

Гласови се скупљају у изборној тишини.

Град је покривен камерама, али се на снимцима не види да нема канализацију.

Да би била размотрена ваша жалба, морате написати молбу.

Дјеца се рађају паметна, глупостима их научи околина.

Дјеца су по цијели дан на мобилном, никако да се дозову!

Жене, лијепе као лутке, много се дувају!

За лијечење ми је користила штедна књижица, здравствену ми нису ни тражили.

За писање историје потребна је дистанца, зато је, најчешће пицу, десертери.

Затворили смо дом за незбринуту дјецу и у њега смјестили незбринуте родитеље.

Избјегавам зубаре, иду ми на живце!

Кад посланици дижу руке, није предаја, него продаја.

Како ћемо живјети у будућности? Никад боље!

Колега, који је дочекао пензију, испратио нас је на по-
сао.

Лопови нису проблем, него они што поштено краду.

Најunosнији производ наше државе је дијаспора.

Након свађе ћутимо, а да смо ћутали, не бисмо се ни
свађали.

Нервирао сам комшијиног пса, хитно треба пелцовати
комшију!

Није проблем што дјеца напуштају државу, кад родите-
љи остану у земљи.

Није све покупијело, али таквој роби је истекао рок упо-
требе.

Нисмо им ми циљ, али они лоше гађају.

Ови ципови су ми се попели на врх – тротоара.

Писати сатиру, значи, бити дрзак, на културан начин.

Предност домаћег терена долази до изражаја, тек кад се
потуку и навијачи.

Секс бомбе нису за бацање!

Тешко је ратом сачувати неутралност, окупираће
вас они који притекну у помоћ.

Треба ми маска. За паре или живот?

У продавницу идем са списком да се не забројим, из
продавнице бројим све по списку.

Милан Пантић

С ВРХА ЈЕЗИКА

(Библиотека „17. септембар“ – СПКД „Просвјета“,
Мали Зворник – Зворник, 2023)

Био сам на прослави, цијелу вече сам
гледао ко недостаје.

Гдје сте до сад, чекамо вас у засједи!

Гледам цијене па се питам, да ли ме
варају очи или трговци.

Добили сте рекламну оловку и упа-
љач. Заокружите па запалите.

Друге наочаре ми служе да нађем
прве.

Живимо у знаку љепоте, почињемо са лијепо изгледаш,
завршавамо са лијепо сам ти рекао.

Знаћемо да смо на правом путу, ако коме засметамо.

Кад чобани одрасту, ливаде им зарасту.

Која је он будала, два замјеника морају да га мијењају.

На вратима се поздравим са сином, он мени каже добро
јутро, а ја њему лаку ноћ.

На излогу сам видио робу по старим цијенама, али та
продавница је већ одавно затворена.

На породичном састанку о штедњи одлучено је да тата треба више да зарађује.

Наставник би избјегао батине да је на вријеме побјегао са часа.

Не идите на одмор, одмарајте се!

Нисам уплатио тикет, био је то пун погодак.

Омладина је заузела мјеста у хладу, па се догријева алкохолом.

Пресудно утичете на судбину своје земље, кад из ње одете.

Продајем хибридни ауто, ради на бензин и на гурање.

Пуно полагамо на здравље, зато нам увијек зафали за лијечење.

Радио сам у недјељу, сад морам шест дана да одмарам.

Радна мјеста су попуњена, траже се радници.

Радници имају два годишња одмора, кад се одмарају они и кад им се одмарају шефови.

Стари доктори су прописивали лијекове, ови нови само преписују.

У селима ће да зарасте све што није асфалтирано.

Усљед превише текста, из књиге сам избацио садржај.

Чоколади је истекао рок употребе, морао сам хитно да је поједем!

Школе које продају дипломе, поквариле су посао наставницима који су продавали оцјене.

Борисав Трајковић

ВРЕМЕ СНА И ВРЕМЕ БУЋЕЊА

(Градска библиотека „Карло Бјелицки“, Сомбор, 2023)

Ако узмемо судбину у своје руке, неће-
мо моћи да аплаудирамо вођи.

Био је неоткривени таленат. Све док
није пао полицији у шаке.

Био је син свих народа и народности.
То значи да се ради о групном сексу.

Власт је могла да нас извуче из кризе.
Али јарам није био на њиховом врату.

Водили смо прљави рат. Због неправедних санкција ни-
смо имали довољно хигијенских средстава.

Врховни се из хобија бавио браварским занатом. А мно-
ги су говорили да је „слободан зидар“.

Грађански ратови су допринели да велики број Срба
остане заувек у земљи.

Док није постао политичар ишао је за овцама. Сад овце
иду за њим.

И после Тита остали смо несврстани. Нико нас није ни
желео.

Из Авакса су могли да виде шта имамо у тањиру. Зато и
нису силазили доле.

Невидљивим авионима су нам донели невидљиву демократију. Само су последице видљиве.

Ордење је носио увек кад је био са својим народом. Није волео панцирни прслук.

Пали смо на дно. Али, и даље имамо перспективу – жабу.

Почели смо са нулом и завршили са нулом. Сад смо пред вратима са две нуле.

Председник се трудио да народ увек буде на првом месту, такорећи, на првој борбеној линији.

Промашене инвестиције су биле као ванбрачна деца. Сви су плаћали алиментацију, а прави отац се никад није сазнао.

Режим је извео војску и полицију на улице. Да би митинг опозиције био што масовнији.

Рестрикција струје је корисна за здравље народа. Чува га од отровног дејства телевизије

Руке су нам биле чисте. Жртве нисмо ни додирнули.

Сваки талог временом падне на дно. Наш се чврсто држи на врху.

У Србији никад није угрожена слобода говора, већ слобода говорника.

Циљ многих младих људи је био да промене режим. Чим добију визу.

Александар Чотрић

ОТКАЧЕНА ШКОЛА 7 : ВИЦЕВИ И АФОРИЗМИ

(„Лагуна“, Београд, 2023)

Да је у школи толико лепо, не би плаћали учитељима да долазе у њу.

Деда каже да је у војсци био две године. Он је, изгледа, војску понављао.

Ивана може да вам прича пола сата шта је радила на малом одмору од пет минута.

Из стриног стана никада нисам изашла празних руку. Она ми увек утрапи кесу са смећем.

Када су ми казали да сам паметнији када ћутим, свашта сам им рекао.

Кафић је предшколска установа. Увек се пре школе налазимо у њему.

Мама за спремање ручка користи све кућне уређаје, а тата користи само телефон. Он наручи јело из ресторана.

Маму уопште не занима моје школовање. Отишла је на посао, а није ми написала домаћи задатак из математике, нити ми је прочитала лектуру.

Направио сам добру каријеру у вртићу, али сам морао да је прекинем због поласка у школу.

Наш ауто није био добар, па га је мама опет ударила.

Наш пас успешно чува кућу од лопова. Када га виде тако неухрањеног, и не покушавају да нас опљачкају.

Није ми јасно како Италијани могу да једу разне пасте. Ја сам пробао пасту за зубе и није ми се нимало свидела, а пасту за ципеле не бих могао ни да окусим.

Одлучио сам да будем добар. Једино још то нисам пробао.

Рекао сам оцу да немам јединице из домаћинства, руског језика, хемије и пољопривреде. Једино му нисам рекао да немам те предмете.

Слушам ја родитеље. Толико да ме заболе уво.

У разреду сам омиљена због својих гласовних могућности. Најбоље шапућем

У школи нема демократије. Данас је тридесет ученика гласало да нас наставница историје не испитује, али она је, ипак, донела другачију одлуку.

Увек ћу се сећати првог пољупца. По томе што ме је јурио Тањин тата када нас је видео да се љубимо.

III

**О КЊИГАХ АФОРИЗМОВ
О КЊИГАМА АФОРИЗАМА
О КЊИГАМА АФОРИЗАМА
ЗА КНИГИ С АФОРИЗМИ
ЗА КНИГИ СО АФОРИЗМИ**

**Bosna i Hercegovina / Босна и Херцеговина /
Bosna in Hercegovina**

**Црна Гора / Crna Gora / Черна Гора / Črna
Gora**

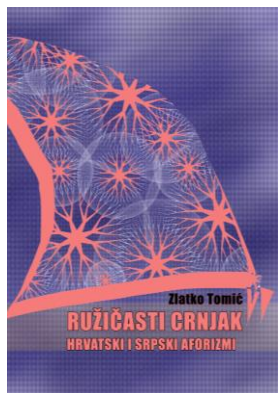
Hrvatska / Хрватска / Хърватия / Hrvāška

Србија / Srbija / Сърбия

Ivo Mijo Andrić

CRNO NA BIJELO JE I RUŽIČASTO

(Zlatko Tomić, *Ružičasti crnjak : hrvatski i srpski aforizmi*. Split: Udruga hrvatskih aforista i humorista, 2023)

Vrijedi stvaralac i promotor aforizma i kratke humorističko-satirične misli Zlatko Tomić, nakon zajedničkog zbornika hrvatskih i makedonskih aforista, priredio je i antologijsku zbirku hrvatskih i srpskih aforizama pod naslovom *Ružičasti crnjak*. Zbirka je obogaćena nadahnutim predgovorom Slobodana Simića predsjednika Beogradskog aforističkog kruga i emotivnim pogovorom priređivača Zlatka Tomića. Posebnu boju i ton dali su joj i slikoviti opisni biobibliografski podaci o svakom od stotinu i dvadeset zastupljenih autora i autorica (po šezdeset iz svake aforističke udruge odnosno države).

Hrvatski i srpski aforizam u ovom je stoljeću doživio takav procvat i stvaralačku ekspanziju kakva nije zabilježena u bliskoj i daljoj prošlosti. Zasluga je to više desetaka vrhunskih aforističara i humorista, ali i umotvorne armije od nekoliko stotina pisaca i zapisivača kratke duhovite misli koja je u ovom stoljeću izniknula na našim plodnim duhovnim i književnim poljima. Neki od

njih, poput nedavno preminulog hrvatskog doajena aforističke misli Tomislava Supeka te nešto mlađih: Aleksandra Čotrića, Aleksandra Baljka, Đorđa Otaševića, Josipa Balaška. Jandra Drmića, Miroslava Sredanovića, Ninusa Nestorovića, Bojana Ljubeno-
novića, Danka Ivšinovića, Abdurahmana Halilovića Ahila i drugih, svrstali su se u red ponajboljih tvoraca evropske pa i svjetske aforističke i humorističko-satirične misli. O tome najbolje svjedoče njihove brojne objavljene knjige i nagrade koje su osvojili na državnim i međunarodnim natjecajima.

Aforizmi i mudre humorističke misli odlika su i literarni izričaji naroda kojima bliska i dalja prošlost nije bila nimalo naklonjena. Osim višestoljetnog ropstva i podčinjenosti moćnim carstvima, nedavni međusobni sukobi, uz sve ostalo, doveli su i do pojave plejade slobodno mislećih ljudi od bistra uma, oštrog pera i univerzalnog kompjutera, koji su bez opterećenja lokalnim nacionalizmima i nametnutom politokratskom mržnjom i štetnošću vodećih vlastodržaca, ispisali na desetke i stotine hiljada satiričnih, ironijskih, alegorijskih, aforističkih i drugih misli o stanju, pojavama, pojedincima i strukturama – vinovnicima svih nepodopština i zala što su uzrokovali nepotrebna stradanja tih naroda i uništavanje njihovih radom stečenih materijalnih dobara. Vedra i duhovita misao odvajkada je bila najbolji je lijek za ponižene i unesrećene ljude koji ništa ne košta, a ima neprocjenjivu vrijednost za mentalni oporavak od rana i bola nanesenog od onih koji su uzrokovali patnje i stradanje nedužnih građana.

Tutorstvo velikih sila i imperija koje su u minulim vremenima vladale na našim prostorima, uz tragične ratove, ostavili su duboke tragove u svijesti pisaca sklonih zdravom promišljanju svega onoga što se oko njih zbivalo i događalo. Naslijeđena duhovita spisateljska tradicija kakvu su baštinili Nušić, Domanović, Matoš, Drvar i drugi književnici s naših prostora, inspirirala je

mnoge današnje autore da svojim uradcima daju vlastiti doprinos u obogaćivanju te tradicije i proširenju njenih granica do razmjera koje se ne mogu ničim omeđiti. Liberalna demokracija i proklamirane građanske slobode otvorile su široke mogućnosti za javnu kritiku svega što nije u duhu i skladu s tim vrijednostima. Politika i političari svih nivoa vlasti nisu više 'svete krave' i ne uživaju zakonsku i državnu zaštitu za ono što čine na štetu građana i općedruštvenih interesa. Time su i aforisti i humoristi dobili šire mogućnosti za otvorenije djelovanje na razobličavanju negativnih pojava i prokazivanje njihovih nositelja i protagonista.

No, ta otvorenost, upozorava nas priređivač u svom pogovoru, ima i drugu stranu medalje koja nije nimalo povoljna ni dobra za humor i satiru i za one koji pišu tu vrstu književnosti. Politički vlastodršci od devedesetih godina naovamo, pronašli su nove metoda za gušenje i obuzdavanje javne kritike na svoj račun i za potiskivanje humora i satire sa društvene scene. Preko vlasnika pisanih i elektroničkih medija osigurali su gašenje stranica dnevnih i nedjeljnih novina na kojima su objavljivani humorističko-satirični prilozima, aforizmi, epigrami, kozerije, humoreske i drugi sadržaji u kojima je kritiziran ili ismijavan njihov rad i djelovanje usmjereno protiv interesa države i njenih građana. Medijima koji su financirani javnim novcem uskraćivana su ili umanjivana sredstva iz državnog proračuna ukoliko su objavljivali priloge u kojima se kritizira rad državnih, županijskih ili gradskih vlasti. Neki mediji su zbog toga morali biti ugašeni. Brojni su primjeri takve prakse i javnost je s njima od ranije upoznata.

Ništa bolje nisu prošli ni pisci humorističko-satiričnih i aforističkih knjiga i njihove udruge. Njima ministarstva kulture, druge državne institucije i gradski uredi za kulturu godinama ne

dodjeljuju potpore niti otkupljuju objavljena djela. Vrata za tu vrstu književnosti potpuno su zatvorena i do sada nije pronađen ključ niti način kako ih otvoriti i postići minimum ravnopravnosti s drugim oblicima literarnog stvaralaštva. Smiješno bi bilo reći i pomisliti kako ministri i drugi kulturni poslenici koji primaju visoke plaće za rad u sferi nacionalne kulture, nisu upoznati sa ovim problemom i kako je on plod previda ili nečije zaboravnosti. To je jednostavno strateški plan nositelja političke i državne vlasti da se suzbije i onemogući svaka vrsta duhovite, bolje reći humorističko-satirične komunikacije između od naroda izabranih političkih moćnika i samoga naroda koga u ovoj sferi književnosti predstavljaju aforisti, humoristi, satiričari i drugi vedri i veseli ljudi, kojima je šala duhovna životna nagrada, a ne kazna za ono što rade.

Piscu ovih redaka, kao i njegovim istomišljenicima, nikada nije bilo jasno zašto se moćna politička elita boji duhovitih opaski na račun svoga rada i djelovanja. Kome i kako može naštetiti jedan satirični aforizam, duhoviti epigram, mudra izreka ili vedra, makar bila i masna šala kad su oni izmišljeni i napisani da ukažu na problem, naznače njegovog uzročnika i nasmiju one koji ih pročitaju. Nikome to neće skinuti ni dlaku s glave, a kamo li glavu s ramena, odnosno oduzeti funkciju i poslove koje obnašaju. Šala je šala i ona je uvijek dobrodošla, kako za one kojima je namijenjena tako i za onoga kome je posvećena. Na više mjesta pročitao sam kako je i Broz volio duhovite ljude i rado je od njih slušao šale na svoj račun. Znam da neki misle suprotno, ali to je njihov, a ne moj problem. Mogu samo dodati da aforizme, epigrame i druge duhovite misli pišem i objavljujem od 1970. godine i da me nikada za to nitko nije zvao na informativne razgovore, niti mi je uskraćivao pravo da radim u državnim institucijama. A radio sam u njima trećinu radnog vijeka.

Da je tome tako, i da je aforizam i humorističko-satirična misao bezazlena i bezopasna za političare i vršitelje vlasti, najbolje mogu potvrditi i posvjedočiti aforizmi jedne trećine autora i autorica iz zbornika *Ružičasti crnjak*, koje po slobodnom izboru prepisujem u prikaz ove zanimljive i iznimno vrijedne knjige hrvatskih i srpskih aforističara i aforističarki. Prepisivanje vršim abecednim redom njihovih stvaralaca.

Obijajući razne pragove, izlazio mi se prag tolerancije. /Slavica Agić/

Bili bismo mi srećan narod, da se oslobodimo usrećitelja. /Dobri-voje Antičić/

Odlazimo, jer se domovina od nekih iznutra mora čuvati izvana. /Josip Balaško/

Srbi i Hrvati su morali da se razidu jer dva dobra ne idu zajedno. /Aleksandar Baljak/

U demokratiji svako može da bude diktator. /Radivoje Bojičić/

Najteže se poskliznuti gdje je sve podmazano. /Drago Bosnić/

Tko bježi od sebe, ostavlja prazninu ma gdje stigao. /Ivan Bradvica

Političari ne govore istinu jer im ionako nitko ne bi vjerovao. /Jozo Čizmić/

Policija u stopu prati kriminalce, a neke je i pretekla. /Aleksandar Čotrić/

Vlast kontroliše medije da se ne zaraze demokratijom. /Milorad Č. Čosić/

Prosta većina i priprosta manjina, pa biraj! /Milijan Despotović/

Državni je na prvom mjestu briga o onima na prvom mjestu. /Jandre Drmić/

Na ovakvu vlast se ni narodu ne diže. /Tomislav Drovar/

*Pokazao bih im zube da mi jezik nije za zubima. /Nađan Duma-
nić/*

Ima boga. Juče mi je zaposlio sina. /Rade Đergović/

Navijači su se naoružali. U goste se ne ide praznih ruku. /Aleksandra Filipović/

Bludne radnje su otvorene svaki dan. /Zlatko Garvanović/

*Imaju sreće: danas đavo ne radi pa neće doći po svoje. /Abdurah-
man Halilović Ahil/*

Bogat sam duhom! Je li i to oporezivo. /Mate Ivandić/

Veneciju nosim u srcu, a mostove u ustima. /Danko Ivošinović/

U školi teorija, oko škole praksa. /Dražen Jergović/

Narod se lavovski bori da ne rikne. /Nada Karadžić/

*Najprije prisvoje sva dobra, a onda višak dijele kao dobrotu. /Ivan
Katić/*

*Na poziv Boga, odmah ću se odazvati. Neću da me policija privo-
di. /Boško Lomović/*

Probaj se nasmijati na svoj račun. /Dragutin Lončar/

*Diktatura je srušena. Nova vlast izgradiće lepšu i bolju. /Bojan
Ljubenović/*

*Kad bi se uveo porez na nerad, zbilja bi nam krenulo. /Danica
Majnasrić/*

*Lopov se nagodio sa sudom – da pola izdrži a pola zadrži. /Savo
Martinović/*

*Da je vidjela dalje od nosa, ne bi joj zapeo za oko. /Marinko Mijo-
vić/*

Religije se slažu kao bogovi u vreći. /Boris Nazansky/

Moraću sinu da smanjim džeparac. I meni su roditelji smanjili.
/Đorđe Otašević/

Lopovi ne koriste svoj, nego vaš godišnji odmor. /Milan Pantić/
Kad se hoće nije teško, kad se neće još je lakše. /Marina Raičević/
Pomračeni umovi najviše vole svetla reflektora. /Slobodan Simić/
Neke zemlje nemaju more. Kod njih narod talasa. /Miroslav Sre-
danović/

Lopovi su skromni. Šute i krađu. /Tomislav Supek/
Vatikan ima Svetu stolicu, a Hrvatska ima Svetu fotelju. /Zlatko
Tomić/

Uspjeh budale čini jednaku štetu kao i neuspjeh učena čovjeka.
/Đurđa Vukelić Rožić/

Od prošlog rata nisu izvukli nikakve pouke. Samo mirovine. /Mi-
roslav Vukmanić/

Aforizam se piše uspravnom kralježnicom. /Mladen Vuković/
Zato ga u takvom stavu treba i čitati, da se ne bi kojim slu-
čajem iskrivio.

Domećem tu misao kao osobnu završnu riječ na kraju ovog
osvrta na sjajnu zborničku antologiju hrvatskog i srpskog afori-
zma. Da se ne urekne, što bi rekli naši mudri narodi i narodnosti.

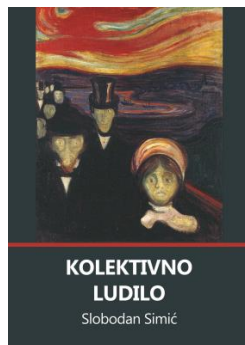
[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak*, na stranicama
UHAAH i u autorovoj knjizi *Obrijani jezik*, „Alma“, Beograd, 2023]

Ivo Mijo Andrić

DOKTOR SATIRE I ISCJELITELJ PSIHE

(Slobodan Simić, *Kolektivno ludilo*. Beograd – Čajetina: „Alma“ – Biblioteka „Ljubiša R. Đerić“, 2023)

Kad čitam knjigu o kojoj namjeravam napisati prikaz, tada u toku čitanja zabilježim poneki detalj, misao ili citat koga kasnije koristim da riječima preslikam njezin sadržaj. Dok sam čitao zbirku *Kolektivno ludilo*, poznatog srpskog i evropskog satiričara Slobodana Simića, počeo sam citirati i zapisivati toliko sjajnih misli i ubojitih satiričnih aforizama da sam u jednom trenutku morao prekinuti tu praksu i ograničiti se samo na one misli koje izazivaju zarazan smijeh i bude osjećaj veselja već nakon prve dvije pročitane riječi. Aforizam je kratka jezička figura koja otvara širinu pogleda i vuče u dubinu onoga što nam je pisac htio reći i poručiti.

Slobodan Simić je, po struci, psihijatar najvišeg naučnog ranga. Doktorskog, kakva mu je i temeljna struka u kojoj je dostigao vrhunac ničim usporediv sa Sizifovim poslom, već daleko ispred i iznad njega. Uz to, doktor Simić je jednako tako učinkovit i uspješan na književnom polju, koje je zasijano i zasađeno raznim vrstama literarnih kultura, od onih proljetnih vrtnih, do ljetnih žitnih i kasno jesenskih voćnih ili ozimih, kako narod ka-

že. Njegov misaoni staklenik i široka nepregledna polja, oplemenjena su sjemenom duha i rađaju plodove koji hrane dušu i tijelo svakog kome je svjetlo draže od tame, a sladak okus od sive i opore gorčine stvarnosti.

U Simićevoj knjizi kolektivnog ludila vlada atmosfera slična onoj kakva vlada u košnici. Ta je košnica puna pčela radilica koje zuje sa svih strana, isijavajući satirične žaoke, pronicljive ironije, osmišljene aluziju, odmjerene alegorije i sve vrste misaonih, leksičkih i stilskih figura i duhovitih uradaka koji pune saća knjižnih stranica obogaćujući ih medom, propolisom i nektarom različitih boja, okusa i mirisa. Nekim političkim, tajkunskim, kriminalnim i drugim trutovima takav stvaralački sadržaj i način rada neće se svidjeti, ali to je milenijski problem u odnosima pčela i trutova koji pripadaju istoj vrsti ali se, osim jednakog izgleda, razlikuju po svemu drugome. Naročito po životnim navikama i učincima koje ostvaruju svakodnevnim radom i djelovanjem.

Pisac nije mudrac mimo drugih ljudi, ali jest znalac u onome što i kako misli. Plodovi njegovih misli nisu gole fraze kakve susrećemo u svakodnevnom govoru i internetskoj komunikaciji. To su umjetnički radovi i stilske figure koje zadivljuju svakoga tko voli i razumije umjetnost. Satiričar i aforističar dubokim mislima i promišljenim riječima tvore kratka umjetnička i znanstvena štiva koja iskre kao nebeske zvijezde i zvjezdice ili živahne noćne krijesnice, budeći u duši čitača osjećaj radosti i izmamljujući vedar osmijeh na umornom licu. Ne bi ta štiva trebala nikoga vrijeđati niti poticati na mržnju i zlobu na kakvu nailazimo u današnjoj praksi. Naprotiv, svakome bi trebale biti razlogom za veselje koga nedostaje društvu koliko i svakom njegovom članu. Gušenje ili odbacivanje humora na račun nečega ili nekoga tko zaslužuje kritiku i podsmjeh, pretvara društvo u amorfnu masu, a pojedince u statične lutke koje nas gledaju iz praznih izloga. Iz

izloga u kojima nema zanimljivih stvari ni lijepih odjevnih predmeta što privlače ljubopitljive poglede zamišljenih prolaznika.

Za razliku od pisaca koji mjere svaku svoju riječ i kod kojih je samokritika daleko ispred nužne društvene kritike, kod Slobodana Simića sve je postavljeno onako kako treba u društvu proklamirane slobode i na sva usta izvikane demokratije. U takvom ozračju čovjek se ne bi trebao bojati vlastite misli i riječi i skrivati je od drugih kao nevidnu tajnu. Strah od slobodne misli proizveo je i proizvodi režime i odnose kakvi su vladali svijetom u prošlim vremenima. On je prisutan i danas, ali nije pravilo, već je izuzetak.

E, tog se pravila drži autor našeg kolektivnog ludila i dosljedno ga slijedi od prve do posljednje stranice ove izuzetno vrijedne i poučne knjige. Nije nikakva mudrost reći popu da je pop a bobu da je bob, ali za to treba odvažnost i hrabrost koja nadilazi ljudske prosječnosti. A Slobodan Simić ima sve to u malom prstu, što bi se reklo, i ne libi se promašenoj politici i privredi reći da je promašena, a njenom stvoritelju da nije bog kakav misli da jest. Otvoreni gard kakav susrećemo u boksu i slobodnim borbama ne bi trebao biti samo sportski izum, već bi morao vladati na svim područjima društvenog života. Samo tako se može izgraditi slobodno društvo u kome će pojedinci biti kreativna snaga usmjerena da stvara, a ne da razara.

U kolektivnom ludilu glavni junaci su oni koji se prave odveć pametnima u svijetu u kome ogromnu većinu čine zbunjeni. Tu su i oni koji glume lude samo da bi izazvali druge da im se čude. Naravno, tu su i balkanski i evropski polit-promatrači koju slušaju šta će im reći gazda preko bare da bi znali na vrijeme zauzeti stav i postaviti se u pogodnu pozu. U takvom svijetu mi danas živimo i, za ružno čudo, javno mu se divimo. Kad jednog lijepog dana pamet zavlada svijetom, ova naša vremena bit će si-

vilom prebojena. Svijetlo će biti samo ono što smo gledali bistroga uma i širom otvorenih očiju i usta.

Dok sam prepisivao neke Simićeve satirične misli i aforizme, koje potvrđuju snagu i nadmoć njegove književne riječi nad dnevnim govorom, nisam ni primijetio da sam napisao skoro cijelu jednu omanju knjižicu koja zaslužuje priznanje satiričnog nobela. Zato sam od zapisanog odabrao tek manji broj satiričnih aforizama koji zaslužuju pljesak i pohvale svakoga tko voli i cijeni istinske vrijednosti. Nadam se da s vama dijelim to mišljenje o djelu ispred koga ponosno stoji riječ – REMEK. I vjerujem da citirane misli koje slijede, to opravdavaju i rječito potvrđuju. Jer...

Posle kolektivnog slepila, dolazi kolektivno ludilo.

U kolektivnom ludilu individualne su samo dijagnoze.

Ko poludi u kolektivnom ludilu, znači da je dobar timski igrač!

Zrnce zdravog razuma manje je od makovog zrna.

Pitanje svih pitanja je: zašto niko ne sme ništa da pita.

Bože, sve nam uzmi, samo nam pamet ostavi. Treba nam za izvoz.

Da bi bio visoko pozicioniran, moraš nisko da padneš.

Umislili su da misle.

Razlog tome što su umislili treba tražiti u činjenici/ama da:

U Srbiji ne vredi vredeti.

Kriminalci u Srbiji zatvorske kazne služe onlajn.

Nepisano je pravilo da nepismeni donose pravila.

Srpske sudije nisu toliko u pravu, koliko su u ekonomiji.

Najviše odgovaraju oni koji čute.

Glupost nema granice, ali svuda ima ambasadore.

Naša opcija nikada nije bila predaja. Samo prodaja.

Nezasiti proizvodne gladne.

U srpskom kolu narod igra kako drugi svira.

Ništa ne znaju i ne umeju, a sve rade kako znaju i umeju.

Kad je vođa slep, odgovara mu medijski mrak.

Srbija podseća na plavušu: Lepa , a glupa.

Dobar i pošten pisac u svemu tome ne zaobilazi ni sebe samoga. Takav je i Simić koji otvoreno kaže i priznaje:

Učim na svojim greškama. Tako sam i doktorirao.

Uzalud imam stručno zvanje kad me niko ne zove.

Otkad pričam sam sa sobom. mnogo toga sam naučio.

Našao sam stalni posao. Radim na sebi.

Niko nije savršen. Ja sam savršen primjer za to.

Političkih primjera za to ima kao u priči. Slobodan ne voli duge priče, pa te primjere oblikuje satikom i stavlja u kratke, ali duboke aforizme. Kratke za plivanje, a duboke za sigurno i pouzdano utapanje. U vodu ili tugu, e, to zaključite sami.

Nekada su kraljeve zabavljale lude. Tada nisu imali opoziciju.

Daj budali vlast, pa ćeš videti kolika je budala.

Što je vođa luđi, više mu se čini.

Mi smo lep narod. Samo su nam izgledi loši.

Kad sanjaš Veliku Srbiju, budi te Veliki Brat.

Jaki smo na psihološkom planu, ali smo slabi na psihijatrijskom.

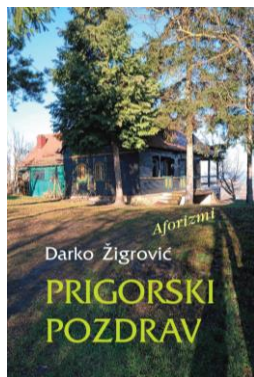
Znade to najbolje naš duhovno duhoviti brat Slobodan Simić, koji je uz dijagnozu našega mentalnog stanja, odredio jaču dozu satiričnih aforizama. Njih treba uzimati ujutro natašte i uveče prije dubokog ili isprekidanog sna. Njegov lijek, za razliku od skupih farmaceutskih, nema ama baš nikakve nuspojave, jer je prepisan dušom iz vlastitih misli i izmiksiran od provjerenih prirodnih sastojaka riječi.

[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak* i u autorovoj knjizi *Obrijani jezik*, „Alma“, Beograd, 2023]

Ivo Mijo Andrić

ZBIRKA VRIJEDNA VIŠE ČITANJA

(Darko Žigrović, *Prigorski pozdrav*. Zagreb: Udruga hrvatskih aforista i humorista, 2023.

Kad u jednom aforističkom rukopisu otkrijete pedesetak dobrih aforizama, onda on svakako zaslužuje da bude ukoričen, makar i u skromnom tiražu. Ali, kad ta brojka bude znatno veća, tada i autor zavređuje da se o njemu i njegovom djelu kaže pokoja pohvalna riječ i rečenica.

Darko Žigrović, aforist iz Svetog Ivana Zeline, prijatno je iznenađenje i osvježenje na hrvatskom aforističkom nebu, na kome desetljećima sijaju brojne zvijezde i zvjezdice balkanskog i europskog aforizma. Od onih iz srednjeg, pa do ovih iz dvadesetprvog vijeka. Duga bi lista bila kad bi ih pisac ovih redaka nabrajao, pa tu zadaću prepuštam našim umnim zborničarima i antologičarima.

Ima zemalja u našem okruženju u kojima autori i u mladim godinama počinju pisati svoje prve aforizme. I koji zarana objavljuju svoje prve knjige. U Hrvatskoj to, u pravilu, nije tako i ovdje se aforisti obično na velika vrata javljaju nakon navršениh trideset ili četrdeset godina života. Takav je slučaj i sa Darkom Žigrovićem koji je, na nagovor urednika i istinskog zaljubljenika u

aforizam Miroslava Vukmanića, pripremio za tisak rukopis knjigu vedrog i veselog naslova: *Prigorski pozdrav*. I dobro je da je tako uradio, jer da nije, hrvatska bi aforistika ostala uskraćenom za jedno iznimno kvalitetno djelo, a sam autor bio bi miljama udaljen od središta nacionalnih aforističkih zbivanja i događanja.

Aforizmi koje smišlja i zapisuje Darko Žigrović bave se gotovo svim aktualnim društvenim, ekonomskim i političkim temama. Iz njih se može lako zaključiti kako je autor dobro informiran o najvažnijim stvarima koje (pre)okupiraju građane zemlje u tranziciji koja se, nakon dugog čekanja, priključila obitelji višemanje razvijenih europskih država. I što je još važnije, kako na sve te stvari, pojave i probleme, gleda otvorenijih očiju, čista srca i na promišljen, realističan i duhovit način. To mogu samo ljudi kojima je stalo do boljitka društva i svih njegovih jedinki i koji ne zaziru – bobu reći da je bob, a popu da je pop, bez obzira što se to mnogima od njih neće svidjeti. Ali, zadaća aforiste i humoriste i jeste da duhom budi uspavanu svijest i riječju raskrinkava one i ono što nije dobro u društvu i što, bez zadržke, treba pod hitno mijenjati. Jer, ako nam „podzemlje smrdi sve do neba“ i ako „ako nam demokracija nudi širok izbor nedostupnih stvari“, onda je vrijeme za mijene i promjene u kojima naša „primarna djelatnost“ neće biti „sakupljanje sekundarnih sirovina“ i gdje „nacionalno blago treba biti u stajama“. I na njivama, u tvornicama, kao i svim drugim mjestima na kojima će ljudi živjeti životom dostojnim čovjeka. Ako to nije tako, a kod nas baš i nije, tada će naši ljudi, nakon završenih škola i fakulteta i stečenih ili ne stečenih radnih iskustava, hodočastiti i radočastiti po svijetu, tražeći sreću koju u svojoj zemlji nisu pronašli. A gore tuge i nevolje u mirna vremena, od te gotovo da i nema.

Uzalud se naši vlastodršci hvale inim rezultatima, kad im narod bježi iz zemlje trbuhom za kruhom i umom za razumom.

Kod nas se četvrt stoljeća od svršetka rata i dalje na mnoga usta pjevaju borbene pjesme i slave svi mogući dani pobjeda i državnosti, što košta vrijedne ljude i odnosi dragocjeno vrijeme, koje bi se moglo racionalno iskoristiti za radne pobjede. Ratnih je pobjeda svakom zdravom raciju, već odavno preko glave. Nastavimo li tako, onda će se opet, u ne tako daleko vrijeme, ostvariti Žigrovićev aforizam koji kaže: „Nema takve krize u koju mi ne bi našli ulaz.“ Ili drugi u kome tvrdi... „Standard nam je tema za stand-up komičare“. Tko misli drugačije, neka u podne prošetna pored pučkih kuhinja, ili pored kontejnera kasno navečer i rano ujutro.

Vrijedni narodi puno rade, a vrlo malo slave. Samoživci ljudi čine obrnuto i to im se kad-tad razbije o glavu. U to su se mnogi bezbroj puta uvjerali, ali prave pouke nisu izvukli. Jer i zašto bi, kad su mnogi „Svoje novačenje, brzo unovčili“ i kad „Vlast donosi povlastice. Ali i poslastice.“

Aforist Darko Žigrović duhovitim kistom slika društvo i njegove anomalije. No, ne bavi se samo njima već, kao odan samokritik, razmatra i svoju poziciju u tom i takvom društvu. Iz te samokritične pozicije osmišljeni su brojni ironični, alegorični i smijeha vrijedni aforizmi. Od onoga u kome kaže: „Kad se sjetim Sizifa, izgubim svaku volju za posao“, preko drugoga u kojem priznaje: „Prebio sam kamatu. A usput i bankara“, pa do onoga u kome rezignirano zaključuje: „Moj kut gledanja na stvarnost je otupio“. E. da bi na kraju odao zahvalnost svima, poniznim riječima: „Zahvalan sam im do groba. Dublje ne mogu“!

Ima u ovoj knjizi aforizama, gnoma, sentenci, mudrosnica, vrcakavih i inih duhovitih, a zrelih i zdravih misli, koje će zadovoljiti znatiželju svakog čitača i vratiti mu osmijeh na lice i radost u dušu. Zato je vrijedi pročitati i ponešto iz nje zapamtiti te, po mogućnosti, primijeniti u svakodnevnoj životnoj praksi. Prave knjige zato se pišu i objavljuju. A pravi pisci zato i postoje. Prepri-

sujem neke od tih aforizama da čitači ne ostanu uskraćeni ako ne pronađu knjigu ili ne čuju *Prigorski pozdrav*.

Sve je više onih koji iz dana u dan – dangube.

Stoka sitnog zuba uvijek je sita politike.

Kreditne kartice su virus svake potrošačke groznice.

Od izborne baze gradi se piramida vlasti.

Samo grobari imaju bogomdan posao.

Bio je mjesečar, a kovali su ga u zvijezde.

Neviđene budale svuda su prisutne.

Mi o vuku, a vuk u toru.

Bio je najbolji u svojoj (de)generaciji.

O sudbini glave često odlučuje pismo.

Para nastaje iz vode, a pare iz znoja.

Među neubrojivima je sve više dijeljenja.

Od pušćanog zrna slab je urod.

Poznajem doušnika sa slušnim aparatom.

Najlakše je držati liniju – manjeg otpora.

Ima ateista koji žive bogovski.

Marks je od kapitala imao samo knjigu.

Tvornica je otišla u stečaj, a masa se pojavila na ulici.

I Tihi ocean zna biti bučan.

Za prljav posao treba imati tri čiste

Ratovanje – ludom radovanje.

A ratova je, nažalost, sve više. To znači da pametniji i dalje popuštaju. Dokle će to tako, to ni narod ne zna. A narod je masa, nije neka klasa, i on ima samo moć izbornog glasa.

[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak* i u autorovoj knjizi *Obrijani jezik*, „Alma“, Beograd, 2023]

Ivo Mijo Andrić

AFORISTIČKE RIJEČI NA DJELU

*(Riječi na djelu – abecedarijum hrvatskih
i bosanskohercegovačkih aforista. Zagreb: Digitalne knjige,
2023)*

U ovom stoljeću na prostorima bivše Jugoslavije napisano je i objavljeno više knjiga aforizama i drugih kratkih misli, nego u stoljećima prije njega. Razlog tome treba tražiti u nemilim ratnim događajima koji su doveli do raspada zemlje i svega što je ona baštinila i stvorila od svoga nastanka do konačnog nestanka. Ti užasni događaji probudili su kod kreativnih ljudi potrebu da misle svojom glavom i da produkte svojih misli zapisuju u kratkoj duhovitoj i britkoj formi, koja ne štedi ni sebe ni druge. Posebno ne štedi vinovnike nakaradnih politika, koje su uzrokovale stradanje stotina hiljada ljudi i uništenje vrijednih materijalnih i kulturnih dobara stvaranih umom i rukama prošlih generacija.

Smisao za humor vrijedna je tekovina naroda našeg podneblja. Ona se manifestirala u svim vremenima, i razvijala paralelno sa razvitkom društva. U pojedinim etapama toga razvitka bila je sputavana ili potiskivana režimskim propisima i lošom praksom, ali nikada nije bila ugušena niti ugašena. Nakon katastrofalnog rata i izvršenih demokratskih promjena, ljudi su počeli slobodnije misliti i zapisivati misli, ukrašavajući ih svim vrstama stilskih figura i jezičnih tvorbi. Tako je na našim prostorima nastao humorističko-satirični i aforistički pokret kakav u novije vrijeme nije zabilježen nigdje u svijetu. Znaju to najbolje oni koji ra-

zumiju i vole tu vrstu književnog stvaralaštva kratkih formi i jakih izričaja.

Individualno stvaralaštvo i bogatu aforističku i humorističku produkciju pratile su i prate organizirane aktivnosti na objavi zajedničkih knjiga, almanaha, zbornika i antologija u kojima su zastupljeni autori iz više država nastalih na prostorima bivše SFRJ. I ovaj zbornik bosanskohercegovačkog i hrvatskog aforizma jedan je u nizu zajedničkih projekata, čiji je osnovni cilj – ostvarivanje što cjelovitijeg uvida u aforističko stvaralaštvo pisaca mudrih, humornih i satiričnih misli koji su rođeni, živjeli, radili i stvarali u ove dvije susjedne države. Dio njih, zbog životnih, radnih i ratnih okolnosti otišao je iz rodne u neke druge zemlje, gdje su nastavili živjeti, raditi i stvarati na ponos zavičaju i svima koji su u njemu ostali.

U pripremi zbornika koristio sam sve dostupne izvore, uključujući i bogatu vlastitu biblioteku u kojoj se nalazi više od stotinu zbirki aforizama, zajedničkih aforističkih zbirki, almanaha, zbornika i antologija. Za većinu njih u posljednjih dvadesetak godina pisao sam recenzije, osvrte i književne prikaze koji su objavljivani u listovima, časopisima i elektronskim medijima diljem bivše države i izvan nje.

U objedinjavanju i sistematizaciji aforističke građe najviše su mi pomogli zbornici i antologije koje su priredili i uredili kolege: Josip Balaško, Jovo Nikolić, Mladen Vuković, Zlatko Tomić, Sabahudin Hadžialić, Đorđe Otašević, Veljko Rajković, Grujo Lero, Ekrem Macić, Tomislav Supek, Jandre Drmić, Zlatko Garvanović, Miroslav Vukmanić, te kolegice: Jasmina Bukva i Deana Sailović. Svima njima najljepše zahvaljujem na sjajnom poslu koga su obavili radi afirmiranja aforističara i aforističkog stvaralaštva na našim prostorima. Isto tako, zahvale upućujem i brojnim piscima aforizma i kratkih misli iz čijih sam knjiga preuzeo vri-

jedne aforizme, epigrame, gnome, sentence i druge mudre i duhovite misli, izreke i umotvorine. Svi su oni zaslužni što se na jednom mjestu i u jednoj knjizi mogu pronaći imena više od tri stotine stvaralaca aforizama iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske od devetnaestog stoljeća do danas. Nažalost, mnoga njihova djela nisam uspio pronaći, tako da ih nisam mogao koristiti pri odabiru priloga za ovu knjigu. Također, nisam uspio pronaći ni bibliografske podatke o nekim autorima koji su pisali ili pišu aforizme, a koji svakako zaslužuju da se sa svojim radovima nađu na njenim ili na stranicama drugih sličnih knjiga.

Da bi se čitateljima pružila prilika da bolje upoznaju autore i njihova djela, uz skraćeni izbor aforizama i drugih misli, navedeni su osnovni biografski i naznačeni neki bibliografski podaci vezani uz broj objavljenih knjiga i zastupljenost u drugim zbornicima i antologijama. Od svakoga autora i autorice izabrano je tri do deset aforizama koji prezentiraju njihovo stvaralaštvo, ne ulazeći u vrijednosne sudove niti u kvantifikaciju njihova stvaralaštva. Doprinos svakoga ponaosob, odredit će čitatelji u sadašnjem i budućem vremenu.

Želim svima vama vedro i veselo čitanje aforizama i drugih misaonih uradaka zapisanih u Riječima na djelu hrvatskih i bosanskohercegovačkih aforista i aforističarki.

[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak* i kao predgovor
Abecedarijumu hrvatskih i bosanskohercegovačkih aforista]

Ivo Mijo Andrić

DOBROHOTNE MISLI I IZREKE

(Ivica Kesić, *Produženi espresso*. Kreševo: HKD Napredak, 2023)

Duže od pola stoljeća pišem i objavljujem aforizme i druge kratke misli i izreke humornog i satiričnog sadržaja. Za svo to vrijeme nikad me nitko nije pozivao na informativne razgovore niti prigovorio da sam nekoga uvrijedio ili oblatio zapisanim mislima i riječima. Možda se to nije svima svidjelo, a možda se netko u njima osjetio prozvanim i uvrijeđenim, ali to je ostalo među nama i izvan domašaja otvorene ljutnje i javne rasprave. Moguće je da su me u nekim državnim službama stavili na spisak nepoćudnih i režimu neprihvatljivih osoba, no to je ostalo prekriveno velom tajne. U narodu bi se reklo, zameteno šutnjom administracije koju sam osjećao kad sam tražio posao u državnoj upravi ili očekivao potporu za objavljivanje knjiga koje sam pisao. Tako je to u životu uvijek bilo i uvijek će biti dok je ovoga svijeta i ljudi u njemu. I nije to samo moja stvar i problem, već je to stvar i problem svih ljudi koji na sličan način gledaju i reagiraju na sve oko sebe.

Podjednako se to odnosi i na Ivicu Kesića pjesnika, aforističara i pisca kratkih misli iz sela Vranci pokraj živopisnog bosanskohercegovačkog gradića Kreševa. Nekad kasabe u turskom vremenu, a danas modernog mjesta koje se ponosi svojom rudarskom, topioničarskom, zanatskom i trgovačkom prošlošću. I sa-

dašnjašću, uljepšanom gradnjom i naprednim privrednim razvitkom.

Pjesnik i spisatelj Ivica Kesić u svojim srednjim godinama života otkrio je osobnu nadarenost i potrebu da piše o svemu što ga inspirira i tangira u svijetu koji ga okružuje. Kako o onom lokalnom i ljudskom duhovnom, tako i o širem i univerzalnom. Iz te intelektualne nadarenosti i potrebe rodilo se i izraslo nekoliko knjiga poezije i aforizama. Zasad su to njegovi uspješni rani radovi, ali s vremenom će to, nadam se i vjerujem, prerasti u pravo i vrijedno književno djelo. Svi uvjeti za to postoje i treba ih samo do kraja iskoristiti i pretočiti u nove pjesničke i prozne knjige.

Pisanje poezije rađa se iz ljubavi i to je tako bilo odvajkada. Ali pisanje aforizama i drugih kratkih misli potječe iz Antičke Grčke i Rima i ono je misaoni proizvod toga vremena, koji se razvijao i usavršavao do današnjih dana. Kako sada stvari stoje, razvoj te vrste umjetničkog stvaralaštva nastaviti će se u budućnosti još dinamičnije i uspješnije nego što je bilo u prošlim vremenima. Na takav zaključak upućuju brojne nove napisane i objavljene zbirke aforizama i drugih kratkih misli balkanskih i evropskih pisaca, potomaka starih Grka i Rimljana. Dakako, i Slavena koji su kasnije došli na ove zemljopisne i povijesne prostore, a kojima porijeklom pripada Ivica Kesić, kreševski spisatelj.

Aforizam i kratka misao koju baštini i zapisuje Ivica Kesić, nastala je u vremenu nakon užasnog rata u Bosni i Hercegovini i na prostorima bivše Jugoslavije. Zato je ona odraz i slika svega onoga što se događalo i događa u toj maloj zemlji opterećenoj sumornom prošlošću i neizvjesnom sadašnjošću i budućnošću. Sve mu tome kumovale su loše politike i vjersko-nacionalne podjele koje stoljećima drže u okovima cijeli ovaj prostor, obdaren prirodnim ljepotama i rudnim bogatstvima. Te ljepote i bogatstva bile su i ostale metama bogatijih i jačih sila i država koje su ih že-

ljele prisvojiti sebi. Nekada oružjem, a danas modernom ekonomskom i političkom ekspanzijom odnosno globalizacijom. Gdje je tome kraj ne znaju ni proroci, a kamo li manje-više znani književnici.

Krupna je to tema za pisca Kesićevog literarnog formata, pa se on u svojim aforizmima, gnomama, sentencama i drugim mudrim i humorističko satiričnim izrekama, bavi pratećim naka-radnim društvenim pojavama i problemima koji muče i opterećuju obične male ljude, ali i one koji vrše političku i ekonomsku vlast. Zapravo, pisac samo bilježi te efemernosti i negativnosti, dajući im ironičan, alegoričan, paradoksalan i satiričan ton. Leksički, jer jezik je njegovo jedino i učinkovito sredstvo rada i stvaranja.

U njegovoj obradi nalazimo raznovrsne stilske figure koje slikovito prikazuju, i insertno predočavaju stanje svijesti i pragme kod nas i u svijetu. Za ilustraciju navodim samo neke od tih kroki slika i prilika koje u zbirci *Produženi espresso*, svaka za sebe, dovoljno govore o tome što je autor osjetio, vidio i zapisao. *Za demokraciju smo se izborili. Neimaština je došla sama od sebe; Prošao je sito i rešeto, pa ostao na cjedilu; Kad krenete grlom u jagode, obično završite u banani; Spadaju li u sisavce i oni koji su sisali vesla; Da niste išli ispred vremena, ne bi vas pregazilo; Da su gladni na vlasti, siti bi im vjerovali; Žedni istine i pravde, najčešće popiju batine; I psi rata žive na državnim jaslama; I šipak je nekad bio ruža; Režije su sve skuplje, a režiseri sve jeftiniji; Naše društvo je otvoreno. Puše na sve strane; Ako vam ni jedna vlast ne leži, možda biste trebali ustati...*

Mogli bi se tako nizati aforizmi i ukrasne misli u nisku bez kraja, ali i ovih nekoliko citiranih govore o raskoši duha i riječi Ivica Kesića i njegovoj potrebi da ih kaže svijetu. Hoće li to netko čuti ili pročitati, to više nije piščev, već društveni problem. Da li će se na njih samo nasmijati ili iskazati ljutnju, a možda i prijet-

nju, to znaju samo čitači i slušači. I, dakako, oni kojima te riječi mogu zasmetati. A to su, prije svih, pripadnici vlasti i politike svih boja i smjerova u modernom svijetu. Od lokalnog, preko regionalnog, državnog, kontinentalnog i međunarodnog nivoa.

Jer, vlasti svih država svijeta, počev od Afganistana, Albanije, Alžira, Andore, Angole, Argentine, Armenije, Austrije, Australije i Azerbejdžana, pa do Zaira, Zambije, Zimbabvea, Zenortskih otoka i, naravno, Vatikana kao najvećeg moralnog autoriteta svijeta, manje ili više, griješe prema svojim građanima i na štetu svojih podanika. Zašto bi onda aforisti i drugi vedri i veseli dobronamjernici prešućivali te pogreške i štetna djelovanja političara, izabranih predstavnika naroda i drugih moćnika. Zašto bi živjeli zatvorenih očiju i ušiju, zatočenih misli i ukočenog jezika. Niko nema pravo nametati nam šutnju kao odgovor na sve nepodopštine i zla što ih čine oni kojima je povjereno da nas štite i predvode na putu u bolju, izvjesniju i ljepšu budućnost. Ako neko misli drugačije, neka to mišljenje zadrži za sebe i sebi slične, ili baci u mutnu i duboku vodu zaborava.

Sloboda govora i pisane riječi prvo je i posljednje slovo abecede demokratije koga nitko ne bi trebao, niti smio ugrožavati i ograničavati. Ona bi morala biti vrhovni zakon prirode i svevišnje sile koju mnogi nazivaju Bogom, a koga ljudi samo prepisuju u svoje ustave i druge propise nužne za održavanje reda i mira u svojim državama i na planeti Zemlja. Sve drugo bilo bi neprirodno nametanje od strane onih koji zlorabe silu kao oružje radi potčinjavanja drugih, ponajčešće, manjih i slabijih.

[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak*
i kao pogovor knjizi *Produženi espresso*]

Ivo Mijo Andrić

MUDRE RIJEČI ZA SRETAN PUT

(Marinko Mijović, *Poslije krize 1933*. Zagreb: Digitalne knjige, 2023)

U hrvatskoj književnosti rijetke su knjige nastale udruženim snagama dvojice autora. Daleko su brojnije individualne i grupne, koje priprema i objavljuje više autora. Ovo dvoknjižje devedesetogodišnjeg Marinka Mije Mijovića aforističara iz Pule i moje malenkosti, nastalo je na Mijovićev poticaj i moj urednički angažman.

Kad sam pod kraj gospodnje 2023. godine od Marinka primio snop kopiranih, a na pisacem stroju ispisanih 1200 aforizama, gnoma, sentenci, izreka i drugih nefiltriranih misli, s prijedlogom da objavimo zajedničku knjigu kakvu sam prije toga objavio s pokojnim Tomislavom Supekom, odmah sam se prihvatio uredničkog posla i krenuo u čitanje i pročišćavanje obimnog materijala. Iz tog, ni malo jednostavnog i lakog posla, nastao je Mijovićev dio knjige u koga je uvršteno oko 500 njegovih aforističkih i drugih misli i izričaja. Te su misli razvrstane u nekoliko ciklusa, više radi bolje preglednosti, nego li tematske, stilske i druge srodnosti.

Marinko Mijo Mijović cijeli je radni i najveći dio životnog vijeka proveo u Puli, u koju je doselio iz svoga rodnog Plava, smještenog pokraj lijepog crnogorskog Plavskog jezera. U Istri je ostvario sve o čemu je u mladosti sanjario i što su mu vrijeme i društvene okolnosti omogućile i dopustile. Radio je poslove koje

je volio, stvorio obitelj koju je želio i zapisivao misli koje su mu padale na pamet, kako bi to naš narod kolokvijalno rekao. Posao ga je, nakon četiri desetljeća predanog rada, doveo do zaslužene mirovine. Obitelj se podigla i razmnožila do unuka i praunuka. A misli raširile, produbile i grupirale u deset vrijednih zbirki koje mogu služiti na ponos i diku svakom uspješnom aforisti, misliocu i satiričaru.

Duhovno i duhovito stvaralaštvo Marinka Mijovića proteže se u svim smjerovima do kojih može doprijeti ljudska misao, i odakle se može izlučiti leksička građa za aforizam, gnomu, sentencu i bilo koju drugu izreku vezanu uz ljude, prirodne i druge pojave i događanja. Ima tu satiričnih opaski na politiku i političare, promišljenih komentara vezanih uz pretvorbenu, u osnovi, pljačkašku privatizaciju, vedrih i ironičnih osvrta na sve naše pogotke i promašaje na životnom polju i svega drugoga što oči zapaze, sluh odsluša, um osmisli, glas izgovori, a ruka zapiše kao jezičku tvorbu neograničenoga roka trajanja.

Živimo u vremenu koga od milja zovemo turbulentnim, i u kome se često ne zna tko koga i zbog čega!? Zna se jedino da u njemu jači slabije tlači, zatire i slaže pod zemlju kao slamno snoplje netom ubranoga žita. Gledamo to svakodnevno na televiziji i čitamo u novinama i na internetu. Lud je zbunjenog oduvijek proganjao, ali ne tako masovno i sramno kako to danas čine ini moćnici i sile prema nemoćnima i kruha željnima.

Humoristi i aforisti u tom vremenu zapisuju, ili će zapisivati svoje misli i poruke i ostavljati ih u amanet dolazećim generacijama. Na njima je da čitaju i pamte ono što njihovi preci stvorili i prošli da bi obogatili vlastite i tuđe živote. Ova knjiga samo je jedna mala zraka duha za osvjetljavanje puta kojim idemo od izvjesnog danas u neizvjesno sutra.

Pisanje je djelatnost koja nema privremen i ograničen do-
met djelovanja. Ono izvire iz prošlog i sadašnjeg vremena i širi
se ka budućnosti na sve prostore do kojih može doprijeti ljudska
riječ i misao. Svjestan je toga i Marinko Mijović, pa on svoje pisa-
ne tragove nastoji učiniti vidljivim ne samo sadašnjim naraštaji-
ma već i onima koji će doći u narednim desetljećima i stoljećima.

I na ovim stranicama koje su potpisane njegovim imenom i
prezimenom zapisane su misli, aforizmi i satirične žaoke koje
oslikavaju današnjicu u svjetlu koje nije blistavo ni mirno, kako
bi to dobri i karakterni ljudi željeli. Ovo je vrijeme ispunjeno su-
kobima, nemirima i ratnim požarima koji odnose ljude i uništa-
vaju dobra koja su oni mukotrпно stvarali u bliskoj i dalekoj pro-
šlosti. Za sve to najveću odgovornost snose današnji političari i
državnici koji, umjesto dogovora i sporazuma, koriste ubojita
oružja za dokazivanje snage i nadmoći nad slabijima i nemoćni-
ma. U toj pomami sile i nasilja najviše stradaju djeca, žene, starci
i starice, koji su izloženi brutalnostima kakve ljudski um teško
može zamisliti, a još teže prihvatiti. No, sve se to događa pred
očima svijeta koji, osim verbalne osude, nema moći da se suprot-
stavi nasilnicima i promotorima zla i ljudskog pomora.

O ljudskom dobru i zlu pjesnici pišu pjesme, pripovjedači
priče, prozaisti romane dramatičari drame, a aforisti i satiričari
aforizme i epigrame. Svako od njih na svoj način nastoji ukazati
na zlo i njegove vinovnike i ohrabriti slabe da ustraju u vjeri i op-
stanu u nadi, da će doći bolji i sretniji dani u kojima će, umjesto
rata, zavladati mir. I to ne mir sa okusom rata, već mir kao stanje
opće slobode i jednakosti svih ljudi na svijetu. Za to se vedrim
mislina bore aforisti i humoristi, koristeći satiru kao leksičko
sredstvo upereno prema onima koji čine zlo i remete svaki pri-
rodni i ljudski sklad.

Ova knjiga ima samo jedan glavni cilj i zadaću, a ta je: da vas razvedri i da vam, po mogućnosti, vrati osmijeh na lice i radost u dušu u poplavi crnih vijesti sa svjetskih ratišta i sivih primisli na krizna ekonomska i društvena stanja koja proizvode zlodusi i zlotvori što pripadaju našoj ljudskoj vrsti. Ima ona i više sporednih ciljeva, a njih će te pronaći na stranicama koje će te, nadam se do kraja pročitati i koristiti u svom daljem radu i životu. Hvala vam za to, i sretan vam put u blisku budućnost.

[Objavljeno na portalu *Satiragora*, Pljevlja, 2023,
te kao predgovor u knjizi *Poslije krize 1933*]

Ivo Mijo Andrić

SATIRIČNE MISLI ZA PAMĆENJE

(*Zbornik aforizama*. Žitkovac: Udruženje stvaralaca u kulturi „Zavičaj“, 2023)

Aforističko stvaralaštvo u Srbiji doživjelo je takav procvat u dvadeset prvom stoljeću kakav nije zabilježen nigdje u svijetu. Osnovano je više udruženja aforista, pokrenuto nekoliko aforističkih listova i časopisa, organizirani brojni natječaji, festivali i manifestacije u mnogim gradovima i mjestima gdje su djelovali ili djeluju istaknuti aforisti i humoristi. Jedini problem koji je prisutan u radu i djelovanju aforista i humorista na našim prostorima, jeste slaba ili gotovo nikakva materijalna i moralna podrška od strane državnih i lokalnih institucija te pojedinaca iz oblasti kulture i nositelja vlasti. Njima očito smetaju humor i satira jer su dobrim dijelom vezani uz neučinkovitost vladajućih struktura i političara skoro na svim nivoima upravljanja državnim i društvenim poslovima.

Ali, bez obzira na slabu podršku, pisci i stvaraoci humora i kratke duhovite misli rade svoj posao na zadovoljstvo ljubitelja smijeha i vedrine i tako će nastaviti, makar od vlasti ne dobili ni 'prebijene pare' niti zeru potpore. Duh mora živjeti i kad tijelo onemoća i ostari. Smijeh mora opstati i kad tuga zavlada zbog zla i ratova koje nameću loše politike i još lošiji političari. Oni su danas postali istinska sramota svijeta jer, umjesto da sukobe smiruju, oni ih još više raspiruju. Uzalud UN i Vatikan mole za mir,

kad ih vinovnici zla ne slušaju i ne čuju. Zapravo i čuju ih i slušaju, ali ih ne poštuju i ne uvažavaju ni koliko je 'crno pod noktima'.

Pišem ovo i ovako nakon odslušanih užasnih vijesti o novom ratu na Bliskom istoku i pojasu Gaze i pročitanoj Zborniku aforista sa IV konkursa – Dani satire „Pavle Tončić“. Vijesti tužne i žalosne, humor vedar kao vedro nebo u koga gledamo kad se nadamo i radujemo boljim i ljepšim danima i godinama.

Nagrade na konkursu su dodijeljene i podijeljene kako je žiri odlučio, a urednici Miodrag Tasić, Katarina Gajić i Dušan Mijajilović – Adski, odlučili su prirediti zbornik sastavljen od najboljih aforizama svih učesnika. Tako je nastala nevelika zbirka mudrih satiričnih misli koja će se čitati najmanje do sljedeće konkursne godine. Lijepo je to i za svaku pohvalu organizatorima i porodici rano preminulog aforiste i humoriste Pavla Tončića, koji su se pobrinuli da djelo živi i kad pisca nema više među nama.

U zbornik su uvršteni radovi 118 učesnika koji žive na prostorima bivše SFRJ. Tu su i autori i Bugarske, Kanade i Mađarske, koji govore i pišu našim jezicima. Široka i moćna ekipa predvođena imenima aforističara i satiričara velikog formata kakvi su: Željko Žele Jovanović, Miladin Berić, Ljubomir Ilić, Marina Raičević, Pavica Veljović, Ekrem Macić, Vladislav Vlahović, Živko Đuza, Zoran Doderović, Đurđa Vukelić Rožić, Dinko Osmančević i drugi. Među njima je i najmlađa učesnica Jovana Glidžić, učenica sedmog razreda osnovne škole. Dovoljno da zbirka pobudi pažnju svih ljubitelja aforizma i satirične misli koji prate ovu vrstu književnog stvaralaštva.

Objava ovakvih zbornika ima višestruko i dugoročno značenje jer proširuje knjišku bazu, produbljuje komunikaciju sa čitaocima i širom javnošću i ostavlja u nasljeđe humorističko i satirično stvaralaštvo današnjeg vremena. Kad jednog dana više ne bude nas koji smo pisali i danas pišemo, ostat će naši duhovni

tragovi koje će slijediti budući naraštaji tvorca humora i satire na našim i širim prostorima. Širina i jasnoća tih tragova čitat će se iz aforizama i misli kakve su ove koje prenosim iz zbornika kao preporuku da se i sami okušate u zapisivanju svega onog duhovitog i vrijednog što vam padne na pamet. Tako su nastali mudri aforizmi i satirične misli koje slijede od autora čija imena navodim u zagradama:

*Kad sam odlučio odavde da bežim, nisam ni slutio da ću postati „vođa puta“. (Vladislav Vlahović)

*U ovoj državi tri obroka imaju samo oni u zatvoru. I oni koji bi trebali biti u zatvoru. (Miladin Berić)

*Da se glupost može unovčiti Vođa bi živio od sopstvenog rada. (Pavica Veljović)

*Ko krade ide u zatvor. Osim ako ukradeno ne podeli s kim treba. (Radoje Nikolić)

*Današnji čovjek ima bolji standard, ali Krapinski pračovjek je imao riješeno stambeno pitanje. (Aljoša Vuković)

*Neki odrastu u pedesetima, neke ta nesreća zaobiđe. (Đurđa Vukelić Rožić)

*Ne možete kupiti narod. On se već prodao. (Milorad Č. Čosić)

*Žene koje čekaju princa najčešće završe s konjem. (Slavica Maksić)

*Investirajte dio sredstava u alkohol i sigurno ćete ih povratiti. (Avdo Bašić)

*Osipa im se biračko telo, zato ih i sorbi. (Marina Raičević)

*Okrenuli bi mi leđa Evropi da se ne plašimo za zadnjicu. (Mimir Vasić)

*Dobili smo od slepog vođe naočare, pa sad vidimo kuda idemo. (Milenko Ivanović)

*Srbija je četvrta najsiromašnija zemlja u Evropi. Ponovi smo ostali bez medalje. (Željko Žele Jovanović)

*Narod je kao toalet papir. Svi ga se sete kad je nužda, (Anastas Nasteovski)

*Za brak je potrebno dvoje. Za sreću još manje. (Ekrem Macić)

*Zaobišli su me u širokom lukavstvu. (Darko Žigrović)

*Kod nas buja samo buja mašta. (Živko Đuza)

*Za doktorat, nekima je dovoljan samo kopir aparat. (Ljubomir Ilić)

*Živeli bismo mi kao u raj u da ovo nije raj za lopove. (Zoran Doderović)

*Svi su ljudi braća – Karamazovi. (Dinko Osmančević)

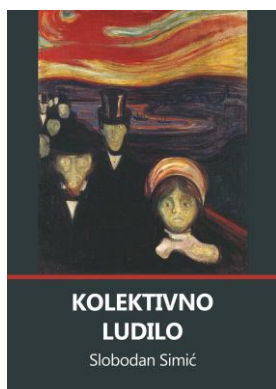
Na stranicama zbornika nalaze se još desetci sličnih misli i aforizama koje vrijedi pročitati. I, dakako, nasmijati se njihovom duhovitom sadržaju i mudrosti njihovih tvoraca.

[Objavljeno u elektronskom časopisu *Šipak* i u autorovoj knjizi *Obrijani jezik*, „Alma“, Beograd, 2023]

Ratko Božović

POZORNICA TEATRA APSURDA

(Slobodan Simić, *Kolektivno ludilo : aforizmi*. Beograd: Alma, 2022)

U Simićevom aforizmu, ova kratka forma i kad je proizvodila i dosetku ili maksimu nikada se nije udaljila od humornog i ironijskog ishodišta. Zato je za potencijalitet njegovog aforizma bilo izuzetno važno prikloniti se jeziku koji može izazvati varnicu, koja i kad samo sevne ostaje zapamćena. Ostaje i britkost i odsečnost u oblikovanju delotvornog aforizma. A u njemu se pokazuje koliko je jezik značajan i za kritičku i misaonu pregnantnost. Poetika minimalizma, nasuprot baroknoj razućenosti, jezičkim sažimanjem stiže do jezgra smisla, do kristalizacije značenja. Višeznačnost i dvosmislenost jezičkog potencijala i jezičke igre omogućavaju snagu lucidne poente. Poenta našeg aforističara, lišena kontradikcija, uverljivo je domišljena i jasno je oblikovana. To je i razlog što je ostala daleko i od isprazne retorike i simulirajućeg patosa. Tako se uspostavljao i kritički medijum, kome se pridružio neizostavni paradoks kao majstorija dosetljivosti. U Simićevom aforizmu jezik je i podsticajan i aktivan i delotvoran. Štaviše, je-

zik nije samo posledica mišljenja nego i njegov inspirišući graditelj.

Naš autor kontroliše aforizam da ne uplovi u haotičnost, u proizvoljnost, u kalambur, u ačenje. Tako je otklonjena i opasnost od prisustva misaonog haosa i nemisleće improvizacije. To je važno reći i zbog toga što izražajne moći jezika mogu da zavedu, naročito ako govorni galimatijas prevlada kritički duh i logičke podsticaje. Nobelovac Ivo Andrić je u spisu *Znakovi pored puta* prepoznao aforizam kao „tanak led“ i „ogledalo u koje mi hvatamo ljude i svet oko sebe, a pri tom ne primećujemo da se u njemu ogledamo i pokazujemo i mi sami, sa svim našim pomislama i namerama“. Suštinski, tako je realizovao ovaj izbor aforizama i Slobodan Simić. Njemu je blisko uverenje da se u aforizmu iskazuje saznanje koje nije neophodno dokazivati, ali od koga se očekuje misaona novost, novost kao neočekivanost. U realizaciji aforizma, njemu je veoma blizak i teoretičar književnosti Zdenko Škreb, koji podseća na Bekonovo mišljenje o novovekovnom aforističaru od koga se traži i značaj tematske preokupacije i umeće književnog oblikovanja.

Umetnost aforizma Slobodana Simića u velikoj meri oblikovana je poput mini-književne forme i kritičke formacije znamenitog Stanislava Ježi Leca. Razmišljajući o Lecovom stvaralaštvu, Gabriel Laub tvrdi da „aforizmi ne samo da čitaocima postavljaju zahteve, oni im se obraćaju, agresivno i neodbranljivo, zbog svog izbrušenog vrha, iznenađujućih tokova misli, svoje duhovne ubojitosti“. U spisu *Umetnost smeha*, Laub beleži: „Poezija i filozofija ostavile su aforizmu u nasleđe preciznost forme i preciznost mišljenja. Nauka preciznost posmatranja. Od filozofske definicije aforizam se često razlikuje samo svojom umetničkom višesmislenošću.“ Nije u pitanju dvosmislenost, kao značenjska neodređenost, jer se uopšte ne radi o dvosmislenosti kao en-

tropiji, i misaonom neredu nego o značenjskoj polivalentnosti. Stanislav Ježi Lec je zapisao: „Kad mi se prebaci da sam dvosmi-slen, reč je upravo o tome da sam nedvosmi-slen.“ Kad se želi za-obići mnogosmi-slenost, a nastoji izbeći pojednostavljanje, neo-phodno je aforizam precizno oblikovati. A dokazi Ivana Fohta da je aforizam istovremeno umetnički i filozofski oblik potvrđuju Simićeva misaona i umetnička osvešćenja. Foht u studiji *Unutrašnji mehanizam aforizma* piše: „Aforizam je jedinstven i totalan spoj umjetnosti i filozofije – jedinstven utoliko što su umjetničko i filozofsko u njemu u jednom i istom elementu stopljeni, a tota-lan u tom smislu što je sve umjetničko prešlo u filozofijsko i sve filozofijsko u umjetničko, što nijednim svojim dijelom ova dva ingrisiensa ne ostaju po strani, odnosno nisu samostalni“. Pošto je utvrdio da je „paradokson osnovni pokretač aforizma“, for-malna obeležja ove umetničke, ali i filozofske mini – tvorevine, Foht pokazuje da „ono što je u sadržaju bilo preocjenjivanje, u formi se javlja kao obrat: kao paradoks, antiteza ili inverzija, na sve moguće načine koji mogu djelovati iznenađujuće i neočeki-vano. Neočekivanost je opća crta svih aforizama, svojstvo bez kojeg aforizam ne može“. Neočekivanost u tvorenju misaone po-ente aforizma nikad nije izostajala kod autora ove očaravajuće i gorke knjige.

Kao čovek novog vremena, kao kritičar i analitičar koji je spreman da obznani svu trulež i patologiju svakidašnjeg života naopake stvarnosti, Simićeva misao je individualizovana do naj-ličnijeg samoodređenja, do vlastite skale vrednosti. I u tome je sadržana njegova kreativna delotvornost i sposobnost da proni-ke i u ovovremena individualna posrnuća ali i u društveni teatar apsurdna, u kome je pojedinac osuđen da postane izigrani igrač ili igračka. „U teatru apsurdna mi smo pozornica“, kazuje aforističar. Tu je sve rečeno. To je teatar silnih društvenih bremenitosti i ne-

merljivih poremećaja. U njemu su se našli i poniženi i uvređeni, žrtvovani gubitnici, ali i bahati i šupljoglavi moćnici. Tu su i ljudska ništavila i čudovišta svakojakih izopačenosti. U sizifovskom pregnuću da ih jasno prepozna, aforističar je smatrao da bi ih valjalo dešifrovati do kraja, pokazati njihove nepodopštine, pokvarenosti, podvale i zločinjenja, nerazumnosti i gluposti, ali bez sentimentalnosti i bez izuzimanja bilo koga, ko je „zaslužio“ da bude izložen kasigovanju. Nije bilo ustupaka ni konzervativnom mentalitetu, ni sluđenim vođama ni njihovim izgubljenim podanicima. Što je najgore: „Daleko smo od pameti. I daljina je učinila svoje“. Tu se već ništa ne može učiniti. Ostaje samo sumorno saznanje da svako vreme ima sebi primerenu čeljad, ali i da svaki čovek nema svoje, sebi blisko vreme. Tada se zna – ko je na gubitku.

U stvari, autor je hteo je da bude istinit pred sobom samim, istinit u odnosu na sve što se našlo u njegovom vidnom polju, na sve što se ticalo posrnule egzistencije u kriznom i tranzicionom vremenu. A ona se ispoljavala kao ekstremno ponašanje, kao individualno i kolektivno ludilo, maltene kao ludilo naroda, ovdašnje i svakidašnje ludilo. „Posle kolektivnog slepila dolazi kolektivno ludilo“. Tako kazuje aforističar. Da bi sve bilo jasnije, sledi i dopuna ovom ironijskom iskazu: „U kolektivnom ludilu individualne su samo dijagnoze“. Pritom aforističar nije morao da se služi ni fikcijom ni maštom; nije morao ni da izmišlja ništa što stvarno nije postojalo. U stvari, to je bilo i najteže ne samo zbog autorove indignacije i mučnine što se suočava sa naopakom stvarnošću nego i zbog teškoća da verodostojno obznani umno viđenje sunovrata društva i mnoštva njegovih pripadnika, a da nikog ne isleđuje niti mu popuje u ime individualnih saznanja. Satiričar nije bio spreman da to čini bespogovorno i pretenciozno. To mu i ne pripada jer on nije ni političar ni ideolog ni de-

magog već umetnik, koji se prihvatio ozbiljne zadaće da svojim slobodnim mišljenjem objavi neophodnost skidanja ogavnih maski, kako bi se stiglo do istine o totalitu društva, o karakteru njegovih pripadnika.

A to što je otkrio istinu o sebi kao stvaraocu najviše je što je mogao da učini. Učinio je to kao slobodan čovek našeg vremena i kao misleći pobunjenik. U tom smislu, Simić se u mnoštvu svojih knjiga odavno iskazao kao prestupnik koji nije pristajao da peva u obezličenom horu ni zbog moranja ni zbog konformizma. On je uporno i dosledno ostvarivao transgresiju, prekoračenje. Činio je to najviše zbog toga da bi se usprotivio svetu bolesno politizovanom i vulgarno agresivnom. Zato mu je kao kritičaru i misliocu bila i najbliža filosofija prestupništva. To je ono temeljno svojstvo koje su oživotvorili i naši najuzorniji umetnici aforizma u koje svakako spada i rasni aforističar Slobodan Simić.

Ako je to tako, a jeste, onda je razumljivo što je u svoje kazivanje – od satire, od humora i od smeha – koristeći jezičke i misaone igre, uz pomoć izrazitog analitičkog duha nastojao da uvuče i svoje pristaše, svoje čitaoce. Simićevi aforizmi su, u stvari, na diskretan način u znaku satirične konsekventnosti ali gorkog i humora i smeha od nevolje. „Plaćemo od smeha. Samo nam fali smeh“. Ovaj aforizam našao se u blizini sledećeg: „Naš život je tužna priča. Ali veseo aforizam!“ Takva veselost ide sa smehom, ali ne bilo kojim nego sa onim od srca. A smeha od srca neće ni biti, ako ne bude prisutna kao suza čista sloboda. To je ona sloboda koju je umetnik aforizma već obezbedio kad se upustio u svoj donkijotizam, u svoja nepristajanja da se održava život bez hrabrosti, istine, lepote, ideala i snova. A kad toga nema, onda opstaje čovekovo trajanje u vlasti banalnosti, ali i bez nesputanog smeha. I smeh i humor pojavljuju se kao sunčana obala života, kao temeljne kategorije spontaniteta. Suočavajući se sa mno-

štvom beslovesnosti i bahatim bezumnicima, teško je reći da li je aforističar bio više podstican svesnim ili nesvesnim uticajima ili pitanjima o smislu i besmislu, ali uvek je ostajao udaljen od hepi-enda, daleko od optimističke samoprevare.

Znamo da su i filosofi i naučnici zastajali pred zagonetkom smeha, da su slegali ramenima pred tajnama humora. Još je Aristotel tvrdio da biće postaje čovek od onog trenutka kad počne da se smeje. Identifikujući iskustvo ozbiljnog i smehovitog u svetskoj književnosti, Mihail Bahtin dolazi do zaključka o njihovoj komplementarnosti i uzajamnosti. Žil Lipovecki, u oglecima o savremenom individualizmu, koje je naslovio *Doba praznine*, posebno tumači istoriju komike i smeha. Za današnji humor Lipovecki kaže da je *luckast i hiperboličan*. U usahnuću smeha on vidi manifestaciju *desocijalizacije* komunikacije i oslabljenu sposobnost za smehotvorstvo. Sve je to našem aforističaru poznato i kao psihijatru i kao istraživaču patologije naših neveselih dana. U spisu *Problemi komike i smeha*, Vladimir Prop smatra da su ljudi, koji nemaju moralnog ubeđenja – hladni, kruti i glupi. „Ako je smeh“, piše Prop, „jedna oznaka opšte ljudske darovitosti, ako su za smeh sposobni daroviti i, uopšte, normalni živi ljudi, onda se nesposobnost za smeh može ponekad protumačiti kao posledica ograničenosti i krutosti“. Bio je u pravu Vladimir Jankelevič kada je tvrdio da „humora nema bez ljubavi, ni ironije bez radosti“, kao i to da čovek, zahvaljujući humoru, ostaje sposoban da sve snažno, spontano i neizveštačeno doživi. Zapaženo je da se nikad ne smeju osobe hladne glave i ledena srca.

Veselin Čajkanović je pisao da u narodu postoji verovanje da je „smeh utuk na demone“. U našem kulturnom obrascu i ratničkom mentalitetu smrtna ozbiljnost je na mnogo većoj ceni od smehovne vedrine. Simićev stariji kolega, psihoanalitičar i akademik Dušan Kosović, u studiji *Stres*, pokazuje kako smeh uzima

ličnost „pod svoje“, kako čitav organizam odgovara na „njegove ritmove“ i kako se uspostavlja hormonska ravnoteža. On piše: „Dokazano je da su ljudi koji su humor i smeh prihvatili kao svakodnevni način života, kao optimističko viđenje realnosti, kreativniji, životniji i podsticajniji ne samo za svoje životne planove, nego za sredinu u kojoj žive“. A u knjizi *Dode mi da poludim*, Kosović se određuje i prema humoru: „Često se tvrdi da humor nije «dar» duha, nego blagotvornog srca. Nisam u to siguran, jer verujem da humor dolazi iz najdubljih slojeva bića, iz njegovog arhetipskog i nesvesnog, ali iz celokupne čovekove složenosti“. Pored toga što je atak na rigidnost, uštogljenost i umišljenost, verovatno smeh ima i terapeutsko i kreativno zračenje. To nije bilo od malog značaja ni u Simićevom aforizmu, koji je stizao i sa empatijom i altruizmom.

Što se tiče naše traumatične istorije, naš istorijski udes bilo je teško pratiti bleskom ironije, kalamburom humora i prostodušnim smehom najviše stoga što se društvena stvarnost našla u blizini tragičnog i ružnog, pa je bilo suženo pulsiranje smehotvorstva. Ipak, valja se setiti i mišljenja Isidore Sekulić da tragika donosi katastrofu i kaos, a humor uspostavlja red i mir u haosu. Da bi se odbranila čovekova sloboda i njegovo dostojanstvo, u Simićevom stvaralaštvu u kome je prisutna i satira i humor i smeh dolaze i da unesu nemir i da uzbuđe i da prošire sužene vidike i da trgnu sebeljupce iz umilne uspavanosti i egoističke ravnodušnosti. Verujem da mu je zato bila i najpodsticajnija Njegoševa čudesna ideja „neka bude što biti ne može“. To se našlo i u temeljima njegove etike i njegove estetike. A autor kao nespokojni homo ludens nadmoćno je odbranio i svoju slobodu i svoju kreativnost.

[Objavljeno kao pogovor]

Aleksandar Čotrić

SPOJ FILOZOFIJE I POEZIJE

Galina Lazić Vuksanović, *Dok je život skužio već se opružio : aforizmi*. Zemun: Književni klub „Ivo Andrić“, 2023)

Galina Lazić Vuksanović je značajna književna figura, poznata i afirmisana pesnikinja i aforističarka, objavljivana u listovima i časopisima i nagrađivana na konkursima i literarnim smotrama.

Ovom knjigom još bolje je upoznajemo kao autorku najkraće književne forme, koja se dosledno drži maksime formulisane od američkog pisca Marka Tvena da je „pravilna doza aforizama: minimum reči, maksimum značenja“. Njen aforističarski izraz je zato vrlo koncizan, usredsređen, ekonomičan, upravo u skladu s mišlju austrijskog aforističara i novinara Karla Krausa da onaj autor „koi ima talenat za pisanje aforizama ne bi trebalo da ga rasipa na pisanje traktata“.

Aforizmi naše autorke su kratki, najčešće ih čini samo jedna rečenica: „Treba imati petlju, pa razmrsiti Gordijev čvor.“; „Njenu narukvicu platio je nanogvicom.“; „Haljina joj lepo stoji – u ormanu.“, ali u njima ima mnogo mudrosti, poruka, pouka, značenja, dvosmislenosti i stilskih figura. Ona je na tragu stava nekadašnjeg profesora na Univerzitetu u Vermontu Volfganga Midera, koji se najviše bavio proučavanjem poslovice i izreka, da „«aforizam ne bi trebalo da sadrži više od sedam reči“. („Tuđa glava na telu – glasačkom.“; „Radio je sve po zakonu – ulice.“; „Dobar izvor daje dobar izbor“).

Nije to posledica, kako bi neko pomislio, kratkog daha aforističara, utreniranosti samo za sprinterske staze i nemogućnosti da piše dužu formu, odnosno da izdrži „književni maraton“, već retkog dara da se bitno, veliko i značajno saopštava u što kraćem obliku, da se odbaci sve suvišno i nepotrebno. Galina je od onih autora koji, kako to lepo definiše ukrajinski aforističar Vladimir Goloborotko, aforizam posmatraju kao „pažljivo redigovan roman“, nikad ne gubeći iz vida mudrost ruskog i svetskog klasika Antona Čehova da je „kratkoća sestra mudrosti“. Naredni aforizmi to belodano potvrđuju: „Oprao je ruke od slučaja, obraz je zaboravio.“; „Samo se nepravda pravda.“; „Bila mu je sve – po spisku“.

Osim sažetosti, Galinino pisanje odlikuje humor, još jedna osobina koja je svojstvena retkim književnim stvaraocima. Humor je neizostavni deo svakog njenog aforizma i on im daje uzvišenost, književnu vrednost, osobenost i originalnost. To potvrđuju aforizmi: „Njegov govor je imao odjek. Sala je bila prazna.“; „U odnosu na salo, zaliha deviza se brzo topi.“; „Žena mu je tolerantna – na gluten“.

„Odsustvo smisla za humor“, smatrao je američki publicista Frenk Mur Kolbi, „predstavlja jedan od sudbonosnih nedostataka čovekovih“. Dakle, slobodno možemo tvrditi da našu aforističarku u tom smislu krasi vrline i da humor njenim kratkim rečenicama udahnjuje polet, pitkost, lepršavost i razigranost. Ona humor, uglavnom, gradi na suprotstavljenosti onoga što se očekuje u prvom delu aforizma i onoga što potom sledi u finalu, kada se saopštava nešto potpuno nepredviđeno, neobično, neočekivano i na prvi pogled nelogično. („Razveli su se tiho i bez buke, prethodno su sve porazbijali.“; „Bio joj je prvi – u nizu.“). Ali upravo te osobine daju aforizmu vrednost, uzdižu ga iznad truizama i čine ga uspelom humornom minijaturom.

Humor dobija dodatnu vrednost ukoliko je povezan sa satirom. Nije nužno da satira uvek bude „smešna“. Naprotiv, često je smrtno ozbiljna. S druge strane, ni smeh ne mora da bude satiričan, čak ni kada koristi satirična sredstva, poput ironije ili sarkazma. Međutim, u aforizmima u ovoj knjizi pronalazimo sklad humora i satire koji su komplementarni. Humor satiru razblažuje, čini je manje oporom i pitkijom, a satira humor čini ubojitijim, angažovanijim, jetkijim, kao u aforizmima: „Rado bih pred Skupštinu, ali imam jedan bubreg.“; „Neki su mnoge pokrali, a mnogi su neke pokrili.“; „Narod se probudio, previše su uspavanke bile glasne“.

Sledeća karakteristika Vuksanovićeve je hrabrost u pisanju aforizama, odbijanje da se robuje autocenzuri, strahu od reakcije onih na koje se satira odnosi, odnosno raznim oblicima nametnute „korektnosti“. Francuski pisac rumunskog porekla Ežen Joneško je smatrao da je „humor sloboda“ i u mnogim svojim dramskim tekstovima varirao je tu slobodu! To čini i Galina Lazić Vuksanović iz čijih rečenica zrači slobodna i nesputana misao: „Vodi nas sigurna ruka, ali zašto je stisnuta u pesnici?“

S obzirom na to da je Galina po vokaciji i pesnikinja, u njejoj aforistici prisutni su lirska komponenta, senzibilnost, individualni doživljaj sveta, mnoštvo metafora, sloboda u izboru leksike i izražavanja kroz rimu, u formi distiha ili epigrama: „Glasačko telo se otelo.“; „Dok se ugrađivao, neko ga je ograđivao.“; „Bez svog udela do većinskog dela.“.

Pronalazimo i brojne igre reči i jezičke kalambure: „Koja je svrha onih sa vrha?“; „Mnogo oratora, malo orača.“; „Prvo mu je tepala, kasnije utepala“.

Kada se čitaju misli u ovoj zbirci nameće se konstatacija da je aforizam čedo poezije i filozofije. Aforizam naše spisateljice je od filozofije nasledio osobinu da pita, a od poezije da odgovara.

U Srbiji se smatra da aforizam mora da bude duhovit i kritičan, ali osim toga, autorka insistira i na njegovom moralnom i edukativnom aspektu. Ona opšte pojmove izražava svojim rečima, a svoje misli u svima razumljivoj formi. Zato su njene umne rečenice onakve kakvim ih je opisao rumunski autor Đeorđe Budoj, rekavši da je „aforizam iskustvo svedeno na suštinu“, a njegov zemljak Petruš Andrej poručuje da „svaki aforizam sadrži fantaziju, nesumnjivo filozofiju, pa čak i kapljice poezije“.

Galini Lazić Vuksanović je svojstveno i jezičko poigravanje idiomima srpskog jezika, što nam pokazuje aforizam: „Naginjao je na desno, a završio je kao levo smetalo“. Iako bi ovaj aforizam bilo teško prevesti na bilo koji strani jezik, a da bude razumljiv, reč je o uspejoj formulaciji, jer se na našem jezičkom području vrlo dobro zna šta znači „levo smetalo“. U prilog boljem razumevanju je i izreka da je neko „ustao na levu nogu“, odnosno da je neko neraspoložen i neprijatan bez nekog posebnog razloga. U narodnim verovanjima leva i desna strana nisu jednake. Desna je prava, jača, naprednija, a leva je pogrešna, slabija i nazadnija. Sintagma «levo smetalo» označava osobu koja je nesposobna da radi bilo šta produktivno, koja čini više štete nego koristi i koja, ako je deo tima, kvari zajednički rad. „Levo smetalo“ je, kako je neko duhovito konstatovao na portalu „Vukajlija“, „nepotreban i nebitan lik koji se mota oko tebe dok nešto radiš i kao pokušava da pomogne, a u stvari je samo dosadan, zanoveta i odvlači pažnju“. Kada je ova izreka nastala zasigurno nije imala političku konotaciju i izvorno nema veze s političkim podelama na levicu i desnicu. Međutim, aforističarka terminu u današnje vreme daje političku konotaciju umetnuvši u prvi deo aforizma aluziju na javnog delatnika koji je „naginjao na desno“, u smislu da je inklinirao takvoj orijentaciji na političkom spektru, te potom koristi dvosmislicu „završio“, koja u ovom kontekstu ne znači da je ne-

što okončao, priveo kraju, već da se transformisao i postao – „levo smetalo“.

Aforizam „Da li važi black Friday za kupovinu diploma?“ referira na aktuelnu i bolnu temu da je baš sve postalo predmet kupoprodaje. Iako autorka u konkretnom slučaju ima na umu samo kupovinu diploma, jasno je da se u današnje vreme trguje i glasovima, čašću, vernošću, ljubavlju, poverenjem i da, praktično, ništa nije sveto i neprikosnoveno. Nekadašnje prodavanje „vere za večere“ u savremenom obliku najčešće se odnosi na „preletače“, koji zarad materijalne koristi menjaju političke partije kao čarape i potom s istim žarom, s kojim su zastupali stavove i opredeljenja jedne stranke, napadaju i kritikuju istu tu stranku, nesvesno i sami sebe, a neumereno hvale i divinizuju svoju novu stranku i njenog lidera. Galina koristi termin „black Friday“ koji je nastao u Sjedinjenim Državama i odnosi se na petak, dan posle Dana zahvalnosti, koji je uvek četvrtkom, kada prodavci omogućavaju velike popuste na svoje proizvode i tako otvaraju sezonu predbožićnih kupovina. Ali, za razliku od SAD, gde se kupuje sve i svašta, ali ne i diplome, kod nas se razvila praksa crne trgovine raznoraznim svedočanstvima, uverenjima, sertifikatima i diplomama. Svedoci smo da najviši funkcioneri nisu znali da tačno izgovore ime fakulteta na kojem su, tobože, diplomirali ili naziv svog „diplomskog rada“. Neki od njih su diplome, navodno, sticali u kongresnim centrima, a neki su direktno iz zanatske škole dobijali zvanje diplomiranih stručnjaka. Sve je to samo bila „priprema“ da stupe na najviše funkcije u vladi, parlamentu i drugim državnim organima. A neki su najpre dolazili na takve položaje, pa su kasnije pribavljali komad papira na kome piše da su kvalifikovani za ta mesta. Aforizam koji takvu pojavu dovodi u vezi s rasprodajom, govori i o slomu prosvetnog sistema i moralnom posrnuću našeg društva, u kojem su uzdižu oni koji nemaju

znanje, veštine i upornost, već poseduju drskost, primitivizam, prezir prema drugim ljudima, posebno obrazovanijim od sebe. Poljak Stanislav Ježi Lec bi za takvog rekao: „Nedostatak talenta nadoknađuje nedostatkom karaktera“. Autorka ovakvom odnosu prema životu i društvenim vrednostima suprotstavlja retorsko pitanje, prožeto ironijom, pa i sarkazmom i oštrim šibanjem po onima koji su do zvanja došli bez znanja.

Nesumnjivo, dobili smo knjigom „Dok je život skužio, već se opružio“, značajnu srpsku autorku kratke forme koja u našu aforistiku donosi nešto novo i sveže i koja o brojnim i veoma raznovrsnim temama (izbori, stranke, vođa, parlamentarni život, siromaštvo, korupcija, sport, mentalitet, bračni odnosi, ljubav...), piše na originalan i duhovit način, pronalazeći sopstveni ugao posmatranja i pretvarajući u istinsko umetničko delo različite događaje, pojave, procese i fenomene.

[Objavljeno kao pogovor]

Живко Вујић

ИЗ МАГАРЕЋЕ КЛУПЕ У ФОТЕЉУ

(Динко Османчевић, *Афористична артиљерија* :
афоризми. Београд: Алма, 2023)

Многи ствараоци наговијесте свој таленат још у основној школи. Далеке школске 1979/80. године, док су његови родитељи као просвјетни радници, службовали у Основној школи у Поточанима (Прњавор), у школском листу *Поточић*, огласио се пјесмом ученик 2. разреда Динко Османчевић. И ето потврде неписаног правила: ко се рано лати пера, тешко га, или никад, не испушта. У то вријеме је мало ко чуо за афоризме, па је тешко било претпоставити да ће овај аутор, послје четрдесет и више година штампати своју трећу књигу афоризама (1. *Велики прасак*, 2. *Златне резерве*). Тешко је повјеровати да је тада неко могао наслутити (или сањати) да ће овај свестрани и амбициозни аутор, бити један од познатијих писаца кратке форме у нашем окружењу. (Поред афоризама, пише кратке сатиричне приче и пјесме, а бави се и енигматиком.)

Још једна дигресија се сама по себи намеће. Ова књига се појављује у вријеме када је (прије два дана) у Републици Српској изгласан Закон о криминализацији клевете. Динко је већ пронашао рјешење за афористичаре, сматрајући и оче-

кујући да ће они бити на мети тог, обичном човјеку, невјероватног Закона: *Кад изгласају нови закон о криминализацији клевете, афористичари ће прећи на пантомиму.* Они на народ канонадом алинеја и параграфа, а Османчевић на њих убојитом афористичном артиљеријом (јединим преосталим оружјем којим располаже). Упркос законима који спутавају јавну ријеч и не дозвољавају слободу мишљења и говора, Динково (ис)пис(ив)ање афоризама у овој збирци равно је испаливању пројектила из артиљеријског оруђа у одређену мету. Појединачно, плотунски, рафално. Не штеди ријечи, не преза од досјетки, прави смјеле заокрете, не либи се да гађа у високе мете, чак и у оне који себе сматрају недодирљивим. *Сатира се бави малим људима на великим позицијама,* тврди наш аутор. Вјероватно је и сам свјестан да се „*не може главом кроз зид, али треба рушити зидове у главама*“. Ту лежи суштина вишедеценијског проблема. Нашег, тамновилајетског, балканског. *Словенски народи су браћа по крви. До кољена!* Треба (про)наћи рјешење у датој ситуацији и наћи спас за јавну ријеч (укључујући и сатиричне афоризме), мада је аутор свјестан у каквом окружењу живи: *Највећи проблем Босне и Херцеговине је што (можда) и немамо пирамиде, али зато засигурно имамо фараоне.* Које и какве? Па, оне и онакве који себе штите законом који они доносе, а ти закони се не односе на оне који их доносе. Од чега се штите? Од истине коју не желе да чују, која живи у народу, а не у њиховим главама. То и не чуди, ако се зна да је ова балканска држава полигон свакојаким парадокса. И баш зато што је таква, она је плодно тле за сатиру у разним појавним облицима и варијантама исказивања. Тешко је повјеровати да ће било какви закони моћи да спријече афорист(сатир)ичаре да се истином боре против стања у којем живе и раде.

Збирка *Афористична артиљерија* је садржајно богата јер обухвата широк распон тема, почевши од простих животних до сложених филозофских. Између су друштвене, политичке, социјалне, полне и друге теме... Османчевићева запажања су духовита, добронамјерна, поучна, љековита (понекад права посланица). Нешто између „пса који лаје“ (хумор) и „пса који лаје и уједа“ (сатира). То ради на оригиналан начин, дајући афоризмима призив свог менталитета и (углавном) веселог расположења. Аутор је изградио свој начин изражавања, особен и препознатљив међу афористичарима. (Зато је вишеструко награђиван на конкурсима и фестивалима хумора и сатире, а заступљен је у многим антологијама, панорамама и зборницима из ове области.) Упркос томе, може се рећи да још није показао све шта зна и умије на пољу хумора и сатире. Вријеме је његов савезник – оно ће му помоћи да постигне још веће успјехе на књижевном плану.

Има свој стил, пријемчив и лепршав. Има изграђену визуру кроз коју посматра свијет око себе. Јаку особину запажања многих девијација у друштву. Има храбрости да их биљежи и понуди читаоцима. Сасвим је природно да сви афоризми уврштени у рукопис именован *Афористична артиљерија* нису подједнако ефектни нити су исте изражајне снаге. Понегдје се осјети недостатак правих ријечи, смјелих обрта, ефектних поентирања... који би боље показали ауторово виђење свијета који га окружује.

Међутим, то не умањује општи утисак и оцјену да се овдје ради о врло доброј збирци, која ће имати своје читаоце. Значајно је истаћи како је аутор у стању да у само неколико, пажљиво одабраних реченица да дијагнозу и анализу, да критикује и (по)нуди рјешење, а све то на озбиљно-шаљив начин. Ријечју – краси га убојита лепршавост! (Парадокс?!).

Погађа у центар накарадне и нимало оптимистичне стварности. Тако постаје свједоком времена у којем живи и ствара. Њен хроничар и савременик.

Мада је незахвално издвајати неке афоризме (то је сасвим субјективна оцјена и тренутни утисак), ипак наводимо неколико афоризама који потврђују раније изнесене констатације: „Бог је створио људе да се воле, а људи су створили нације да се мрзе.“ „Наша омладина је буквално схватила Exit.“ „Није олимпијски спорт, али наши политичари воле да се играју народом.“ „Некада се на селу гајило много блага, све док село није уништила стока.“ „У удобним фотељама данас су најчешће они из магарећих клупа.“

И тако, афористична артиљерија, из реченице у реченицу, из афоризма у афоризам пуца на све четири стране свијета, нишанећи и погађајући све аномалије друштва.

А, ви, будући читаоци? Шта ви да радите у датој ситуацији?

Читајте ове афоризме, понеки запамтите, другима збирку препоручите. Као што потписник ових редова свјердно препоручује познатом и све плоднијем београдском издавачу да штампа ову књигу.

И запамтите: тако вам је – како вам је. А „тако вам је“ због оних у фотељама који у њих сједоше из магарећих клупа, понајприје зато што имају „дуг језик и још дуже прсте“. А „како вам је“, то бар добро знате, јер живите онако како знате, а како – то ни ви сами не знате!

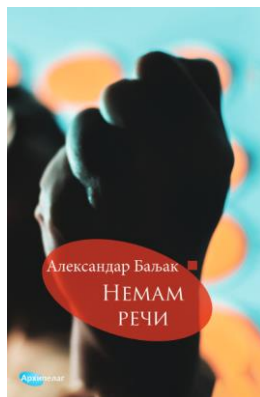
[Објављено као предговор]

Јово Николић

СВИЈЕТ КАРИКАТУРАЛНИХ АНОМАЛИЈА

(Александар Баљак, *Немам речи*. Београд: Архипелаг, 2023)

Недавно је у продукцији Издавачке куће „Архипелаг“ из Београда изашла књига афоризама Александра Баљака „Немам речи“. Ово је седмо дјело овог аутора које је настајало од 2016. до 2023. године. На 240 страна писац у свом препознатљивом стилу износи тезе које му намећу парадокси времена у којем живимо. За њега нема недокучивих ни забрањених тема, његов стил је оригиналан, рекло би се перфектан, изнад свега избрушен и има одлике које га чине прихватљивим за читалачку публику. Предочени афоризми су пуни антагонизама које пласира својим, вјештим претпоставкама на уврнут и систематичан начин. Ова књига је, без сумње, његово најзрелије остварење, које га идентификује као врсног познаваоца друштвених и социолошких стремљења у савременом изопаченом и узаврелом свијету крцатом карикатуралним аномалијама. Афористичар је вјешт у извођењу својих максима, уз настојање да их на једноставан начин пласира широј читалачкој популацији. С обзиром да су афоризми поредани по темама, то књизи даје посебан печат који је потврђује као

дјело овјерено од компетентног литерарног магната у овој области књижевног стваралаштва.

„Овде мрак не пада, него стално влада.“ – први је афоризам у поменутој књизи.

Дакле, писац почиње мраком, али не мрачи, него својом даљом мисијом покушава да расвијетли бројне изопачености, контроверзе, нелогичности и тортуре савременог времена. У томе, без сумње, на маестралан и префињен начин успијева изводећи премисе у свом својственом, ироничном, хуморном, сажетом и врхунском стилу књижевног детектора онога што нас окружује и што можемо осјетити нашим чулима.

Баљак је један од лучоноша сатиричног, оштрог и избрушеног афоризма. Он му у свакој реченици даје необичне конотације и обрте које читаоци могу лако да схвате и расту маче. Нема тема којих се писац у књизи није дотакао, али их није само окрзнуо, него их је професионално и зналачки искристалисао. Читајући његове афоризме, може се уочити суштинско регистровање проблема и вјешто извођење сублимираних опаски, које зраче, понекад, забринутошћу, али, углавном, и оптимизмом који нас може иницирати да о томе, колико-толико, размислимо, да будемо бољи људи, ако не одмах, онда сигурно у блиском времену.

Имајући на уму обимност књиге и број афоризама, писац је завршава претпоставком која каже: „Радознали читалац се већ сигурно пита има ли краја књизи коју чита“, а онда у сљедећем афоризму децентно констатује: „Сада је прави тренутак да обавестим стрпљивог читаоца да ћу ставити тачку на крај ове реченице.“

У том стилу аутор овог текста завршава и свој исказ Баљковим афоризмом из књиге „Немам речи“: „Ово је књига само за одабране, а ви је купите ако спадаате у ту категорију!"

[Објављено на порталу *На првом сте мјесту*, 2023]

Александар Чотрић

ДУХОВИТО И КРИТИЧКИ

(Добривоје Антонић, *Облак над Варадином* : афоризми.
Нови Сад: Прометеј, 2023)

Добривоје Боба Антонић је аутор који је одмах по ступању на сатиричну сцену скренуо пажњу на себе, пре свега, због две доминантне особине. То су оштрина и духовитост. А овај спој је и најважнији за доброг афористичара. Критичност је последица немирења са свиме што је лоше, а за њено испољавање у сатири потребна је смелост – и људска и списатељска. Наравно, неопходна је и моралност, да се, без обзира на цену, мисли, пише и говори искрено и отворено. Да би се на овај начин писало, неопходно је и добро познавати стање у друштву, увиђати мане и деформације и приступати им с уметничке стране, како би написано било вредно литературе. („Црвени тепих нам је грбав. Гурнули смо историју испод њега“).

Све те особине, знања и вештине поседује Антонић, а онда их удружује с урођеном раскошном духовитошћу, што његове афоризме чини посебним. („Данас песме читају само песници. Свако своје“). Управо је хумор онај чудесни састо-

јак који афоризмима даје мирис и укус. „Смејући се, душа постаје лекар тела“, проницљиво примећује Имануел Кант. „У изразу радости бића субјективно физиолошко весеље, манифестовано у хумору, одражава врхунац људског здравља“, писао је Артур Шопенхауер. „Хумор изражава дубоку добронамерност и поверење у нечије безусловно уздицање изнад сопствене противречности, а не њено тужно искуство“, закључио је Георг Вилхелм Хегел. Потврде ових мисли проналазимо у Антонићевим афоризмима који нас разгаљују, веселе и олакшавају свакодневне стресне доживљаје. Антонић је, када је реч о духовитости мисли, међу свега неколико наших истакнутих афористичара који су поседовали ово божанско надахнуће. Да поменемо само оне који су се преселили на небеска пространства, као што су: Јован Хаџи-Костић, Ранко Гузина, Милован Илић Минимакс, Раде Јовановић, Растко Закић, Зоран Т. Поповић...

Због свега наведеног, право је задовољство читати Антонићеве афоризме, јер су питки, разумљиви, логични... Чак и када су привидно опори, хумор их чини пријемчивим. („Били бисмо ми срећан народ, да се ослободимо усрећитеља“.). У оваквим афоризмима читалац налази потврду да се моћницима може и сме рећи да нису никакве непогрешиве и неприкосновене величине, заштићене функцијама, већ да су, како који од њих, диктатори, демагози, лицемери, лажљивци, неспособни, корумпирани...

Антонићев афоризам има и важну моралну димензију и социјално и психолошки битну терапијску функцију. Његове мисли су речи охрабрења, слогани који покрећу, крилатице које објашњавају.

Његов кратак исказ просветљује и мотивише, пружа људима тако неопходну енергију и подстиче очекивање да је

могуће победити примитивизам, осиноност, глупост и бахатост.

Антонић не робује задатим афористичким формама и клишеима, већ у нашу афористику уноси нове животне сокове, осебујна решења, другачију лексику и сасвим неочекиване парадоксе. Његова књига „Облак над Варадином“ доноси ведрину и читаву палету топлих боја, због чега јој пристаје и име моста преко Дунава између Новог Сада и Петроварадина „Варадинска дуга“.

Анализа афоризама показује да су најчешће теме пица: избори („Изборе власт не може да изгуби. Прво преброји гласове, па онда распише изборе.“); политичари („Не замерите политичарима што лажу. Само раде свој посао.“); спрега политике и криминала („Дошло је до мафијашког обрачуна. Посвађали су се на главном одбору.“); вођа („Дубоке мисли нашег владара досежу до дна.“); медијски монопол („Истина се код нас новинама заклања.“); социјални проблеми („Тешко је код нас одржати праг сиромаштва. Народ га стално спушта.“); неуспех у европским интеграцијама („Европа ће изградити обилазницу око Београда. Преко Пеште, Букурешта и Софије.“); урушен образовни систем („Унапредили смо систем образовања. Раније су се куповали испити, а данас одмах дипломе.“)...

Поред доминантно политичких и друштвених тема, постоје у овој књизи и оне које говоре о женама и мушкарцима („Женама је лако бити лепши пол. За конкуренцију имају само мушкарце.“); љубави („Права љубав је она коју љубомора надживи.“); сексу („Добио сам батине због сексуалне оријентације. Од њеног мужа.“); животу („Живот је лавиринт. Неко нађе пут излаза, а неко до краја остане унутар слепих ста-

за.“); књижевности („Неким књигама тешко је утврдити вредност. Не вреде ни колико папир за штампу.“)...

Међутим, поред ових, постоји и низ тема које проналазимо само код Антонића и малог броја његових колега. На пример: алкохолизам („Знам човека. Угледни градски алкохоличар.“); старост („Старци најбоље чувају тајне. Не могу да се сете шта су им рекли.“); успех („Самопоуздање добијамо нашим успехом и њиховим неуспехом.“); историја („Ако пушка опали тек у трећем чину, представа није из српске историје.“)...

Анализа структурних обележја показује да у књизи постоје афоризми који се састоје од једне реченице: („Биографије се најефикасније чисте посипањем пепелом.“; „Кад све у животу покупи, живот појефтини.“; „Први смо по покушајима да будемо први.“ – и афоризми од две реченице: „Родбина се не бира. Она се распоређује након избора.“; „Из ратова смо некада излазили као победници. Сада испадамо у првом кругу.“; „Глупост се шири брже од памети. Памет сви проверавају, а глупост има пуну слободу.“... Генерална је оцена да су и двореченични афоризми максимално сажети и да се у „мало речи налази много смисла“.

Неки од најбољих афоризама из ове књиге су они о најкраћем књижевном жанру. То су уметнички и филозофски написане мисли које на софистициран, лапидаран и лаконички начин откривају суштину афоризма и представљају његову естетику. „Афоризам је плес на врху игле“, каже наш афористичар и додаје: „Афоризам је сиромаш са речима, а богаташ духом“ и „До појаве афоризма, многе глупости су биле неописане“.

Антонић је мајстор црног хумора, што је посебно захтеван поджанр, јер се од аутора очекује да у најневеселијим си-

туацијама пронађе искру смеха и да то учини достојанствено и примерено, што он и демонстрира: „Ми и у смрти нађемо лепоту. Доживео је лепе године, била је велика и лепа сахрана, родбина се лепо обукла“; „На крају нема разлике. И председника и бескућника сахране о државном трошку.“; „Изненада је умро чувени астролог. Није стигао да предвиди тако важан догађај.“

На крају, истакнимо да се у овој књизи налазе и изузетни, па и антологијски афоризми, који, несумњиво, богате и оплемењују српску афористику, попут: „Ако препустите да други мисле уместо вас, о вама неће имати ко да мисли.“; „На нас немају утицај глобални проблеми. Ми смо мимо света.“; „На врх је тешко је стићи. Зато смо ми изабрали дно.“; „Они би да ратују, а ми да гинемо.“; „После избора свако иде на своје место. Владар на престо, министри у фотеље, посланици у клупе, народ на улицу.“ ...

После ове књиге, Антонић иде у врх српске афористике!

Александар Чотрић

ПИСАЦ ОШТРОГ ПЕРА

(Борисав Трајковић, Време сна и време буђења : афоризми. Сомбор : Градска библиотека „Карло Бијелицки“, 2023)

Борисав Трајковић познат је нашој читалачкој публици као веома плодан и разноврстан писац – аутор песама за децу, хаику стихова, афоризама, епиграма и палиндрома. Овај аутор који успешно ствара више од три деценије вишеструко је награђиван за своју поезију и најкраћу књижевну форму. О вредности његовог стваралаштва говори то што је уврштен у Антологију песама за децу Пете Зупца и Историју српске књижевности за децу проф. др Тихомира Петровића.

Збирком афоризама „Време сна и време буђења“ још боље упознајемо Трајковића као аутора успешних књижевних минијатура. Његови афоризми настајали су у дужем временском периоду, али нису изгубили на својој актуелности и бриткости. Књига пред нама представља заокружен опус једног сатиричара који је писао у континуитету и није ћутао ни у најопаснијим временима.

Посебна мета овог писца оштрог пера су деструктивни политичари (Највећи сатиричари су политичари. Сатиру све што им падне шака.); осциони чланови владе (Министри су често кршили закон да би сваком обезбедили по парче.); брутални полицајци (Не зна се ко је крив, али после давања изјаве полицији, зна се оштећена страна.); спрега власти и мафије (Режим је подстицао приватну иницијативу. Лопови и криминалци су имали одрешене руке.); сиромаштво грађана и недостатак хране (Имаћемо пшеницу и за извоз. Ако сви штрајкујемо глађу.); гушење демократије и људских права (Добио је пуну слободу писања. Код истражног судије.); сукоб наше земље с моћним земљама света (Нисмо ми заратили са светом. Свет је заратио са нама.); ауторитарни вођа који је погубно владао (Председник се надао да ће му све бити потаман – кад потамани све своје противнике.); политичка инструментализација међународног трибунала за ратне злочине (Сведоци у Хашком трибуналу су прави, само су њихове изјаве лажне.)...

Трајковић се фокусира, практично, на све друштвене аномалије, при чему је бескомпромисан, ироничан, а понекад и саркастичан. Аутор уметнички ефекат постиже маштовитим метафорама, игром речи, употребом савремене фразеологије, али и преласком на надреалистичку бизарност и дадаистички апсурд. Вешто користи кратку сатиричну форму да опише и жигосе недостатке и у националном карактеру – страх од промена, пасивност, себичност, удвориштво...

Афористичар се служи богатим регистром стилских фигура и књижевних поступака – успелим метафорама, интригантним параболома, неочекиваним контрастима, адекватним хиперболама, игром речи и идеја, хуморним каламбурима, црним хумором...

Наш писац зналачки употребљава и комбинује елементе апсурдног хумора и нонсенса, а разиграност, поетично-шаљиве инвективе, иронија и самоиронија средства су којима врло ефикасно и убедљиво ствара комичне ситуације. Тако доказују да читаоцима није потребно много да схвате једноставне истине – довољно је да отворе очи и читају афоризме.

Трајковић, међутим, не дозвољава да му друштвене, политичке, економске и социјалне прилике и појаве буду искључива преокупација и зато својим промишљањем и књижевним приступом обухвата веома широк спектар тема, попут: историје (Лекари пишу историју болести обичних људи, а историчари историју болести државника.); памети и глупости (Био је глуп, али се опаметио. Сада се прави луд.); одређења људског бића (Човек је био наше највеће богатство, али смо га проћердали као и све остало.); односа масе и лидера (Били смо добар хор, али нас је диригент истерао из такта.)...

Како су Трајковићеве песме уврштене у антологије српске књижевности, очекујемо да се и његови афоризми нађу у репрезентативним изборима наше афористике.

[Објављено као поговор]

Македонија

Makedonija

Македония

Ivo Mijo Andrić

KAPITALNO DJELO MUDRIH MISLI

(Vasil Tolevski, *Na dno od dnoto*. Skopje: vlastito izdanje, 2023)

Makedonski aforist Vasil Tolevski pripada krugu istinskih velikane balkanske i svjetske aforistike. Od 1988. godine kada je objavio svoju prvu samostalnu knjigu, nanizao je ogrlicu od dvadeset pet naslova iznimne književne vrijednosti. Među njima je desetak antologija makedonskog i balkanskog aforizma koje su naišle na odličan prijem kod ljubitelja pisane kratke misli i riječi. Za ta i druga djela dobio je dvadeset šest prestižnih nagrada i priznanja u nekoliko evropskih država.

Najnovija knjiga objavljena pod naslovom *Na dno od dnoto*, kapitalno je djelo u koga je uvršteno oko 4000 aforizma i drugih misli koje obrađuju razna područja ljudskog i društvenog života. Vasil Tolevski je primarno aforističar satirične provenijencije, ali je njegov stvaralački opus obogaćen hiljadama zapisanih mudrosti, gnoma, sentenci, izreka i drugih misaonih bisera koji blistavo osvjetljavaju sivu stvarnost u kojoj živimo i ljude sa kojima dijelimo isti ili blizak prostor i vrijeme. To ga stavlja na uzvišeno mjesto umjetnika lijepe, mudre i duboko smislene riječi koja treba jeziku i koju nam jezik nudi i daruje. Oni koji to znaju i cijene, sretni su što žive i rade u Vasilovo vrijeme. Naravno, znat će to i, nadam se, još više cijeniti oni koji će tek doći na prostore na kojima mi danas trajemo i rabotamo.

Dno dna malo tko danas vidi, ali ga mnogi dobro osjećaju. Na vlastitoj koži, stolu i trpezi. Imati ili nemati nije isto što i biti i ne biti. Ali, jest tu negdje u blizini i stalno nam je pred očima ili na duši. Satirični aforist to gleda iz svog oštrog ugla iz koga se vidi mnogo bolje i jasnije nego iz tupoga. Zato su njegove misli dublje i obuhvatnije, a riječi kojima ih iskazuje kratke i kristalno jasne posebno onima koji se u njima mogu prepoznati. Aforizam nije metak koji ubija ili ranjava, ali je zato strijela i strelica koja pogađa nepravdu i zlo posred njihovog srca kamenoga i beskrajno ograničenog razuma hladnoga. Takve aforizme smišlja i u pisanom obliku odašilje u svijet velemajstor kratke rječitosti Vasil Cile Tolevski.

Vedrina duha i bistrina leksičkog izvora iz koga pisac crpi svoje riječi najbolji su dokaz njegove predanosti poslu koga radi u interesu onih za koje govori i piše. To su ljudi koji vole lijepu riječ i kojima smijeh stanuje na licu. Taj smijeh treba samo potaknuti i on se rasipa na sve strane svijeta. Humor i satira tu su nenadmašni i oni pomažu u tjeranju tuge tamo gdje je mjesto njezinog postanka. I sam pišem misli slične aforizmu i sretan sam kad ih ljudi pročitaju na način da im se smijeh vrati na lice te poneka suza zacakli u oku. Za pisca od toga nema veće nagrade niti priznanja. Osim možda onoga koga Nobel dijeli braći nam po peru ili kompjuteru.

Vasilovu knjigu čitao sam na makedonskom jeziku i prevođio riječi po intuiciji i sjećanju koje datira unazad pedeset godina. Naime, 1972/73 godinu služio sam vojsku u Kumanovu i Skopju. Bile su to teške, a lijepe godine. Teške zbog epidemije virusa 'variola vera', a lijepe zbog druženja koje je cvjetalo na sve strane zemlje. Tko se toga ne sjeća, vrijedi ga podsjetit, jer život obično ne traje duže od stoljeća. Mi sretnici koji smo spojili dva stoljeća i dva milenija, možemo s ponosom reći da smo se imali zašto i ro-

čiti. Preživjeli smo u tom vremenu minule ratove, proživjeli lijepe i sretne trenutke i godine i nakupili toliko znanja i iskustva da imamo što reći i napisati našim suvremenima i generacijama koje će doći kada mi odemo. Ne na drugi svijet, već u rodnu zemlju. Za nas stare rodnu, a za mlade plodnu.

Kraj bijede će doći kada bijednima dođe kraj. Napisao je Vasil tu oporučnu poruku na početku knjige da bi nas podsjetio u kakvom svijetu danas živimo. Nije to svijet samo prosperiteta i sreće kakvu lažno šire političke elite svih boja i kontinenata. To je svijet u kome se, po statistici vojnih analitičara trenutno vodi nekoliko desetaka lokalnih i ograničenih ratova od Istoka i Zapada, do Sjevera i Juga. Nisam ih brojao, ali vjerujem onima koji to zlo prate i koji se stide onoga što rade najlošiji pripadnici ljudske vrste. A rade to da bi zadovoljili vlastitu pokvarenu maštu, oteli tuđe, prodali ubojito oružje, potamanili slabije, porušili stvoreno i ostvarili svoje sramotne ciljeve. *Ubistva su teža od matematike. Zato ih imamo toliko neriješenih,* podsjeća nas aforist na današnje kriminalno stanje. I dodaje: *Naš narod nema potrebe da nosi pancir košulje. Njega ubijaju u pojam!* A nema gore smrti od one što razara um. Pametni to znaju najbolje. A budalama je, ionako, svejedno.

Aforistička ogrlica Vasila Tolevskog svjetluca misaonim biserima različitih boja i nijansi. Ima tu onih koji su slični riječnim, morskim, arapskim, pa sve do nadaleko poznatih jezerskih ohridskih. Boje su im svijetlih, plavih, zelenih, žutih pa sve do tamnih nijansi. Prepoznamo ih u aforizmima: *Legitimno je krasti od naroda. Oni što kradu to vrše u ime naroda; Za mlade kadrove sva su vrata otvorena. Osim tapaciranih; Šta ako nemamo dvorske budale. Političari su dobra zamjena; Častan čovjek je idealan za klovn. Njemu se ionako svi smiju; Mi smo slobodna zemlja. Tu su i lopovi na slobodi; Lako je biti sretan. Treba samo da zamislite da ovdje ne živite; Ko ne*

zna da puši, brzo se ugasi; Država odumire. A i narod ima slične simptome.

Dobar aforist i satiričar gleda svijet otvorenih očiju i vidi mnoge stvari koje drugi ljudi ne primjećuju ili ne žele vidjeti. Njemu ne možete prodati rog za svijeću niti podmetnuti kukavičje jaje. On ne stavlja prst na usta kad treba nešto reći, niti okreće leđa da ne bi svašta čuo. Njegova su čula uvijek uključena i registruju sve što se događa. Zato je u svakom trenutku pripravan reagirati na nepravdu i stati u zaštitu slabijih. To znači i da je spreman reći u lice jačima sve ono što zaslužuju da im se kaže, čak i pod cijenu da ga uzmu na zub i da mu rade o glavi. Pisanje aforizama je rizičan posao koga ne rade kalkulanti, plašljivci i kukavice. Za njega treba hrabrost, odlučnost i odvažnost koja se ne naplaćuje nego se plaća izgubljenim dobitcima i neostvarenim privilegijama. Jedina satisfakcija za taj rizični rad jesu nagrade i priznanja staleških udruga i zadovoljstvo vjernih slušalaca i čitalaca. Baš za njih, u znak piščeve zahvale, citiram još neke aforizme koje sam pribilježio u toku čitanja ove unikatne i prebogate zbirke misaonih kristala na standardne teme iz ljudskog života. A koji kažu da...

*I narod može da bude krava muzara, ako za vodiča izabere vola.
Znam da vladar laže čim zine. Ja mu pišem govor.
Mafija nema potrebe da se organizira. Ima regularne izbore.
Od države smo napravili akvarij. Narod šuti kao riba u vodi.
U cirkusu majmuni voze bicikle. U politici – džipove.
Bolesni za vlašću ne idu liječniku. Idu u partiju.
Političar ne može da bude pošten i nevin. Dva dobra ne idu zajedno.*

*Dobri kao kruh nemaju ni za sol.
Kad kola idu nizbrdo, svako može da bude vozač.
Zbog onih što jedu kavijar, ostali smo bez ajvara.*

*Orvel je bio u pravu. Tu bi sva stoka htjela da dođe na vlast.
Makedonac je univerzalan čovjek. Može da jede i sa lijevom i sa
desnom rukom.*

*Otvaram banku sperme. Početni kapital mi je u ruci.
Ja i moja zemlja smo kao Romeo i Julija. Na kraju drame zajedno
ćemo umrijeti.*

I Makedonci imaju dušu. Trenutno im je u nosu.

Naša drama ima samo... svršen čin.

Puno je ovakvih i sličnih misli u knjizi Vasila Tolevskog: *Na dno od dnota*. Ili, u slobodnom prevodu bivšega soldata – *Na dnu dna*. Ponovit ću: oko četiri hiljade između naslovne i posljednje stranice!

Zato preporučujem svima koji vole čitati dobre aforizme i oštru satiru da istu potraže u makedonskim bibliotekama, ili da se obrate autoru na e-mail adresu: ciletolevski@yhoo.com. Tako sam i ja učinio kad sam odlučio zatražiti knjigu da napišem ovaj skromni prikaz. I posrećilo mi se, a šta drugo reći na kraju svega. Osim, dakako: nazdravlje i sretno vam bilo vedro i pažljivo čitanje.

Христина Деолска

САТИРИЧНИ ДАМАРИ

(Свето Стаменов, *Дамари 1*. Делчево: Пијанечки глас, 2023)

Дамари – пулсирања на животни мудрости во едно време – невреме, низ вриежот од настани, пулсирања од критики полни со емоции, обид во дамарите на историјата да се направи простор за оптимизам и позитивна енергија, да се види светлото на крајот од тунелот

Големиот број секојдневни објави на социјалните мрежи, каде темите се надоврзуваат една на друга соодветно на актуелностите, дава можност за избор на афоризмите. Се со цел да ја зачуваат својата оригиналност и литературна вредност која сакале или не на социјалните мрежи се губи, преминува во приземен секојдневен хумор, а сатирата ја губи својата книжевна форма.

Со почетниот афоризам

Последен збор на човештвото – Помооош!

се увид на општата состојба во светот.

Годините по корона кризата, кога животот полека се нормализираше, во фокусот почнаа да се враќаат секојднев-

но актуелни теми: политика, образование, култура, социјала... такви се и афоризмите на М. Ѓорѓијоски ...

Читајќи ги, можеме хронолошки да ги следиме случувањата во општеството, во потесното и поширокото наше опкружување, во кои (најчесто) доминираат негативностите во сите животни сфери.

Во неговиот стил на изразување, надграден со секојдневната упорна работа и посветеност, афоризмите се се појасни и поконцизни, со јасно искристализирана порака.

Целата приказната исткаена од афоризми е сатирична слика за состојбата во државата, односите меѓу луѓето, машко женските односи, спортот, политиката...

Авторот во оваа книга внимава на разновидноста на темите и на нему својствен парадоксален начин го отсликуваат нашето секојдневие, нашето разочорување, но и надежта дека еден ден навистина ќе дојде некое подобро утре. Се разбира, ако имаме среќа да ни се раздени.

Надежта последна умира или како што забележува авторот:

Дека надежта не умира последна знаат нејзините убијци.

Во оваа книга сатиричарот на најдобар начин докажува дека сатирата е моќно оружје кое може да го промени светот, ама само ако сатиричарот оди пред своето време и не се плаши од оние кои тапкајќи во место сакаат да си го зацврстат тлото под нозете.

Целта на „Дамари“ не е само да се документираат афоризмите, да се раскаже приказната. Главна цел е сатирата да се наметне како коректор кој одржувајќи се себе си во исто време ги враќа вредностите во културата и литературата, кои во се поголемиот наплив на „пишувачи“ ја губи моќта.

За книги с афоризми

Тоа и писателот јасно го нагласува во својот афоризам:

Помогнете и на литературата место да пишувате, почнете да читате.

А јас би рекла, пред да почнете да пишувате, читајте, бидејќи светот не почнува со нас, светот со нас продолжува.

[Предговор]

Валентин Димитров

НА СТРАНАТА НА НАРОДОТ

(Свето Стаменов, *Дамари 1*. Делчево: Пијанечки глас, 2023)

„Дамари 1“ е книга, која е достојна за името и авторитетот на Миле Ѓорѓијоски како симбол на македонската сатира. Неговиот креативен опсег е доста широк – писател, составувач, уредник, издавач, драматург, режисер. Заеднички именител на сето тоа е сатирата, а негов водечки, омилен жанр е афоризмот. Со афоризми се и повеќето негови книги, токму афоризмите му донесоа слава, многу престижни награди во Македонија, Србија, Либан и Бугарија.

Последната книга на Миле Ѓорѓијоски е уште една етапа од афористичкиот дел на неговиот творечки пат, своевиден „портрет“ на авторот, на неговата мајсторија, зрелост, стил и приоритети. Содржи 1200 афоризми избрани од Христина Деолска – необјавени во книги, а создадени последниве години, како и сосема „свежи“ кои премиерно беа прикажани последниве месеци само на Фејсбук. Во оваа смисла, „Дамари 1“ ќе го разбуди интересот на љубителите на овој специфичен, краток и мудар жанр.

Сатирата е „граѓанска војна“ со вербални куршуми. Во оваа војна Миле Ѓорѓијоски е на страната на народот од три причини.

Прво – се однесува на егзистенцијалните проблеми на луѓето – работа, плата, пензија, лекување, сиромаштија, сигурност, перспектива.

Второ, храбро и искрено ги посочува одговорните за недостатоците – власта, политичарите, државните службеници, претпоставените, судиите, криминалците.

Трето – афоризмите се напишани на народен јазик – јасно и прецизно, се користи фразеологија, мотиви од поговорки и изреки, јазикот на кој луѓето разговараат меѓу себе на улица, во кафе, на клупа...

Се разбира, оваа непроценлива основа е вешто збогатена со богата палета на изразни средства – метафори, споредби, парадокси, хиперболи, алузии, фигуративно значење, иронија и сл.. Понекогаш иронијата преминува во сарказам, но хумористичната амбалажа ја прави поподнослива. Ако пуританците и најдат некои грди зборови, или нијанси на грубост, оправдувањето на авторот е дека нема ништо погрдно од реалниот живот.

Во библиотеците и книжарниците, афористичките книги обично се во делот „Хумор и сатира“. Оваа книга го има задолжителниот свеж и пријатен хумор, но предност има сатирата. И никој не е поштеден или изоставен од смелоста и прецизната цел на авторот:

Водачот не е криминалец – тој е водач!

*

Знаат дека од политика не се живее, затоа – крадат!

*

*Ситните криминалци ги штити чорапот на главата,
крупните – имунитетот.*

*

*Се уверив дека правдата е слепа! Судијата не ги преброи па-
рите!*

*

Не сме сите исти пред законот – некои даваат повеќе!

Доминантниот дел од заплетите на афоризмите имаат карактер на вистинска политичка сатира. Миле Ѓорѓијоски ја персонифицира максимата, дека „Сатиричарот е дисидент на секоја власт“. Боите се збиени, сликата е тажна, тонот ми-норен. Како и секој вистински дисидент:

Надежта последна умира – тоа ќе нè закопа!

*

Нашата судбина е запишана на хартија – тоалетна!

*

*Не е време да ѝ кажеме збогум на сиромаштијата – уште
ни се живее.*

*

Има кој да нè води во Европа – Google maps!

Можно е во овие фрази некој да види песимизам. На-против! Ова е главната заслуга на книгата. Затоа што според големиот руски афористичар Аркадиј Давидович, „Не можеш да ја сакаш својата земја ако ги трпиш нејзините маа-ни.“ Токму тоа го прави Миле Ѓорѓијоски – не ги поднесува маните – и во општеството и кај поединците. Книгата содр-жи и афоризми за геополитиката – Европа и соседите, за

културата и креативниот процес, за моралните квалитети, за љубовта и семејството.

Една древна индиска поговорка вели: „Ако покажуваш со прст кон некого, другите три прсти покажуваат кон тебе.“ Токму затоа авторот ја користи самоиронијата како ефикасна и интелегентна техника. Притоа, Миле Ѓорѓијоски се подложува на самоиронија и себеси и неговата земја:

Жртвувајте се за татковината – останете тука!

*

Поединечното гладување кај нас е масовна појава.

*

Завчера не јадев сарма, денес мусака, утре ќе поминам на полесна храна – нема да јадам кисело млеко!

*

Се плаши да легне со мене, знае дека ништо нема да ѝ направам.

На прв поглед, поради високиот степен на сатира, книгата изгледа песимистичка. А сепак постои оптимизам – но тој е со спротивен знак, прекриен со надеж, со убедување на авторот дека ако го снема безобразнието кое што го критикува, тогаш иднината на земјата, животот на Македонците ќе биде подобар.

Тука лежи големиот социјален аспект на „Дамарите“. Доволно е што овие страници завршуваат со хумористичен културен афоризам на Миле Ѓорѓијоски:

Не е добро сите да пишуваат. Треба некој и да чита.

Авторот си ја заврши работата!

Сега некој мора да чита. Ќе биде добро оваа книга да има што повеќе благодарни читатели...

България

Бугарија

Bugarska

Бугарска

Александар Чотрић

БУГАРСКИ, А НАШ

(Валентин Димитров, *Дефакто* : избрани афоризми ;
Превео с бугарског и предговор написао: Александар
Чотрић. Београд: Алма, 2023)

Књижевне везе и сарадња између српских и бугарских хумориста и сатиричара сежу у далеку прошлост, и од тада су веома интензивни. Славни роман „Бај Гањо“, култног бугарског писца Алека Константинова (1863–1897) најпре је преведен на српски језик. А комедије Бранислава Нушића (1864–1938), пре свих других страних језика, биле су објављене на бугарском. И што је занимљиво, и данас се играју у бројним дупке пуним позоришним салама код источних суседа.

Сатирични часописи су деведесетих година прошлог века и почетком овог столећа престали да излазе у скоро свим земљама Балкана, централне и источне Европе (руски „Крокодил“, украјински „Перец“, чешки „Дикобраз“, пољски „Шпилки“, румунска „Урзика“, словачки „Ронач“, мађарски „Лудаш Маћи“, словеначка „Павлиха“, македонски „Остен“...), али не и у Србији и Бугарској. Београдски „Јез“, покренут 1935. године, и софијски „Стршел“, основан 1946, и

даље се редовно појављују пред читаоцима, и тако настављају вишедеценијску традицију постојања.

Бугарски и српски сатиричари и у наше време сарађују, међусобно се преводе и објављују, наступају заједно на фестивалима хумора и сатире, гостују једни код других... Књижевник, преводилац, професор и дисидент Ганчо Савов (1930–2021) је, поред осталих српских писаца, на бугарски језик превео и дела сатиричара Радоја Домановића, Бранислава Нушића, Матије Бећковића, Душана Ковачевића... Бугарске сатиричаре, пак, на српски језик преводе Симеон Костов и Ивана Миланов.

Највећи број добитника међународне награде „Алеко“ за сатиричну причу, која се додељује у бугарском граду Свиштову, долази из Србије (Владимир Булатовић Виб, Драгутин Минић Карло, Јасмина Буква, Радивоје Бојичић, Веселин Милићевић, Слободан Симић...), а међу иностраним носиоцима признања „Радоје Домановић“, Удружења књижевника Србије, доминирају бугарски писци оштрог пера (Јордан Попов, Михаил Вешим, Ганчо Савов, Маја Цекова, Валентин Димитров...).

У Србији је, као и широм Европе, велику популарност доживео хумористичко-сатирични роман бугарског писца Алека Попова „Мисија Лондон“ о менталитету Балканаца на Западу, а у Бугарској је веома читана књига критички и сатирично интонираних есеја Душана Ковачевића „Двадесет српских подела“, у чему се, очигледно, препознају и наше комшије. Запажен инострани успех постигао је Михаил Вешим, главни уредник „Стршела“ својим хумористичким романом „Енглески сусед“, о Енглезу који одлучи да се пресели у мало село негде у Бугарској, где због својих навика изазива чуђење

мештана, те се надамо да ће с овим делом бити упознати и српски читаоци.

У земљи најбољег ружиног уља на свету објављене су антологије „Ошишани јеж“ (2004) и „Српски хумор“ (2012), а код нас Антологија бугарског афоризма „Трн и ружа“ (2019). У овом избору с највећим бројем афоризама заступљен је Валентин Димитров, што потврђује да је један од најбољих савремених бугарских писаца овог жанра. Њега све више доживљавамо као нашег аутора, не само зато што је присутан на страницама домаћих новина и часописа, већ и што је његов стил писања веома сличан представницима српске афористике. („Најбољи полиграф је полицијска палица.“)

Димитров пише бритке реченице и обликује их тако да буду сажете, вишезначне, парадоксалне и с успешном поентом. („Демократија је диктатура групе владара које смо ми изабрали.“) Хумор је њихов обавезан састојак, украшава их и чини их привлачним, памтљивим и посебним. („Уместо да политичари пљуну у руке, они пљују једни друге.“)

Аутор је, међутим, свестан да хумором не жели да изазове раздраганост и релаксираност, већ отрежњење и запитаност. Спознао је да је смех лековит, али да је само озбиљност делотворна. („Ако тражите истину, наћи ћете невоље.“)

Бугарски афористичар је естетa, особени писац, вешт приповедач и мајстор афоризама, који задивљује читаоце способношћу да својим кратко формулисаним мислима пружи целовиту форму. „Морате знати много речи да бисте могли да напишете афоризам с мало речи“, каже сатиричар. Такође је савршено овладао универзалним језиком сарказма. („Уски специјалисти знају све ни о чему.“)

Димитров је наш писац и због мотива и тема о којима пише, а који су такви да скоро све што се односи на Бугарску,

важи и за српске прилике. („Ако новац квари људе, ми Бугари смо најпоштенији народ у Европи.“)

За оне у Србији који верују да је улазак у Европску унију чаробно решење за наше проблеме, ова збирка је озбиљна опомена и упозорење да ће невоље постојати и тада, у скоро свим сегментима друштва, и да сатирично виђење света нимало неће изгубити на значају.

Димитров се, ипак, у нечему разликује од већине својих српских колега – и то због изузетне педантности, прецизности и самодисциплине у писању и избору радова за објављивање. Он сваки свој књижевни текст бруси и дотерује, изнова му се враћа и настоји да га побољша. Чини то стрпљиво, упорно и зналачки, не дозвољавајући да му се поткраду афористички дублети, труизми или радови који нису на задатом уметничком нивоу.

Зато је читање његових афоризама чисто уживање – од првог до последњег реда – а и између редова.

Верујем да ће се, захваљујући и овој књизи, одабраном друштву најпознатијих и најпоштованијих Бугарки и Бугара у Србији (Василу Левском, Христи Ботеву, Љубену Каравелову, Александру Стамболијском, Елину Пелину, Христу Стоичкову, Стефки Костадиновој, Григору Димитрову...) заслужено придружити и – Валентин Димитров.

[Објављено као предговор]

IV

**О АУТОРИМА
О АУТОРИМА
ЗА АВТОРИТЕ
О АВТОРЈИИ**

Арсов Ванчо (1961, Штип) Пишува поезија и проза.

Баљак Александар (1954, Црвенка) Збирке афоризама: *Убедили сте бога у мени* (1982), *У границама демократије* (1987), *Крвави провод* (1995), *Сумњиво окупљање речи* (2000), *Афоризми: избор* (2007), *Рат је први почео* (2007), *Демократијада* (2008), *Зидови на хоризонту* (2016) и *Немам речи* (2023). Аутор је две антологије српског сатиричног афоризма: *Историја афокалипсе* (1987) и *Век афоризма I* (2000). За свој књижевни и антологичарски рад добио је више награда. Заступљен је у више домаћих и страних антологија сатире. Био је главни и одговорни уредник сатиричника „Данга”. Живи у Београду.

Бандука Јововић Милојка (1951, Сарајево) Пише афоризме, песме, епиграме, хаику поезију, приче и дечију поезију. Објавила четири књиге поезије, књигу дечије поезије, две књиге хаикуа и две књиге афоризама и епиграма: *Скривено звоно* (2011) и *Меку души сви мијесе* (2013). Сарађује са часописима. Заступљена у зборницима. Награђивана. Живи у Подгорици.

Бибин Милорад (1951, Меленци код Зрењанина) Објавио седам књига афоризама, три књиге поезије за децу, три књиге поезије, три књиге хаику поезије и три књиге кратких прича и једну књигу савремених стихованих бајки и басни. За приче, песме и афоризме је више пута био награђиван како у Србији, тако и у иностранству. Сарађује са више наших часописа за децу и одрасле. Радови су му заступљени у бројним

зборницима у земљи и иностранству. Тренутно живи у Зрењанину.

Богојевић Дејан (1971, Ваљево) Објавио преко сто ауторских књига, алманаха, антологија (поезија, проза, хаику, драма, есеј). Награђиван у земљи и иностранству. Превођен на двадесет језика. Ауторске књиге су му објављене у Словенији, Бугарској, Естонији, Тајланду... Живи у Ваљеву.

Букоња Живко (1940 године) Пише песме, кратке приче, афоризме и хаику. Објављене две књиге за одрасле и једна за децу. Заступљен у зборницима. Живи у Бору.

Видаковић Душан (1969) Пише афоризме и песме. Објавио је шест збирки песама. Превођен је на енглески, руски, немачки, мађарски, шведски, словачки и македонски језик и заступљен у више десетина антологија и зборника у Србији и свету. Награђиван.

Вујић Живко (1947, Љубатовци, Лакташи). Пише афоризме, песме, приче, есеје, књижевну критику. Објавио је четрнаест књига поезије и прозе, пет књига сатире и четири збирке афоризама: *Ловци на сјенке* (2003, са Миладином Берићем и Дарком Самарцићем Кодаром), *Промашаји који погађају* (2007), *Живујизми који погађају* (2013), *Пушкин у укрштеним ријечима* (2013, афоризми, љубавна поезија и проза). Објављује у многим листовима и књижевним часописима. Заступљен у многим антологијама, зборницима, панорамама, прегледима и збиркама песама, прича или афоризама. Награђиван. Превођен на немачки, енглески, бугарски, македонски, словеначки, мађарски и румунски. Живи у Љубатовцима и Бањалуци.

Ћорџијоски Миле (1957, Кичево) Објавени књиге афоризми: *Пет до дванаест, Откоси, Нешто друго, Строго недоверли-*

во, Низ иглени уши, Никој не сака да биде плашило, Три пати на ден, Илјада и еден афоризам, Утрински афоризми, Одиме на Венера, Не е по протокол, Времето е најдобар судија, Плашила покрај патот (избор на афоризми објавено во Србија и Македонија), Сатирични мистерији (избор афоризми, објавени во Македонија и Бугарија), Сатирична ризница, На иста адреса (поезија и афоризми) и Дамари. Сатирични приказни: Тоа е тоа. Комедии: Некоректен мртовец. Книги со детски афоризми: Палави афоризмичиња 1, 2 и 4, Во светот на палавите афоризмичиња 1,2,5 и 6. Книги епиграми: Римувани драми. Припремени и издадени алманасии, збирки и антологии со афоризми: Делчевски насмевки, Струмичка афоризница, ГЕ-50, Време е за тројка, Три ем, Во сатирата е вистината, Деветка, и др. (вкупно 17).

Деолска Христина поетеса и сликар.

Димитров Валентин (1946. Варна, Бугарска), Аутор је деветнаест књига – за децу и младе, романа, приповедака, минијатура, афоризама и епиграма. Његови радови уврштени су у преко тридесет различитих тематских збирки, алманаха и антологија у шест држава. Састављач је, коаутор или уредник више од двадесет књига, меѓу којима и *Антологије савременог рускојезичног афоризма „Најбоље од најбољих“*. Преводи са руског, српског и македонског језика. Живи у Варни (Бугарска).

Додеровић Зоран (1960, Нови Сад) Пише кратке приче, афоризме и хаику. Објавио збирку афоризама *Слепи колосек* (2018), књигу хаикуа, књигу кратких прича и још две у коауторству. Заступљен у бројним часописима, зборницима и антологијама. Награђиван. Живи у Новом Саду.

Дрекић Далибор (1975, Вировитица). Песник, писац, сатиричар и преводилац. Заступљен у више десетина часо-

писа, зборника и антологија. Добитник више домаћих и међународних награда за кратке приче, песме, хаику, афоризме, епиграме и палиндроме. Аутор више десетина теоријских радова из области симетричних и палиндромних форми у домаћој и иностраној књижевности и уметности. Живи у Београду.

Дробњак Трифун (1953, Дубравчићи, општина Пријепоље) Пише афоризме. Сарађује са часописима и дневним листовима. Заступљен у зборницима. Књига афоризама *Дубравчански потоци* (2023).

Ђуза Живко (1953, Подрашница код Мркоњић Града) Пише претежно прозу. До сада је објавио шест самосталних збирки афоризама: *Прогнозе из воде* (2008), *Истрага је у току* (2010), *Буква ливадарка* (2011), *Шта су писцу хтјели да кажу* (2012), *Ово и оно* (2015) и *Писање у вјетар* (2019). Објавио је збирку прича *Од Варцара до Мркоњић Града*. Заступљен је у више антологија хумора и сатире, а радови су му објављивани у бројним дневним новинама и часописима.

Живановић Милан (1959, Грачаница код Љубовије) Пише поезију и афоризме. Заступљен у зборницима. Објавио је две збирке песама и збирку афоризама *Ја за вас пред судом* (2024). Живи у Бајиној Башти.

Зекић Миле (1957, Тршићу код Зворника) Књига афоризама *Такнута макнута* (2023). Живи у Тршићу.

Иваштанин П. Небојша (1946, Јаружани Ламинци код Босанске Градишке) Објавио је девет књига поезије и двије књиге афоризама и мисли (двојезично, на српском и руским језику): *Крај илузија/Конец иллюзий* (2005), и *„Игра главом/Игра головой“* (2017). Сарађује са часописима и дневним

листовима. Добио је неколико значајних књижевних признања Заступљен је у више антологија и панорама.

Илић М. Нешко (1955, Сврачково код Пожеге) Пише афоризме, епиграме и песме. Књига афоризама *Истеривање голе истине* (2011). Вишеструко награђиван. Заступљен у зборницима и панорамама. Сарађује са часописима. Живи у Пожеги.

Јовановић Славица (1969, Шабац) Објављене књиге: *Алилуја, Албатрос, И уби дрво човека, Небом лете Церски самораста, Косовски црни косови, Подсмевач, Златовез муња, Не клеци пред злотвором, Србислава Светосавска*. Заступљена у многобројним зборницима и антологијама. Добитник бројних награда и признања. Живи у Мачванском Прњавору.

Јокнић Милорад (1950, Мале Крће код Пљеваља) Пише песме, афоризме, радове публицистичког карактера, репортаже, осврте и приказе књига књижевног, историографског, социолошког и политиколошког жанра. Песмама и афоризмима заступљен је бројним антологијама и изборима. Уредник и покретач издавања „Пљеваљских записа, часописа за културу, књижевност и друштвене дјелатности“. Књиге афоризама: *Са дна истине* (1998), *Домишљаји* (2005), *Индекси препознавања* (2015), *Додир душом, хаику афоризмом зачињен, Чудновата воћка*. Објавио је и више других књига. Живи у Пљевљима.

Ковачевић Александар (1962, Пријепоље) Пише песме и афоризме. Сарађује са дневним листовима и часописима. Објављене књиге: *А Стаљин роди Тита и браћу његову* (2004, афоризми), *Што се смијеш, о теби се говори* (2021, афоризми, мини хумореске, сатирична поезија). Објавио је и три збирке поезије. Живи у Београду.

Крсмановић Томислав Објавио више књига. Сарађује са часописима у земљи и иностранству. Добитник више признања.

Крстић Љиљана (1950, Каменица код Алексинца) Пише афоризме.

Кулић Живко (1954) Књиге афоризама: *Ја сам тај* (1987), *У кожи свога народа* (2002), *У канџама демократије* (2009), *Незаштићени сведок* (2012), *Афоризми: избор* (2013), *Прекомерна употреба демократије* (2015), *Под будним оком демократије* (2016), *Јуначење из мишије рупе* (2018), *У оковима демократије* (2019), *Није шија него врат* (2020), *Стари бисери у новом руху* (2020), *Власт царује, народ кладе ваља* (2021) и *И ми коња за фрку имамо* (2022). Објављује афоризме у часописима, дневним листовима и на радију. Награђиван. Живи у Београду.

Љубеновић Бојан (1972, Београд). Књиге афоризама: *Писма из Београда* (1988), *Поцепани сунџобран* (2002), *Београд, live* (2006), *Смејалице* (2012), *Љубав за понети* (2013), *Трн у оку* (2015) итд. Добитник је бројних награда. Превођен на италијански, словеначки, бугарски... Заступљен у бројним антологијама сатире. Уредник рубрике ТРН и стране хумора у „Вечерњим новостима“. Живи у Београду.

Максић Славица (1957) Пише афоризме, путописе, приче и песме. Сарађује са часописима. Заступљена у зборницима у земљи и окружењу. Књига афоризама *Од лука до стреле* (2020). Живи у Београду.

Марин Б. Данко (1965, Сремска Митровица) Пише песме приче и афоризме. Објавио три књиге. Сарађује са часописима и дневним листовима. Заступљен у зборницима.

Марковић Жељко (1961, Мазоча код Фоче). Пише афоризме, епиграме, хаику и кратке приче. Књиге афоризама: *Истина о нама* (2011) и *Народе, извини!* (2016). Награђиван за афоризме. Живи у Чачку.

Мартиновић Буковски Слађан (1967, Пожаревац) Објављене књиге: *Купање Деда Мраза* (2008, афоризми), *Резервни играч нижеразредног клуба* (2020, роман) и *Памет за понети* (афоризми, 2022). Афоризми су му преведни на словачки. Аутор је више радијских и телевизијских емисија.

Матејић Драган Пише афоризме. Живи у Крушевцу.

Минић Драгутин Карло (1942, Крушевац) Аутор је петнаестак књига афоризама и прича. Превођен је на више страних језика. Заступљен у многим домаћим и страним антологијама и прегледима. Добитник је бројних награда. Дугогодишњи је уредник „Сатирикона“ у „Политици“, аутор је рубрике сатиричних коментара „Укратко“ у истом листу. Живи у Београду.

Мићковић Радмило (1954, Бошњане, Рача) Пише афоризме, поезију и прозу. Објавио је књиге афоризама *Све ће то народ отплатити*, *Волим и ја вас*, *После потопа*, *Неподобна књига*, *Нуда веритас*, *Исповест тровача смехом*, *Дневник српских понижења*, *Ужасно досадна књига*, *Литерарни узлет мамлаза Баљошевића: Скица за портрет једног народа* и др. Заступљен у многим зборницима и антологијама. Сарадник је бројних листова и часописа. Живи у Рачи.

Миџин Рајко (1956, Минићево) Аутор је књига пародија и сатиричне поезије *Ни по бабу ни по стричевима* (2002), и *Тамо је далеко* (2005), електронског издања *Историјска читанка* (2010) и збирке афоризама *Мене сачекује намигуша*, *њима намигује сачекуша* (2015). Заступљен је у више антологија и из-

бора афоризама и сатиричних прича. Добитник је више награда. Под својим правим именом (Радиша Драгићевић) објавио је 19 књига прозе и поезије. Живи у Бору.

Мишњић Веселин (1959, Колашин) Романописац, песник, приповедач, сатиричар, критичар и есејиста. Објавио је до сада око педесет књига у поменутиим књижевним жанровима. Превођен је на двадесетак страних језика. Заступљен је у свим значајнијим књижевним часописима, зборницима, алманасима, енциклопедијама и антологијама. Добитник је бројних домаћих и страних награда и признања. Живи у Београду.

Николетић Бојана (1956, Београд) Објавила је седам белетристичких књига. Афоризме садрже књиге *Градске приче* (2015), *Јесен/зима 2015/16* (2016). Приче и афоризми су јој објављивани у часописима и зборницима. Живи у Београду.

Николић Јово (1958, Тутњевац, општина Угљевик) Књиге афоризама: *Имитација логике* (1986), *Ланчана реакција* (пет издања, 2000), *Отворени прелом* (2002), *Застава свих боја* (2007), *Дух материје* (2012). Аутор је Антологије афоризама БиХ *Протести мождане масе* (2008). Сарађује са часописима. Заступљен је у преко четрдесет зборника, антологија и лексикона. Превођен на више светских језика. Добитник је бројних награда. Живи у Угљевику.

Николић Радоје (1963, Вршац) Објавио четири сатиричне књиге: *Нови светски поредак* (2004, збирка афоризама), *Брат је мио, које вере био* (2005, комедија), *Уџбеник опште историје за све разреде свих средњих школа и све године свих факултета* (2008) и *Србија до Токија* (2013, збирка хаику поезије). Објављивао афоризме у часописима и дневним листовима. Заступљен у антологијама афоризама. Живи у Вршцу.

Османчевић Динко (1971, Бањалука) Писац кратких форми, афоризама, сатиричних прича и песама, (научно) фантастичних прича, крими прича. Објавио књиге афоризама *Велики прасак* (2019), *Златне резерве* (2021) и *Афористична артиљерија* (2023). Заступљен у бројним зборницима и антологијама. Сарађује са дневним листовима, књижевним часописима, магазинима, на радију, на порталима. Вишеструко награђиван. Живи у Бањалуци.

Оташевић Ђорђе (1959, Ужице) Књиге афоризама: *Убиство на кредит* (2002), *Празнина у славолуку* (2010), *Цвркут пуњених птица* (2020) и *Изабрани афоризми* (2021). Награђиван. Заступљен у антологијама, домаћим и страним. Афоризми су му превођени на више језика. Живи у Београду.

Пантић Милан (1963, Локањ, Зворник) Књиге афоризама *Знам за јадац* (1994) и *Ситно самљевено* (2021). Сарађује са часописима. Заступљен у зборницима.

Париповић Буде (1950, Бунић – опћина Титова Кореница) Пише афоризме.

Поп Драган Драган (1959) Објавио је књиге: *Загубљене адресе* (поезија, 1987), *Пут у ништа* (поезија, 1990), *Душа у кутији шибица* (хаику, 1997), *Мачке* (хаику, двојезично на српском и енглеском језику, 1998), *Доручак са Фројдом* (поезија, 1999), *Утопија ентропија дагеротипија* (поезија, 2009), *Кукуруику хаику* (хаику, 2013), *Могло је и горе* (кратке приче, 2015), *Речи о мислима, мисли о речима* (поезија, 2023). Песме су му превођене на енглески, бугарски, мађарски, румунски и јапански језик. Пише и ликовну и књижевну критику. Живи у Кикинди.

Пуача Душан (1949) Објавио пет књига афоризама и књигу прича о коњима. Објављује у више листова, часописа

и других медија. Превођен на више од десет страних језика. Живи у Београду.

Радић Бошко (1939, Бања Лука) Објавио књиге хумора и сатире: *Емпиризми и песме* (2006), *Архимудови закони* (2012), *Политаф* (2019). Живи у Сремској Митровици.

Радовановић Златибор Пише афоризме.

Радомир Раша Станојковић (1936) Објавио је четири књиге афоризама. Сарађује с бројним часописима. Живи у Врању.

Радосављевић Горан (1969, Београд) Објавио књиге: *Хлеба и цигара* (2011), *Таштина таштина* (2014), *Паметном доста* (2021) и *Зачин књижевности* (2023). Приредио четири зборника афоризама. Заступљен у бројним зборницима афоризама и кратких прича. Добитник бројних признања. Уредник првог електронског часописа за сатиру *Етна*. Живи у Београду.

Раичевић Марина (1968, Пирот) Пише афоризме, сатиричне приче и песме. Књиге афоризама: *Афоризми и још понешто* (2014), *ЛАЛИЛИНТ* (2018) и *Прочешљане разбарушене мисли* (2022). Заступљена у зборницима и часописима. Награђивана. Живи у Бору.

Рајевић Бојан (1988, Цетиње) Коаутор књиге *Маратон на кратке стазе* (2012). Објавио је књигу афоризама *Бродоградња у боци* (2015). Награђиван. Живи на Цетињу.

Ристић Драган Ј. (1948, Ниш) Књижевни преводилац, књижевник, песник, сатиричар и антологичар. Пише кратке приче, афоризме, поезију, есеје и хаику поезију. Од 1996. је главни уредник „Хаику новина“. Хаику му је превођен на 18 језика (93 награде), а приче на немачки, бугарски и македон-

ски. Поред три књиге превода немачких аутора и осам књига превода наших аутора хаику поезије на немачки, приредио неколико књига и антологија, објавио три књиге афоризама, једну књигу поезије, дванаест књига хаику поезије, две коауторске књиге и пет самосталних књига кратких прича.

Русјаков Иван (1947, Скопје) Пишува афоризми. Соработува во многу балкански списанија за хумор. Добитник е на повеќе награди. Објавил книга *Зрнца*. Живее во Скопје.

Симић Слободан (1963, Ужице) Пише афоризме, песме, приче и драме. Објављене књиге афоризама: *Најцрње је црвено* (1992), *Ратни профитер* (1994), *Вози, Мишко!* (1998), *Избрани афоризми* (2003), *Афоризми: избор* (2007), *Симином улицом* (2007), *Трновита круна: избрани афоризми* (2013), *Рејалити шоу* (2018), *Реченица која говори : избрани једнореченични афоризми* (2021) и *Колективно лудило* (2023). Сарађује с неколико десетина часописа и листова. Члан је редакције седам часописа. Заступљен је у бројним антологијама, изборима, прегледима и зборницима. Превођен на дванаест језика. Добитник је многих награда. Председник је Београдског афористичарског круга. Живи у Београду.

Средановић Мирослав (1936, Вучија код Требиња) Пише кратке приче и афоризме. Књиге афоризама: *Сто и ниједан афоризам* (2000), *Није смешно* (2001), *Записи на кожи* (2004), *Упадице* (2007), *Смешна збиља* (2010), *Нагазне мисли* (2015), *Ренесанса без хуманизма* (2017), *Крстареће мисли* (2019) и *Умњаци* (2021). Сарађивао је с бројним часописима и радио-емисијама. Радови су му превођени на руски, француски и енглески језик. Награђиван. Живи у Београду.

Стаменов Свето Аутор и коаутор је више од педесет књига из различитих области. Вишеструко награђиван. Књи-

га афоризама *Апокалипса на умот* (2022). Заступљен у многим зборницима. Сарађује са часописима.

Станковић Д. Александар (1942, Београд) Пише прозу, поезију и драме. Објављује поезију и прозу од 1959. године, у књижевним листовима и часописима. Песме објављене у многобројним зборницима. Књиге прича и приповедака: *Реквијем за једну љубав, Адамови јади, Надомак среће, Бекство од празнине, Лов на лептире, Гођење са душом и Одавде до нигдине*. Књиге песама: *Бистрење бескраја, И беше Јов на свету, Хадријанови последњи дани* и *Руке велика сна*. Драма: *Сенека*, историјска драма у пет чинова. Дневник: *Мелемник* 1999.

Стојановић В. Радмила (Сански Мост) Прозне и поетске радове је објављивала у часописима и у више од сто зборника. Награђивана и похваљивана за прозне и поетске радове.

Трајковић Борисав (1938, Бувац, Општина Лебане). Пише поезију за децу (објављене три књиге), хаику поезију (објављене три књиге), афоризме (објављене две књиге), епиграме и палиндроме. Афоризме објављује у сатиричним часописима и зборницима. Живи у Сомбору.

Челебиева Марија (1984, Струмица) Книга со хаику поезија *Миа*.

Чотрић Александар (1966, Лозница) Књиге афоризама: *Даћемо ми вама демократију* (1993), *Пета колона* (1997), *Недозвољене мисли* (2000), *Кратки резови* (2004) итд. Објављује афоризме у бројним листовима и часописима. Заступљен у многим антологијама, нашим и страним. Превођен је на пољски, немачки, француски, словеначки, мађарски, румунски, шпански, македонски, словачки, бугарски... Његови афоризми уврштени су у читанке које се користе у основним

школама у Србији. Књиге афоризама и прича објављене су му у Румунији, Македонији, Словенији, Пољској, Мађарској, Бугарској и Албанији. Приредио је антологију српског афоризма за децу *Раздељак*, зборник афоризама о спорту *Дриблинг духа*, *Антологију савременог стваралаштва за децу српских писаца у расејању*, зборник српског хумора и сатире у региону и дијаспори *Смех није грех*. Превео је и приредио више антологија афоризама: *Велико у малом : Антологија савременог руског афоризма*, *Трн и ружа : Антологија бугарског афоризма*, *Пољски пут : Антологија пољског афоризма*, *Мед и отров : Антологија румунског афоризма*, *Кнедла у грлу : Антологија чешког афоризма*, *Бело на црно : Антологија белоруског афоризма* и др. Превео је на српски збирке афоризама више страних афористичара. Заступљен је у антологијама које су објављене у САД, Русији, Немачкој, Шпанији, Италији, Аустрији, Бугарској, Македонији, Пољској, Румунији, Словенији, Шведској, Црној Гори и другим државама. Добитник бројних значајних награда. Приче и афоризми превођени су на енглески, пољски, немачки, француски, словеначки, мађарски, румунски, шпански, македонски, руски, белоруски, албански, словачки, чешки, шведски, грчки, бугарски, русински, италијански, португалски, јерменски, каталонски, баскијски, турски, свахили и арапски језик. Живи у Панчеву.

Џудовић Слободан (1947, Гњилане) Пише афоризме, приче и есеје. Књига афоризама *Капање душе* (2024). Сарађује са часописима и дневним листовима. Живи у Београду.

Шарац Милан (1959, Пљевља) Пише поезију, сатиричну поезију, хаику и афоризме. Објавио је књиге афоризама: *Рафална паљба* (2015), *Пописивање жртава* (2018), *Пријеки суд* (2019) и *Условна слобода* (2022), као и четири књиге поезије. За-

ступљен у више зборника и антологија, те различитим публикацијама у Црној Гори, Србији и региону.

Шопкић Б. Чедомир (1959, Смедерево) Пише песме, хумористично-сатиричне текстове и афоризме. Књижевни преводилац. Заступљен у зборницима и антологијама. Сарађује са часописима и радио-емисијама. Добитник је захвалница, признања и награда. Објавио је књиге поезије: *Чувар сна, анђеле мој* (2018), *Времплов бесконачности* (2020, 2021, 2022), *Невидљива присутност* (2022) и *Вео чежње* (2023). Од студентских дана живи у Македонији.

Agić Slavica (1958, Bačka Palanka) Пише поезију, прозу, афоризме, сатиру и песме и приче за децу. Објавила је збирку поезије. Заступљена у антологијама и зборницима. Сарађује са часописима. Вишеstrуко награђивана за поезију, приче и афоризме. Живи у Вачкој Паланци.

Aleksić Zlatomir (1958, Šabac) Пише кратке приче и афоризме. Више пута награђиван. Објавио збирку прича *Неке моје приче*. Живи у Šапцу.

Andrić Ivo Mijo (1948, Čanići) Пише поезију, прозу, драме, есеје, афоризме, епиграме, огледе и књижевне приказе. Објавио је четрдесетак књига. Сарађује са часописима. Књижевни радови су му превођени на енглески, њемачки, руски, чешки, словачки, словенски, мakedонски, kinesки, rumунски и jерменски језик. Живи у Zagребу.

Antonić Dobrivoje (1952) Објавио је три књиге есеја, четри монографије и књиге афоризама *U govorima do guše* и *Oblak nad Varadinom*. Афоризми су му објављени на блогovima, у зборницима, часописима и listovima. Превођени су на мађарски, словачки и makedонски језик. Награђиван.

Bašanović Marković Željka (1973, Beograd) Piše kratke i satirične priče i aforizme. Pričama i aforizmima zastupljena u zbornicima. Sarađuje sa časopisima. Nagrađivana za priču. Živi u Beogradu.

Bašić Zoran (1957, Imotski) Piše aforizme, poeziju i pjesme za djecu. Sklada i piše tekstove za pop glazbu. Objavio je knjige: *Ljudi ljudima* (humor i satira, 2004), *Moj djed hrast* (pjesme za djecu, 2004), *Život s oblakom* (poezija, 2005), i *Razumijem destruktivce* (humor i satira, 2017). Zastupljen u antologijama i zbornicima aforizama i suvremene poezije. Živi u Podstrani.

Batan Žunjić Darko (1967, Podgorica) Satiričar, aforističar, pjesnik, haidin, gregerista i antologičar. Objavio je tri zbirke pjesama: *Nit* (1995), *Čarolija nedostatka* (1996), *Lepršave latice* (haiku poezija, 2005), i zbirke aforizama: *Sve po zakonu* (2005) i *Ringišpil maski* (2017). Stvaralaštvo mu je zastupljeno u brojnim zbornicima i antologijama. Dobitnik više nagrade i priznanja: Živi u Podgorici.

Božović Radosav Ratko (1934, — 2023,) Bio je univerzitetski profesor i književnik. Objavio je više knjiga o aforizmima.

Čurčić Marko (1989, Čačak) Piše eseje, članke i kratke priče. Sarađuje sa časopisima, listovima i portalima. Prevodi s engleskog jezika. Živi u Čačku.

Grgić Boško Piše aforizme i poeziju. Knjiga satire *Prvi par opanaka* (2020). Satiru objavljivao u mnogim listovima. Zastupljen u mnogim zbornicima i jednoj antologiji. Višestruko nagrađivan za satiru i poeziju.

Ivšinović Danko (1957, Mrkonjić-Grad) Piše poeziju, prozu, aforizme i epigrame. Objavio zbirke aforizama: *Mislím, dakle postím* (2000), *Ja s jajima* (2004), *Pametniji propušta* (2011), *Preveslani veslaju* (2017) i *Talija i ja* (2022). Sarađuje s brojnim časopisima

i listovima. Zastupljen u brojnim zbornicima. Nagrađivan. Prevoden je na rumunjski, ruski, makedonski i srpski jezik. Živi u Gospiću.

Jergović Dražen (1980, Zagreb) Piše kratke priče, satire, aforizme, epigrame, humoreske, anegdote, eseje, pjesme, haiku, lapsuse, parodije, izvrnuta (prez)imena poznatih osoba i sl. Objavio je dvije knjige humora, satire i aforizama te šaljivi dnevnik za mlade. Voditelj je radionica pisanja aforizama i kraćih humoriističnih vrsta te odnedavno član radne skupine za afirmaciju humora i satire u osnovnim školama kroz projekt „Matoševim tragom kreacije“. Osmislio je i uređuje službeno glasilo *Udruge hrvatskih aforista i humorista* – elektronički magazin za afirmaciju humora, satire, aforistike i karikature *Uh!Aha*. Uvršten u međunarodne antologije. Radovi različitog žanra (poezija i proza) su mu objavljeni u brojnim magazinima, časopisima, novinama, antologijama, zbornicima, revijama, fanzinima i brojnim portalima u Hrvatskoj i šire. Objavljene knjige: *Rideamus* (2010, humorističko-satirička zbirka), *Ključ (ne)uspjeha* (2012, zbirka aforizama, grafita...), *Dnevnik vragolana* (2014, šaljivi dnevnik za mlade). Živi u Zagrebu.

Jovanović Petar (1950) Objavljuje aforizme, karikature, pesme, priče i stručno-naučne radove. Zastupljen je u zbornicima, antologijama književnih radova i katalogima karikatura. Nagrađivan je za poeziju, kratku priču, aforizme i karikaturu. Objavio je knjige aforizama: *Da direktore* (1989), *Malo caka naših đaka* (1990), *Da pukneš od smeha* (2002), kao i više stručnih knjiga. Živi u Beogradu.

Jovičić Eks Saša (1969, Osijek) Objavio je dvije knjige aforizama: *Ništa nije dobro* (1995) i *Misli iz zavetrine* (1997). Zastupljen na mnogim portalima i u zbornicima, leksikonima i antologijama u

Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj, BiH, Makedoniji, Rumuniji i Rusiji. Prevođen na engleski, makedonski, rumunski i ruski jezik. Saraduje sa brojnim izdavačkim i novinskim redakcijama i portalima, dobitnik nekoliko nagrada. Živi u Irskoj.

Karadžić Nada (1971) Knjiga aforizama *Dokazano nedokazano* (2017) i *Nadaforizmi* (2022). Saraduje sa časopisima. Zastupljena u zbornicima.

Kragujević Jovan (1950, Novi Sad) Knjiga aforizama *Duhovne frakture* (2019). Saraduje sa časopisima. Aforizmima zastupljen u zbornicima i panoramama kao i u pisanim i elektronskim medijima. Aforizmi su mu prevedeni na engleski, ruski, mađarski i slovački jezik. Nagrađivan. Živi u Novom Sadu.

Lukić Mićo (1952, Donja Trnova) Piše aforizme, priče, satirične pesme i romane. Objavljene knjige: *Kratke misli dugih razmišljanja* (2012), *Vijanje po lavirintu* (2016), *Duša na popravnom* (2021) i *Iz dna duše* (2023). Zastupljen u zbornicima. Živi u Beogradu.

Marko-Musinov Snežana (1958, Padina) Piše kratke priče, pesme za decu i odrasle, aforizme i kritičke osvrtne. Objavila je jednu knjigu. Zastupljena u preko osamdeset zbornika i antologija. Saraduje sa časopisima. Prevođena na engleski, arapski i slovački. Višestruko nagrađivana. Živi u Zemunu.

Mitić Dragan Piše prozu i poeziju. Piše i objavljuje na više jezika. Objavljene knjige: *Moje pesme* i *Moje priče*. Dobitnik brojnih nagrada, diploma i pohvala u državama regiona. Prevođen na slovenački, makedonski, bugarski, ruski, engleski i poljski jezik. Saraduje sa časopisima i listovima. Zastupljen u brojnim zbornicima.

Nazansky Boris (1953, Rijeka) Piše haiku, poeziju za djecu, zagonetke, aforizme, epigrame i priče i prevodi sa slovenskog i engleskog jezika. Dobitnik je stotinjak nagrada i priznanja za

haiku i poeziju u Hrvatskoj i inozemstvu. Prevođen na petnaestak jezika. Živi u Zagrebu.

Novaković Aleksandar (1975, Beograd) Piše romane, drame, aforizme, pesme i kratke priče. Objavio je tridesetak knjiga teatarskih i filmskih studija, drama, romana, priča i aforizama. Knjige aforizama: *Pij Sokrate, država časti* (1998), *Neće moći* (2006) i *Malo li je?* (2011). Živi u Beogradu.

Paunović Mihailo Živi u Beogradu.

Paunović Nedeljko Živi u Negotinu.

Petković Natalija (1984, Loznica) Piše aforizme i satirične priče.

Popadić Dragan (Tivat, 1961) Dosad objavio sedam knjiga. Pjesme, priče, aforizme, književne kritike i osvrtе objavljuje u časopisima u regionu. Živi u Tivtu.

Prodanović Živko (1945, Zagreb) Piše romane, pjesme, priče i aforizme. Zastupljen u mnogim časopisima, zbornicima i antologijama u dvadesetak zemalja. Dobitnik je brojnih književnih nagrada i priznanja. Živi u Zagrebu.

Ristić Miloš Živi u Kruševcu.

Šarčević Stevan (Subotica, 1962) Višestruko nagrađivan. Sarađuje s brojnim časopisima, dnevnim listovima, portalima u regionu. Objavio je pet romana, tri zbirke priča i jednu zbirku poezije. Prevođen na slovenački, mađarski, ruski, francuski i engleski jezik.

Šimić Tonin Nikola (1962, Crkvice – Zenica) Pjesnik, pripovjedač, romanopisac, dramski pisac, pisac za djecu, pisac udžbenika, esejist, književni, likovni i dramski kritičar. Objavio više od četrdeset knjiga. Dobitnik brojnih nacionalnih i međunarodnih nagrada i priznanja. Prevođen na više jezika. Živi u Zadru.

Šišmanović Kepčija Daliborka (1974) Knjiga aforizama *Predstava o životu* (2015). Sarađuje sa časopisima. Zastupljena u zbornicima i antologijama. Živi u Cirihu.

Vasić Slavomir (1962, Aleksinac) Knjige aforizama: *Dođoh, videh pobegoh* (1996), *Test za štelovanje uma* (2005), *Ispovest bildovanog mozga* (2008), *Ja sam Srbin, a vi kako ste?* (2014), *Homo satirikus* (2019) i *Pretpremijera apokalipse* (2022). Živi u Aleksincu.

Vuković Aljoša (1970, Šibenik) Piše pjesme i aforizme. Dobitnik je brojnih domaćih i međunarodnih nagrada na području književnosti za djecu, haiku i enigmatike. Zastupljen je u antologijama hrvatskog haiku-pjesništva. Njegove pjesme i zagovetke nalaze se u brojnim školskim čitankama, nastavnim materijalima, stručnim časopisima i zbornicima. Pjesme su mu prevedene na engleski, poljski, rumunjski, njemački, francuski, bugarski, japanski i slovenski jezik. Do sad je objavio trideset dvije knjige i sedam slikovnica.

Žigrović Darko (1976, Sveti Ivan Zelina) Sarađuje sa časopisima. Zastupljen u zboricima. Zbirke aforizama *Prigodni pro-pust* (2022), *Prigorski pozdrav* (2023) i *Modne ikone* (2024). Živi u u Svetom Ivanu Zelini.

САДРЖАЈ
SADRŽAJ
СОДРЖИНАТА
VSEBINA
СЪДЪРЖАНИЕТО

I Афоризми / Aforizmi

Александар Баљак	7
Милојка Бандука Јововић	9
Милорад Бибин	11
Дејан Богојевић	13
Живко Букоња	15
Душан Видаковић	17
Живко Вујић	19
Зоран Додеровић	21
Далибор Дрекић	23
Живко Ђуза	25
Милан Живановић	27
Небојша Иваштанин	29
Нешко М. Илић	31
Славица Јовановић	33
Александар Ковачевић	35
Томислав Крсмановић	37

Љиљана Крстић	39
Живко Кулић	41
Мићо Лукић	43
Бојан Љубеновић	45
Славица Максић	47
Данко Б. Марин	49
Жељко Марковић	51
Слаћан Мартиновић Буковски	53
Драган Матејић	55
Драгутин Минић Карло	57
Радмило Мићковић	59
Рајко Мицин	61
Веселин Мишнић	63
Бојана Николетић	65
Радоје Николић	67
Динко Османчевић	69
Ђорђе Оташевић	71
Милан Пантић	73
Буде Париповић	75
Драган Поп Драган	77
Душан Пуача	79
Бошко Радић	81
Златибор Радовановић	83
Горан Радосављевић	85
Марина Раичевић	87
Бојан Рајевић	89
Драган Ј. Ристић	91
Мирослав Средановић	93

Александар Д. Станковић	95
Станојковић Радомир	97
Радмила Стојановић	99
Александар Чотрић	101
Слободан Џудовић	103
Миленко Шарац	105
Slavica Agić	107
Zlatomir Aleksić	109
Ivo Mijo Andrić	111
Dobrivoje Antić	113
Željka Marković Bašanović	115
Zoran Bašić	117
Darko Batan Žunjić	119
Marko Ćurčić	121
Boško Grgić	123
Danko Ivšinić	125
Dražen Jergović	127
Milorad Joknić	129
Petar Jovanović	131
Saša Jovičić Eks	133
Nada Karadžić	135
Jovan Kragujević	137
Snežana Marko-Musinov	139
Dragan Mitić	141
Boris Nazansky	143
Aleksandar Novaković	145
Mihailo Paunović	147
Nedeljko Paunović	148

Natalija Petković	150
Dragan Popadić	152
Živko Prodanović	154
Miloš Ristić	156
Slobodan Simić	157
Stevan Šarčević	159
Nikola Šimić Tonin	161
Daliborka Šišmanović Kerčija	163
Slavomir Vasić	165
Aljoša Vuković	167
Darko Žigrović	169
Ванчо Арсов	172
Миле Ѓорѓијоски	174
Иван Русјаков	176
Свето Стаменов	178
Марија Челебиева	180
Чедомир Шопкић	182
II Iz knjiga / Од книги / Iz knjig / От книги / Из књига	
Миле Ѓорѓијоски: „Дамари 1“	187
Ivo Mijo Andrić: „Iz malog mozga“	190
Ivo Mijo Andrić: „Kratke misli za gimnastiku duha“	192
Ivo Mijo Andrić: „Rezolutno doba 1948.“	194
Ivo Mijo Andrić: „Izabrani aforizmi“	196
Miće Lukić: „Iz dubine duše“	198
Dinko Osmančević: „Aforistična artiljerija“	200
Slobodan Simić: „Kolektivno ludilo“	202
Darko Žigrović: „Prigorski pozdrav“	204
Александар Баљак: „Немам речи“	206

Милојка Бандука Јововић: „Устајали људи“	208
Трифун Дробњак: „Дубровчански потоци“	210
Миле Зекић: „Такнуто макнуто“	212
Љиљана Крстић: „Заокрет на жици“	214
Милан Пантић: „На крај памети“	216
Милан Пантић: „С врха језика“	218
Борисав Трајковић: „Време сна и време буђења“	220
Александар Чотрић: „Откачена школа 7“	222

III О *knjigah aforizmov* / О књигама афоризама

Ivo Mijo Andrić: „Crno na bijelo je i ružičasto“	227
Ivo Mijo Andrić: „Doktor satire i iscjelitelj psihe“	234
Ivo Mijo Andrić: „Zbirka vrijedna više čitanja“	239
Ivo Mijo Andrić: „Aforističke riječi na djelu“	243
Ivo Mijo Andrić: „Dobrohotne misli i izreke“	246
Ivo Mijo Andrić: „Mudre riječi za sretan put“	250
Ivo Mijo Andrić: „Satirične misli za pamćenje“	254
Ratko Božović: „Pozornica teatra apsurda“	258
Aleksandar Čotrić: „Spoj filozofije i poezije“	265
Живко Вујић: „Из магареће клупе у фотељу“	271
Јово Николић: „Свијет карикатуралних аномалија“	275
Александар Чотрић: „Духовито и критички“	278
Александар Чотрић: „Писац оштрог пера“	283
Ivo Mijo Andrić: „Kapitalno djelo mudrih misli“	287
Христина Деолска: „Сатирични дамари“	292
Валентин Димитров: „На страната на народот“	295
Александар Чотрић: „Бугарски, а наш“	300

IV О ауторима / О *autorima* / О *avtorjih* / За авторите

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ АФОРИЗАМ : JUŽNOSLAVENSKI
AFORIZAM : JUŽNOSLAVANSKI AFORIZEM :
ЮЖНОСЛАВЯНСКИ АФОРИЗЪМ : 2023

1. издање

Приредио:
Ђорђе Оташевић

Рецензент:
Др Милутин Ђуричковић

Издавач:
„Алма“, Београд

Корице:
Дејана Јовановић

Штампа:
„Алма“, Београд

Тираж:
200

ISBN:
978-86-6122-214-6

CIP – Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије

821.163-84(082.2)

821.163.09-84(082.2)

821.163:929

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ афоризам = Južnoslavenski aforizam = Južnoslavanski aforizem = Южнославјански афоризъм : 2023 / [приредио Ђорђе Оташевић]. – 1. изд. – Београд : Алма, 2024 (Београд : Алма). – 331 стр. : илустр. ; 21 см. – (Библиотека Хумор и сатира ; књ. 230)

Текст на срп., хрв., и мак. језику. – Тираж 200. – О ауторима: стр. 307–325.

ISBN 978-86-6122-214-6

1. Оташевић, Ђорђе, 1959– [приређивач, сакупљач]

а) Афоризми б) Афористичари

COBISS.SR-ID 134938377